

PK

745

B5

1883

1852

धातु रूपाकार

अथान्त वाणिजीय गण धातु के मूलमात्र तथा अधिकभी

धातुओं के निरुत्पादि रूपों का उच्चारण

परीत भगवान्दास गवर्नेमेन्द्र कान्तिजके, एलिसेट मोरिस कलेक

Dhatu Rupakar

*Conjugation of Sanscrit verbs by
Pardit Bhagwandas As Professor of Sanskrit*

Published under the auspices of the

Punjab University

1852
परीत भगवान्दास गवर्नेमेन्द्र कान्तिजके

PK

745

65

1983

ॐ धातुरूपकोष

रूपाणि

धातवः गणः अर्थः

अक १ कृदिलायां गतो

अकति, अक, अकिता, अकिष्यति, अकत, अकत्, अक्रेत्, अक्यात्, अकी
त, अकिष्यत्, अकयति + ते, अकयोरचकार, अचीकत् + ते, अचिकिषति,
आचिकिषीत्, (अस्याज्जादित्वात् यङ् यङ् लुग्नभवति)। अक्यते, अकि, अकन्,
यात्, अकिष्यात्, अकिता, रच्, अकितः, अकितवान्, अकनम्॥

अक (२) १ लक्षणो

अक (३) ५ व्याप्तो

अक्रेत्, (अपराणिरूपाणि श्रद्धेवत्) अक्रेः, अक्रिषत्, अक्रिषवान्, अक्रेमान्, अक्रेनम्।
अक्रेणति, अकति, अकत, अकनित्य, अकनह, अकित्वा, अकृष्ट, अतिष्यति, अक्य
ति, अक्रेणत्, अकत, अक्रेणत्, अक्रेणत्, अक्यात्, अक्यात्, अकीत्, अकिषाम्, आ
हाम्, अकिष्यत्, अक्यत्, अकयति, अकितत्, अचिषति, अक्यते, अति,
अकितः, अक्रेः, अक्रेणवन्, अकन, अहिः ॥

अक १ कृदिलायां गतो

अकति (श्रद्धेः अकिधातोश्चकाररूपाणि बोध्यानि)

धातवः गणाः अर्थः

अग्र १ चलते

अग्र २ घटेलसलेच

अग्र ३ पायसरेणे

रुपाणां

अगति (स्वीकृत अति, धातोर्विवाहस्य रुपाणि बोध्यानि ॥

अग्रयति, अग्रयंसकार, आचयित्वा, आचयिष्यति, आचयत, आचय
येत्, आख्यात, आजीचेत्, आचयिष्यत्, अजिचिषति, अजिचिषीत्, अचय
त्, आचयिष्यत्, आचयते, आचयितुम् ॥

अंत् (३)

गतिरुत्तरयोः अंचति, आनंच, अंचित्वा, अंचिष्यति, अंचत्, अंचत, अंचात्, अंचयिष्यत्, अंचयति, अंचयितुम्, अंचयिषीत्, अच्यते, अचयितुम्, समक्रः, उदकम्, अंचनम् ॥

अत्

गतिसेपत् अजति, अज, विजय, विजयिष्य, विजेष, अजिष्य, अजिता, वेता, अजिष्यति, वेष्यति, अजत, अजत्, अजेत्, वीयात्, अजीत्, अवीषीत्, अजिष्यत्, अ
वेष्यत्, अजयति, अजिजत्, अजिजिषति, विवीषति, वीवीयते, अजत्, अजितः, अजनम्, अजिष्यत्, अजितम् ॥

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

अट् (५)

व्यक्तिमत्

अनक्ति, अङ्कः, आनंज, आनंजिय, आनङ्कय, अङ्का, अंजिता, अंत्यति, अंजिष्य-
ति, अनक्तु, अंगिथ, अनजानि, अज्यात्, आन्तीत्, अंजिष्यत्, अंत्य-
त्, अंजयति, आन्तिजत्, अन्तिजिषति, आन्तिजिषीत्, अन्यते, अंजि, अंजन्,
अक्तः, अंजितः, अङ्का, अंजनम्, अन्तिजम् ॥

अट्

१ गतौ

अटति, आट, अटिता, आटिष्यति, अटत्, आटत्, अटन्, अट्यात्, आटी-
त्, आटिष्यात्, आटयति, आटीरत्, आटिषति, आटिषीत्, अटयते,
अटातीति, अटादि, अट्यते, आदि, अटन्, अटिष्यन्, अटिनः, अटितवान्,
अटनम्, आटः, अटितम्, अटित्वं, अटनीयम् ॥

अट् (३)

१ गतौ

अटते

अट्

१ अतिक्रमण

एषां वन्यनार्थे अंतिपर्यन्तानां धातूनां रूपाणि सर्वोक्तादि धातो रिव बोध्यानि।

द्विसंख्ये

अट्

१ अद्यमे

धातवः गणः अर्थोः

अङ् १ अभियोगे

अण १ शब्दे

अत् १ सातत्यगम

अत् (१) १ वन्यते

अट् २ भक्षणो

एषां वन्यनार्थं अतिपर्यन्तानां धातूनां रूपाणि स्वैक्यादिधातोर्विवोध्यानि ।

अति, आट्, अक्ता, अत्यति, अङ्, अदि, अरानि, आदत्, आक्ताम्, आदत्,
अद्यात्, अचसत्, आत्सत्, आदयति, निवत्सति, अतिवत्सीत्, अयते,
आदि, अदत्, अन्नम्, अदनम्, अक्ता, अङ्गम्, अदनीयम्, अन्नव्यम् ॥

अनिति, आन, अनिता, अनिष्यति, अनित्, आनत्, आनीत्, आनिताम्,
आनन्, आनीः, आनः, अन्यान्, आनीत्, अनिष्यत्, आनयति, आनिनत्,
अन्यते, आनि, अनिनिषति, अनन्, प्राणः, अनितः ॥

अन्दोलयति, ते, अन्दोलयांचकार, अन्दोलयिता, अन्दोलयिष्यति, अन्दो
लयत्, अन्दोलयेत्, आन्दोलयन्, आन्दोलयिष्यत्, अन्दोलयिषति, आनु

अन्दोल १ दोलने

धातवः गणाः अर्थाः

रूपाणि

दोलयिषीत्, अन्तोलयन् ॥

अन् १ दृष्टुपक्षोते अन्ययति, अन्ययांचकार, अन्ययिता, अन्ययत्, आन्दिधत्, आन्दिधियत्
त, आन्दिधयिषति, आन्दिधयिषीत्, अन्ययन्, अन्ययिष्यन्, अन्यः ॥

अव (३) १ शब्दे अस्वते, आनस्व, अस्मिता, अस्मियते, अस्वताम्, आस्वत, अस्वते, अस्मिषी
ष्ट, आंविष्ट, आंविष्यत्, अस्वयते + ति, आंविष्यत + त, अस्व्यते, आस्वि, अ
विषिषते, आंविषिषिष्ट, अस्वमानः, अस्वितः ॥

अभ (३) १ शब्दे पूर्ववदयंबोधः ।

अभ १ समतेभत् अभति, आनभ, अभिता, अभियति, अभत्, अभत, अभ्यात्,
आभ्रीत्, आभिष्यत्, अभयति, आभिभत्, अभिभषति, आविभिषीत्, अभ
ते, आभि, अभन्, अभितः, अभितवाच् ॥

अम् १ तेगे अमयति, आमयांचकार, अमयिता, अमयिष्यति, अमयत्, आमयत्, अ
मयेत्, आमिमत्, अभिमिषति, आमिषीत्, आमिमिषिष्यत्, अम्यते, आमि,

अययन् ॥

अय

१ गतौ

अयते, अयंचके, अयिता, अयिष्यते, अयताम्, अयत, अयेत, अयिषीष्ट,
अयिषीध्, अयिषीहृम्, अयिष्ट, अयिधम्, अयिदृम्, अयिष्यत, पलायते,
अयिष्यते, अयमानः, पलायमानः, पलायितः, पलायितम् ॥

अर्क

१ संतापेतप

नेच

अर्कयति, अर्कयंचकार, अर्कयिता, अर्कयिष्यति, अर्कयत, अर्कयि
षति, अर्कयन्, अर्कयितः, अर्कः ॥

अर्च

१ स्तुतायाम्

अर्चति, आनर्चे, अर्चिता, अर्चिष्यति, अर्चेत्, आर्चेत, अर्च्योत, अर्च्यो
त, अर्चि, अर्च्यन्, अर्च्यमानः, अर्चकः, अर्चितः, अर्चनम्, अर्चिहृम् ॥

अर्

१ अर्जते

अर्चिवदयंकोधः ।

अर्च

उपशान्तायाम्

अर्ह

१ गतौयाचनेच

अर्थोदीनोरूपाणि अर्चिवहोधाणि ।

धातवः गणः अर्थः

अर्धे

अर्धे

अल

१ हिंसायाम्

१ स्त्रायाम्

१ भ्रष्टणपर्याय

भिवारणेषु

अर्थोदीनोरूपाणि अर्ध्विचदोधायाणि।

अलति, अल, अलिता, अलिष्यति, अलत्, अलत, अस्त्यात्, अलीत्, आ
लिष्यत्, आलयति, आलितत्, अलिलिषति, अलिलिषीत्, अस्त्यते, अलि,

अलन्, अलितः, अलितम् ॥

अव

१ रत्नागति

कानिशीति

तस्मि अव

गम मवेश

साम्ययेकि

येच्छादिषु

अवति सर्ववदयं बोध्यः ॥

अश

२ भोजने

अशति, अशीत्, अश, अशिता, अशिष्यति, अशात्, हो अशान्,
आशात्, आशीयात्, अशान्, आशीत्, अशिष्यत्, आशयति, आशिषान्,

धातवः गणः अर्थः

ह्रस्वाणि

अश (३) १ अश्रुते, आनशे, अशिता, अश, अश्रन्, अशनम्, अशितम् ॥
श्रुवीत्, अशिषीष्ट, अशिष्ट, अष्ट, अशिष्यते, अत्यते, अश्रुतां, अश्रुत, अश्रु
शिषिष्ट, अश्रुवानः, अष्टः, अशितम्, अष्टिः ॥

अस १ भवि अलि, लः वभ्रव, भविता, भविष्यति, अल्ल, हो राधि, आसीत्, आसन्,
अस्यात्, भयात्, अभन्, अभविष्यत्, उभयति, बोभयते, बोभवीति, बो
भोति, सन्, सती, भतम् ॥

अस (३) ५ लेपले अस्यति, आस, असिता, असिष्यति, अस्यत्, आस्यत्, असेत्, अस्यात्,
आस्यत्, आसिष्यत्, आसयति, आसिसन्, आसिसिषति, आसिसिषीत्, अ
स्यते, आसि, अस्यन्, आस्यम्, अल्लम्, अल्लवान् ॥

अद् (३) १ गतौ अंदते, अंदे, अंदिता, आदिष्यते, अंदिताम्, अंदत्, अंदिता, अंदिषी
ष्ट, अंदिष्ट, अंदिष्यत्, अंदयते, अंदिदत्, अंदिदिते, अंदिदिषिष्ट, अंद

भगवद् गणः प्रयोः

रूपाणि

इह
१ साणे च
धिरवः

अथेति, अधियेति, अधीयाय, अधेता, अधेष्ट्याति, अधेत, अधेत, अधीया
त, अध्यगता, अधेष्ट्यात, अध्यापयति, अधिगमयति, अध्वनीगमत्, अध्या
पियत्, अधिनिगमिषति, प्रतीविषति, कर्मणिजिगंस्ते, अध्वयन्, अधीत
म्, अधेतम्, अध्वयनम्, अधेतव्यम् ॥

इह
१ गतो

एतन्ति, इयेत्, इेतत्; एतिता, एविष्याति, एतत्, ऐतत्, इेतत्, इत्था
त, ऐलीत्, ऐविष्यत्, एत्वयति, ऐवितत्, इतिविषति, ऐविषीत्, इ
त्येते ऐति, एतन्, इवितः; एतनम्, एवितम् ॥

इह (२) यतो
इह १ गतो
इह (३) गतो
इ (४) १ गतो

एषां रूपाणि श्वेत, इविवहोध्यानि ।

एति, इतः, यति, इयाय, इययिष्य, इयेय, एता, एष्याति, एत, ऐत, इयात
इयात, अमात, ऐकान, गमयति, आययति, अजीगमत्, निगमिषति, प्रती

१ धातवः गणः अर्थाः

रूपाणि

विषति, ईयते, अग्राणि, यन्, आयकः, इतः, अयनम्, पठम् ॥

इद्.

२ अध्ययने

अधीते, अधिजते, अधोता, अधोष्यते, अधीताम्, अधये, अधीन, अधी
यीत्, अधोषीष्ट, अध्यगीष्ट, अधीष्ट, अध्यगीष्यत्, अधोष्यत्, अधोष्यति,
अध्यागिष्यत्, अध्यजीगयत्, अधिजिगांसते, अधजिगांसिष्ट, अधीयते, अ
ध्यापि, अधीयानः, अधीतम्, अधीतवान्, अध्ययनम्, अधोता, अध्या
यकः, अधेतम् ॥

इज्

१ गतिज्जत्

नयोः

एजते, एजे, एजिता, एजिष्यते, एजताम्, एजत्, एजीत्, एजिषीष्ट,
एजिष्ट, ऐजिष्यत्, एजयति, ऐजिजत्, एजिजिषते, ऐजिजिषिष्ट, एजकः,
एजितम्, एजमानः ॥

इद्

१ गतौ

इति वदयेकोधः ।

इद् (इ)

३ परस्मैस्ये

इदंति, इदोचकार, इदंति, इदिष्यति, इदत्, ऐदत्, ईयात्, ऐदीत्, ऐदि
ष्यत्, ईदयति, ऐदिदत्, इदिदिषति, ईयते, ऐदि, ईदन्, इदितः ॥

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

इध् (ई)

२ दीप्तौ

इद्धे, इत्ते, इधांचकार, इंधिता, इंधिष्यति, इद्धाम्, ऐद्ध, इंधीत, इंधिषीष्ट,
येंधिष्ट, येंधिष्यन्, इंधयते, येंधिधत्, इंधिषिषते, इंधानः, इद्धः, इद्धवान् ॥

इष्

१ इच्छायाम्

इच्छति, इयेष्, एषिता, एष्, एष्यति, इच्छत, ऐच्छत्, ऐषीत्, ऐष्यत्, एष
यति, ऐषिषत्, एषिषिषति, इष्यते, ऐषि, इच्छन्, इष्टम्, इष्टिः, एष्टम् ॥

इष्

५ गतौ

इष्यति, इष्यत्, ऐष्यन् ॥

लट् लोट् लृट् विधि लिङ्गि विनान्यरूपाणि इवोक्ता इषिवद्बोध्यानि ।

इत्

२ आभीक्ष्ण्ये

इष्याति, इष्यात्, ऐष्यात्, इष्यीत् ॥

इत्

१ दर्शने

इत्ते, इत्तंचक्रे, इत्तिता, इत्तिष्यते, इत्तताम्, ऐत्तत्, इत्तीत्, इत्तिषीष्ट, ऐ
त्तिष्ट, ऐत्तिष्यत्, इत्तयते, ऐत्तित, इत्तिषिषते, इत्तते, ऐत्ति, इत्तमाणः इ
त्तितः, इत्तकः, इत्तणम्, इत्तिता, इत्तितम् ॥

इष्

१ गतौ

इषति,

एषारूपाणि इत्तिवद्बोध्यानि ।

इष् (इ)

१ गमने

इषति,

धातवः गणः अर्थः

इज (२) १ गतौ कृत्वा
यञ्च

एषां रूपानि ईदा वदोभ्यानि ।

रूपाणि

इङ् स्तौती

ईहे, ईदिषे, ईदिषे, ईदञ्चके, ईदिता, ईदिष्यते, ईदाम्, ईदिषु, ईदिष्यम्,
 ऐह, ऐदयम्, ईदीत, ईदिकीह, ऐदिह, ऐदिष्यत, ईदयते, ऐडित्त, ईदिह
 यते, ऐडिडिषिह, ईदयते, ऐदि, ईदान, ईदज्जानः, ईदितः, ईदित्तम् ॥

इह १ गतौ कम्
त्रैव

ईते, ईगञ्चके, ईरिता, ईरिष्यते, ईताम्, ईते, ईषे, ईर्धम्, ऐदिह ।
 अथ गणानि रूपानि ईदिवदोभ्यानि ।

ईष्

ईष्मियाम् ईष्यति, ईष्मिचकार, ईष्येता, ईष्यिष्यति, ईष्यंत, ऐष्यंत, ऐष्मि
 त, ऐष्यिष्यत, ईष्येयानि, ऐष्येयन्, ऐष्यिष्यन्, ईष्यिष्यति, ईष्यिष्यन्ति,
 ईष्यते, ईष्येन्, ईष्यिष्यन्, ईष्यितः ॥

ईश

१ ऐश्वर्ये ईहे, ईशिषे, ईषिह, ईशिता, ईशिष्यते, ईशाम्, ऐह, ईशीत, ईडिवट
 यं नीधः ॥

धातवः गणाः अर्थाः

ईदृ १ चेष्टायाम्

रूपाणि

ईदते, ईदोचकते, ईदिता, ईदिष्यते, ईदताम्, ईदते, ईदिषीष्ट, ऐदिष्ट, ऐ
 दिष्यत्, ईदयते, ऐदिदत्, ईदिदिते, ऐदिदिषिष्ट, ईद्यते, ऐदि, ईदमानः
 ईदितम्, ईदितम् ॥

उत् १ सेवने

उत्तति, उत्तोचकार, उत्तिता, उत्तिष्याति, उत्तन्, उत्तत, उत्तेत्, उत्त्यात्,
 औत्तीत्, औत्तिष्यत्, उत्तयति, औत्तितत्, उत्तिषति, औत्तिषीत्, उत्त्यते,
 औत्ति, उत्तन्, उत्तिष्यत्, उत्तितम्, उत्तितम् ॥

उत् १ गतौ

ओत्वति, उवोत्, ओत्विता, ओत्विष्याति, ओत्वत्, ओत्वत, ओत्व्यात्,
 औत्वीत्, औत्विष्यत्, ओत्वयति, ओत्विषत्, ओत्विषति, औत्विषीत्, उत्व
 ते, औत्वि, ओत्वन्, उत्वितम् ॥

उत् (३) १ गतौ

उंत्वति, उत्विदयंबोधः ।

उच् ५ समवाये

उच्यति, उवोच, ओचिता, ओचिष्याति, उच्यत्, औच्यत्, उच्येत, उच्येत, औचीत्,
 औचिष्यत्, औचयति, औचितत्, औचिषति, औचिषीत्, उच्यते, औचि, औचि,

ध्यानः गणः अर्थः

五

जौमिष्यत्, जौमयति, जौमिषत्, जौमिष्यति, जौमिषीत्, जौमिष्यते, जौमि, जौमि
 त्, जौमितम् ॥

王

卷之四

五言古詩

उब । दाहे पदो ओषति, उवोष, ओषिता, ओषिष्यति, ओषत्, ओषेत्, अष्यात्, ओषीत्, ओषकः
हिंसायेंच ङीषिष्यात्, ओषयति, ओषिषत्, ओषिषन्ति, ओषिषिषीत्, ओषेत्, अषितम्, ओषकः

正五

三

अनयति + ते, अनयांचकार, अनयित्वा, अनयिष्यति, अनयात्, अनयन्, अन
येत्, जीननन्, जीनयिष्यात्, अभिनयियति, औनिनयिषीत्, अनयान्, अनयिता,

25

梅

ऊहते, ऊदांचके, ऊहिला, ऊदिष्यते, ऊहताम्, ऊदत, ऊदते, ऊदिषीष्ट,
 मीदिष्ट, मीदिष्यत, ऊहयते, मीनिदत, ऊह्यते, मीदि, ऊजिदिषते, मीजिदिषि
 ष्ट, ऊहमानः, ऊहितम्, ऊहितम्, ऊहनम् ॥

而

卷之四

सुप्रसन्नः

（五）

卷一

अथैति, अथैति, अथैतः, अथैते, अथैताव, अथैतरे, अथैतदि

धातवः गणाः अर्थः

रूपाणां

त, आर्त्यत, अर्चयति, आर्चिचत, अर्चिनिषत, अर्तेति, अर्चते, आर्चि, अर्च
त, अर्कम् ॥

अर्छ्
६ गतीन्द्रिय
प्रत्ययसि
भावेऽ

अर्छति, आनर्छे, आनर्छेतः, अर्छिता, अर्छिष्यति, अर्छत, आर्छेत,
अर्छेत, अर्छ्यात्, आर्छीत्, आर्छिष्यत्, अर्छयति, आर्चिष्यत्, अर्चि
छिषति, अर्छयते, आर्छि, अर्छन्, अर्छितः, अर्छितवान् ॥

अर्ज्
१ गतिस्थाना
नेनेपार्जेने
पार्जेनेषु

अर्जते, आर्जते, अर्जिता, अर्जिष्यते, अर्जेताम्, आर्जेत्, अर्जीत्, अर्जिषी
ष्ट, आर्जिष्ट, आर्जिष्यत्, अर्जयेते, आर्जित, अर्जिनिषते, आर्जि, अर्जमानः
अर्जितम्, अर्जनम्, अर्जिता, अर्जितम् ॥

अर्ध् (३) ५ दृष्टो

अर्धति, आनर्धे, अर्दिता, अर्धिष्यति, अर्धत, आर्धेत, अर्धेत, अ
र्धात्, आर्धीत्, आर्धिष्यत्, अर्धयति, आर्दिधत्, अर्दिधिषति, अर्धयेते,
आर्धि, अर्धमानः, अर्धः, अर्दवान् ॥

अर्ष

६ दिंसायाम्

अर्षति, आनर्षे, अर्षिता, अर्षिष्यति, अर्षत, अर्षेत, अर्ष्यात्,

धातवः गणः अशोः

हूपाणि

आशीत्, आशिष्यत्, अयेयति, आरियत्, अरिषित, अर्यते, आरि, अर्यन्,
अरः, अरवान्, अर्यनम् ॥

अफ् ५ हिंसायाम्

अफ् ५ हिंसायाम्

अष्(ई) ६ गतौ

एज्(अ) १ कर्मणे

} अणिवद्बोधोः ।

अशति, आनर्ष, अयमपि अणिवद्बोधः ।

एजति, एजोचकार, एजित, एजिष्यति, एजत्, ऐजत्, एज्यात्,
ऐजीत्, ऐजिष्यत्, एजयति, ऐजिजत्, एजिजिषति, ऐजिजिषीत्, एज्यते,
ऐजि, एजन्, एजितः, एजकः, एजितम् ॥

एज्(अ) १ दीप्तौ
एजते, एजोचके, एजताम्, ऐजत्, एजीत्, एजिषीष्ट, ऐजिष्ट, एजयते,
ऐजिजत्, एजिजिषते, एजमानः, एजिष्यमानः ॥

एट् १ विबाधाय एटते, }

एध् १ दृष्टौ एधते, }

इमेधातवः एणिवद्बोधः ॥

धातवः गणाः अर्थः

पृ १ गमने

ओज् १ बलण
नचाः

रूपाणि

पृषते, इमे धातवः एजिवहोधाः॥

ओजति, ओजांचकार, ओजिता, ओजिष्यति, ओजत, ओजेत्, ओज्या
त, ओजीत्, ओजिष्यत्, ओजयति, ओजिजत, ओजिजिषति, ओज्यते, ओजि,
ओजेन्, ओजितः, ओजायितम् ॥

ओण(क) १ अपनयने

कक्(३) १ गतौ

ओणति, ओजिवहोधाः ॥

कङ्कते, चङ्कङ्के, कङ्कित, कङ्किष्यते, कङ्कताम्, अकङ्कत, कङ्कते, कङ्कि,
षीष्ट, अकङ्किष्ट, अकङ्किष्यत्, कङ्कयते, अचकङ्कत, चिकङ्किषते, अचि
कङ्किषिष्ट, चाकङ्क्यते, चाकङ्कीति, चाकङ्कि, कङ्कते, अकङ्कि, कङ्कमानः,
कङ्कितः, कङ्कितवान्, कङ्किष्यमाणः ॥

कक् १ हसने

कङ्कति, चकाक्क, कङ्कित, कङ्किष्यति, कङ्कत, अकङ्कत, कङ्कते, क
ङ्क्यात्, अकङ्कीत्, अकङ्किष्यत्, कङ्कयति, अचकङ्कत, चिकङ्किषति, अ
चिकङ्किषीत्, चाकङ्क्यते, चाकङ्कीति, चाकङ्कि, कङ्कते, अकङ्कि, कङ्कते,

कलादि कटान्नानां धातूनां रूपाणि श्वोक्त दसनाथं कक धातु रूपवद्गुण

॥ बोध्यानि ॥

संवादि

不

四

齊

२ वर्षावराण

荷

करीति, चकाट, करिता, करिष्यति, करतु, अकटत्, कटेत, कटयति,
अकटीत्, अकटिष्यत्, काटयति + ते, काटयान्चकार, काटयान्चभूव, काट

यामासु, काटयिता, काटयिष्यति, कटयतु, प्रकाटयतु, काटयेतु, काट्यातु,

अचीकटत्, अकाटयिषत्, चिकटिषति, अचिकटिषीत्, चाकट्यते, अचार्क

दिष्ट, चाकरीति, चाकहि, अचाकरीत, कद्यते, अकाहि, कटन्, कटिष्यन्.

卷之四

卷之四

कुरितं कुरितवत् कुरितम् कुरितम् कुरितम् ॥

卷之四

福

[illegible]

卷之五

二 五 五 五 五

卷之四

कावते, चकंते, कणीठता, कंठिष्यते, कंठतां, चकंठत, कंठेत, कणीठ
षीष्ट, अचकंषीष्ट, अकंठिष्यत, कंठयते + ति, अचिकंठिष्ट, चिकंठिष्यते,
अचिकंठिषिष्ट, चाकंठयते, चाकंठीति, चाकंठि, अचाकंठीत, कंठयते,
अचकण्ठिष्ट, अकण्ठमानः, अकंठिष्यामाणः, अकंठितः + तवात्, अकण्ठनी
यः, अकंठकः, अकंठा ।

五言(二)

अस्मद्गुणानि पूर्ववदोभ्यानि ॥

卷一

कडति, चकाड, काडिना, कडिपानि, कडरु, मुकडर, कडेर, कडगति,

अकडीत्, अकडिष्यत्, काडयति + ते, अचीकडत्, अचीकडिष्ट, चिकडिषति,
अचिकडिषीत्, चाकड्यते, अचकडिष्ट, चाकडीति, चाकडि, कडते, अका
डि, कडत्, कडिष्यत्, कडिष् + तवान्, कडनीयः, कडितव्यम्, काडकः॥

कड्(ङ) १ मदे कंडति - सर्ववदेवाय रूपाणि ।

कड् १ तयायकरो अस्यापितथैव रूपाणि ।

कंडू(ञ्) गश्चिञ्चै कण्डूयति + ते, कण्डूयान्चकार, कण्डूयिता, कण्डूयिष्यति + ते, कण्डूयन्
+ ताम्, अकण्डूयत् + त, कण्डूयेत् + त, कण्डूय्यात्, कण्डूयिषीष्ट, अक
ण्डूयीत्, अकण्डूयिष्ट, कण्डूययति, अचकण्डूयत्, चिकण्डूयिषति, अ
चिकंडूयिषीत्, कण्डूय्यते, अकण्डूयि, कण्डूयन्, कण्डूयिष्यत्, कण्डूयि
तः + तवान्, कण्डूयनीयः, कण्डूयकः, कण्डूयितव्यः ॥

कण १ गन्तौ शब्दे च कणति, चकण, कणीता + कणीष्यति, कणत्, अकणत्, कणेत, कण्यत्,
अकणीत्, अकणीष्यत्, काणयति, अचीकणत्, चाकण्यते, चाकणीति,

चिकीर्षति, अचिकीर्षीषीत्, कर्णते, अकार्णी, कर्णन्, कर्णीष्यन्,
कर्णितः + तवान्, कर्णनीयः, कार्णकः, कर्णनम् ॥

कण १ निमी लने कणयति, सर्ववटस्य रूपाणि ।

कथ् १ आवायाम् कस्यते, चकथे, कथिता, कथिष्यते, कथ्यताम्, अकथ्यत्, कस्येत
कथिषीष्ट, अकथिष्ट, अकथिष्यत्, अकथिष्यते + ति, अचकथ्यत्, चिक
थिषते - अचिकथिष्ट, चाकथ्यते, अचाकथिष्ट, चाकथीति - चाकथ्नि,
अचाकथिषीत्, कथ्यते, अकथि, कथ्यमानः, कथिष्यमाणः, कथि
तः, कथितवान्, कथकः ॥

कञ् १ शैथिल्ये कञयति

कथ् १ आवायाम् कस्यते, चकथे अनयोः क्रमेण कण कथ्यवट्पाणिबोधानि

कथ् १ वाक्प्रबंधे कथयति, कणवट्पाणिबोधानि ।

कट् १ वैक्लेब्धे कटते, चकटे, कटिता - कटिष्यते, अन्यानिरूपाणि कथ्यवट्पाणि ॥

धातवः गणः श्रुतीः

रूपाणि

कद् (३) १ आह्वाने

दनयोः

कंदति, चकंद, कंदिता, कंदिष्यति, कंदत, अकंदत, कंदेत, कंयात,
अकंदीत, अकंदिष्यत्, कंदयति, अचकंदत, चिकंदिषति, अचिकंदि
षीत, चाकंद्यते, चाकंदीति, चाकंन्ति, कंयते, अकंदि, कंदन्, कंदिष्यन्,
कंदन्, कंदितव्यः, कंदनीयः ॥

कप् (३) १ चलने

कप्यते, चकंये, कंयिता, कंषिष्यते, कंपताम्, कस्यबदस्यरूपाणि, क
प्पमानः, कप्पितः ॥

कन् १ दीप्तिशीति

गतिषु

कनति, कदवदस्यरूपाणिज्ञातव्यानि ॥

कम् (३) १ लाप्ती

कामयते, कामयंचके, चकमे, कामयिता, कमित, कामयिष्यते, कमि
ष्यते, कामयताम्, अकामयत, अचीकमत, अचकमत, चिकामयिषते,
चिकमिषते, अचिकामयिषिष्ट, अचिकमिषिष्ट, चकम्यते, अचाकमिष्ट,
चाकमीति, चाकंति, काम्यते, अकामि, कामयमानः, कामयिष्यमानः

धातुकः गणः अर्थः

ह्रस्वाणि

कासितः, कान्तः, काम्यः, कमनीयः, कामुकः, कामी, कम्यः ॥

- कल १ गती कंदवद्रूपाणि सान्त्वयानि ।
 कर्णे १ भेदे आ३ कर्णयति, कर्णयंचकार, कर्णेयिजा, कर्णेयिष्यति, कर्णयन्, अकर्णयत्,
 श्वेकः ^{ह्रस्वः} कर्णेयेत्, कर्णात्, अचकर्णात्, चिकर्णेयिषति, अचिकर्णीषीत्, चाकर्णी
 ति, अचाकर्णीत्, कर्ष्यते, अकर्णी, कर्णयन्, कर्णेयिष्यन्, अकर्णीतव्य
 न, आकर्ष्य, आकर्णीतम् ॥

- कल १ शीथिल्य कर्त्तयति, कर्णीवदस्य रूपानि ।
 कर्त्त १ कृशब्दे कर्त्तेति, } कर्त्तवदनयोऽपि रूपानि बोध्यानि ।
 कर्त्त १ दयोऽगतौ च कर्त्तेति, }

- कल १ संख्यानेते कलयति, कर्णीवदस्य रूपानि ।

- कल १ अव्यक्तेषु ^{पुं} कलते, चकहे, कलितः, कलियते, कलनाम्, अकलत्, कलते, कलियी
 ह, अकलित्, अकलियत्, कलयते + ति, अचकलत्, विकलियते, अचि

श्रीगणेशाय नमः

五

कहिषिए, चाकल्येते, अघाकहिए, चकलीति + चाकहिए, अघाकलीत,
कह्येते, चकहि, कह्यमान; कहिष्यमाण; कहित; कहिवान् ॥

कव	१ वरो।	कवते	}	कलिवरूपाणीज्ञानचानि।
कश	२ दिंसायाम्	कविकप्रभोः		

कश् ९ हिंसागो कसयति, कसयंचकार, कसयिता, कसयिष्यति, कसयत्, अकषय
त + कसयेत्, कष्यात्, अचीकषत्, चिकषयिषति, अचिकषयिषीत्,
चाकष्यते, अचाकषिष्ट, चाकषीति, चाकष्टि, अचाकषीत्, कष्यते,
अकाषि कषयन्, कसयिष्यात्, चिकीषी ॥

कस्य । गतौ कसन्ति, चकास, कसिता, कसिष्यति, कसतु, अकसत्, कसेत्, कस्याव, अकसीत्, अकसिष्यत्, कासयति, अचीकसत्, चिकसिषति, अचिकसिषीत्, चाकस्यते, अचाकसिष्ट, चाकसीति, चाकलि, अचाकसीत्, कस्यते, अचासि, कसते, कसिष्यन्, कसितः, कसितव्यः, कासः, कास्यः, कसनम्

कात् (२) १ कंत्तायाम् कंत्तति, चकंत्त, कंत्तिता, कंत्तिष्यति, कंत्तन्, अकंत्तत्, कंत्तेत
 कंत्त्यात्, अकंत्तीत्, अकंत्तिष्यत्, कंत्तयति, अचकंत्तत्, विकंत्तिष्य
 ति, अचिकंत्तिषीत्, चाकंत्त्यते, अचाकंत्तिष्ठ, चाकंत्तीति, कंत्त्यते,
 अकंत्ति, कंत्तन्, कंत्तिष्यन्, कंत्तिताम्, कंत्तिताम्, कंत्तिताम्,
 कंत्ता, कंत्त्यम्, कंत्तिताम् ॥

काच् (३) १ दीप्तिबन्धनयोः कंचते, कंत्तिवदस्य ह्रस्वाणि ।

काल १ कालोपदेशे कालयति, कालयञ्चकार, कालयिता, कालयिष्यति, कालयत्, अ
 कालयत्, कालयेत्, काल्यात्, अचकालत्, विकालिष्यति, अचिकालि
 षीत्, चाकाल्यते, अचाकालिष्ठ, चाकालीति, अचाकालीत्, काल्यते
 अकालि, कालयन्, कालयिष्यन्, कालयितव्यम्, कालयिता ॥

काश १ दीप्त्रौ काशते, चकाशे, काशिता, काशिष्यते, काशताम्, अकाशत्, काशे

त, काशिषीष्ट, अकाशिष्ट, अकाशिष्यत्, चिकाशिषते, अचिकाशिष्ट,
चाकाशीति, चाकाष्टि, अचाकाशीत्, चाकाशते, अचाकाशिष्ट, काश
ते, अकाशि, काशमानः, काशयमानः, काशिष्यमाणः, काशितः, काशि
तवान्, काशितव्यम्, काशकः, काशयः ॥

कास
कि १ दीप्तौ
४ ज्ञाने

कासते, काशिवदस्य रूपाणि बोध्यानि ॥

चिकेति, चिकितः, चिकाय, केता, केध्यति, चिकेत, अचिकेत,
चिकियात्, कीयात्, अकैषीत्, अकेष्यत्, काययति, अचीकयत्, वि
केशति, अचिकेष्टीत्, चिकीयते, अचिकेष्ट, चिकीति, कीयते, अकायि
चिकयत्, कितम्, केष्यन्, केतव्यम्, केयम्, कितवान् ॥

क्रेटति, चिक्रेट, क्रेटित्, क्रेटिष्यति, क्रेटत्, अक्रेटत्, क्रेटेत्, किल्ल
त्, अक्रेटीत्, अक्रेटिष्यत्, क्रेटयति, अचीकितत्, चिक्रेटिषति, अचि
क्रेष्टीत्, चिक्रेटयते, अचिक्रेष्टि, चिक्रेटीति, चिक्रेटि, अचिक्रेटीत्, कित

क्रिट् १ गतौ

ते, अकेटि, कितन्, किरिष्यन्, किरितः, किरितवान् ॥

कित् १ रोगायन्ने चिकित्सति, चिकित्साचकार, चिकित्सां बभूव, चिकित्सायास, चिकित्सा
चिकित्सिष्यति, चिकित्सन्, अचिकित्सत्, चिकित्सेत्, चिकित्स्यात्, अचि
कित्सीत्, अचिकित्स्यत्, चिकित्सयति, अचिकित्सत्, चिकित्सति, अचि
कित्सीत्, चिकित्सन्, चिकित्सिष्यन्, चिकित्सिह, चिकित्सवान्, चिकित्स
कः, चिकित्सितव्यः, चिकित्सा ॥

कित् ज्ञाने निदा सेच कित्यात्, चिकेति, चिकेत, केतिता, केतिष्यति, चिकेत, अचिकेत, चिकित्यात्,
अचिकेतिषीत्, चिकेत्यते, अचिकेतिष्यत्, केतयति, अचिकितत्, चिकेतिषति,
अचिकेतिषीत्, चिकेत्यते, अचिकेतिष्यत्, चिकेतीति, चिकेति, कित्यते,
अकेति, कितन्, केतिष्यन्, कितिन्, निकेतनम्, निकेतः ॥

कित् १ शैत्यकीडन याः केलति, चिकेल, केलिता, केलिष्यति, केलत्, अकेलत्, केलेत, कि
ल्यात्, अकेलीत्, अकेलिष्यत्, केलयति, अचिकिलत्, चिकिलिषति,

अचिकिलिषीत्, चेकिल्यते, अचेकिलिष्ट, चेकिलीति, अचेकिलीत्, कि
त्यते, अकेलि, केलन्, केलिष्यन्, केलिः, केलनम्, केलितव्यम्, के
लनीयम् ॥

कीट् (बंधने

कीटयति, कीटयञ्चकार, कीटयिता, कीटयिष्यति, कीटयतु, अ
कीटयत्, कीटयेत्, कीट्यात्, अकीटितु, चिकीटिषति, अचिकी
टिषीत्, चेकीटयते, अचेकीटिष्ट, चेकीटीति, चेकीटि, कीटयते, अकी
टि, कीटन्, कीटिष्यन्, कीटितः, कीटितिवाञ्, कीटितव्यम् ॥

कील् (बंधने

कीलति, चिकील, कीलिता, कीलिष्यति, कीलतु, अकीलत्, की
लेत्, कील्यात्, अकीलीत्, अकीलिष्यत्, कीलयति, अचीकिलत्,
चिकीलिषति, अचिकीलिषीत्, चेकील्यते, चेकीलीति, चेकीलीत्, अ
चेकीलीत्, कील्यते, अकीलि, कीलन्, कीलिष्यन्, कीलितः, कीलित
वान्, कीलनीयः, कीलितव्यः, कील्यः, कीलनम्, कीलकः ॥

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

क २ षादे

कीति, कृतः, कुवन्ति, कुवाय, कीता, कोष्यति, कीत, अकीत, कु
यात्, कृयात्, अकीषीत्, अकीष्यात्, कावयति, अकुवत्, अकुष
ति, अउकृषीत्, चोक्तयते, अचोक्तयिष्य, चोक्तवीति, चोक्तोति, अचो
कवीत्, कृत्यते, अकावि, कुवन्, कोष्यन्, कृतः, कृतवान् ॥

क ५ आर्जसो

अस्यरूपाणि हर्षद्वयोऽध्यानि।

क (३) ५ षादे

कुवते, उकुवे, कता, कथ्यते, कुवताम्, अकुवत्, अकीष्ट, अकुत,
अकुष्यात्, कावयते + ति, अउकुवत्, उक्तयते, अउकृषिष्ट,
चोक्तयते, चोक्तयिष्ट, चोक्तवीति, कृत्यते, अकावि, कृतानः, कृतः ॥

क १ आदाते

लोकते, उक्तके, कोक्तिता, कोकिष्यति, कोकतात्, अकीकत, की
तीत्, कोकिषीष्ट, अकीकिष्ट, अकीकिष्यत्, कोकयति, अउकुवत्,
उकुकिषते, अउकुषिष्ट, लोक्तयते, अचोक्तयिष्ट, चोक्तवीति, अचोक्त
कीत्, उक्तयते, अकीकि, उक्तमानः, उक्तिः, उक्तिवत्, उक्तीयः,

कृतितयः ॥

कुच १ संकोचे

कोचति + ते, उकोच, उकुचे, कोचिता, कोचिष्यति, कोचतु + ताम्, अ
कोचत + त, कोचेत, कोचीत, ऊचात्, कोचिषीष्ट, अकोचीत्, अकोचि
ष्ट, अकोचिष्यत्, कोचयति, अचूकुचत्, उकुचिषति + ते, चाकुच्यते,
चोकुचीति, ऊच्यते, अकोचि, कोचत्, कोचिष्यत्, क्वचितः, क्वचिन्वात्,
कोचनीयम् ॥

कुच ५ संकोचेते

सङ्कुचति धनीगजभयान्, उकोच, ऊचिता, ऊचिष्यति, ऊचत, अऊ
चत्, ऊचेत्, ऊचात्, अऊचीत्, अऊचिष्यत्, उऊचिषति, अउऊची
त्, अपगणिरूपाणि एवेव होध्यानि ।

ऊच

१ गतिकौटि
स्यान्वीभा
वयोः

ऊचति, उऊच, ऊचिता, ऊचिष्यति, ऊचत, अऊचत्, ऊच्यते, ऊ
चात्, अऊचीत्, अऊचिष्यत्, ऊचयति, अउऊचत्, उऊचिषति,
अउऊचिषीत्, चोऊच्यते, अचोऊचिष्ट, चोऊचीति, ऊच्यते, अकोचि,

कृन् (३) १ अच्यतेऽश
मु

कृजति, कृञ्जि वदस्य रूपाणि बोध्यानि ॥

कृज २ शब्दे

कृजति, कृजीते, कोजा, कोष्यति + ते, कृजान्, कृजीताम्, अकृजान्,
अकृजीयान्, अकृजीत, कृज्यात्, कोषीष्ट, अकोषीत्, अकोष्ये, अकोष्यत् ॥

कृट् ५ कौटिल्ये

कृटति + उकोट, उकुटिष्य, उकुट, कृटिता, कृटिष्यति, कृटते, अकृट
त्, अकृटेत्, कृष्यात्, अकृटीत्, अकुटिष्यत्, कोटयति, + अकृटते,
उकुटिष्यति, चोकुट्यते, अचोकुटिष्ये, चोकुटीति, चोकुटि, अचोकुटी
त्, अकृट्यते, अकोटि, कृटन्, कृटिष्यन्, कृटितः, कृटितवान्, कृटितव्य
म्, कृटनम् ॥

कृट् ५ कौटिल्ये

कृटति, एवौकृकृटिवदस्य रूपाणि ज्ञेयानि ॥

कृट्म् १ परिचारे

कृट्स्वयति, कृट्स्वयंचक्रे, कृट्स्वयिता, कृट्स्वयिष्यते, कृट्स्वयताम्,

अकुटम्बयत्, कुटम्बयेत्, कुटम्बयिषीष्ट, अकुटम्बयिष्यत्, अकुटम्बयिष्यति,
उकुटम्बयिते, अउकुटम्बयिषिष्ट, अस्यानेकाच्चाद्यङ् यङ् लकीन भवतः ।

कुटम्बयमानः, कुटम्बितः ॥

कुट् १ छेदतश्च कुर्यात् + ते, कुट्यांचकार, कुटयिता, कुटयिष्यति, कुटयत्, अकुट
नप्रतायेनेषु यत्, कुटयेत्, कुट्यात्, अउकुटत्, अउकुटयिष्यत्, उकुटयिष्यति, अउ
कुटयिषीत्, चोकुट्यते, अचोकुटयिष्ट, चोकुटीति + टि, कुट्यते, अकु
टि, कुटयन्, कुटयिष्यन्, कुटितः, कुटितवान् ॥

कुट् (३) १ प्रतिघातं कुर्यात्, उकुटत्, कुटिता, कुटिष्यति, कुटयत्, अकुटयत्, कुटिष्य
कुर्यात्, अकुटीत्, अकुटिष्यत्, कुटयति, कुट्यांचकार, अउकुट
त्, उकुटिष्यति, अउकुटिषीत्, चोकुट्यते, अचोकुटिष्ट, चोकुटीति,
कुट्यते, अकुटि, कुटयन्, कुटितः, कुटितवान्, कुटनीयः, कुटि
तव्यम्, ॥

धातवः गणाः अर्थाः

कृ३ ५ वात्से अदेने

कृ३ (३) १ दादे

रूपाणि

कृ३ति, कृण्वदस्य रूपाणि बोध्यानि।

कृण्वते, चुकण्वे, कृण्वता, कृण्वत्येते, कृण्वताम्, अकृण्वत्, कृण्वत, कृण्वीष्ट, अकृण्वीष्ट, अकृण्विष्यत्, कृण्वयते + ति, अचुकृण्वत् + त, अकृण्विष्यते, अचुकृण्विषिष्ट, चोक्कृण्वते, अचोक्कृण्विष्ट, चोक्कृण्वीति, कृण्वते, अकृण्वि, कृण्वमानः, कृण्वितः, कृण्वः, ॥

कृण्व ५ शब्दोपकार

णयोः

कृण्वति, चुकीण, कोणीता, कोणीष्यति, कृण्वत्, अकृण्वत्, कृण्वेत्, कृण्वन्, अकोणीत्, अकोणीष्यत्, कोणयति, अचुकृण्वत्, चुकोणीष्यति, अचुकोणीषिष्ट, अचुकोणीष्यत्, चोक्कृण्वते, अचुक्कृण्विष्ट, चोक्कृणीति, कृण्वते, अकोणी, कृण्वन्, कोणीष्यत्, कोणीयः, कोणीतव्यः ॥

कृत्स्न १ अदत्तेणो

कृत्स्नायांच

कृत्स्नयति, कृत्स्नायांचकार, कृत्स्नयिता, कृत्स्नयिष्यति, कृत्स्नयत्, अचुकृत्स्नयत्, कृत्स्नयते, अचुकृत्स्नयिष्यत्, अचुकृत्स्नयिष्यति, अचुकृत्स्नयिषिष्ट, चोक्कृत्स्नयते, चोक्कृत्स्नीति, अचोक्कृत्स्नीत्, कृत्स्नते,

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

कृथ्

४ एनीभावे

अर्णोर्दोर्गे
ध्

अकृत्ति, कृत्ययन्, कृत्ययिष्यन्, कृत्यितः, कृत्यितवान् ॥

कृत्यति, उकृत्य, कृत्यिता, कृत्यिष्यति, कृत्यत्, कृत्येत्, कृत्यात्,
अकृत्यीत्, अकृत्यिष्यत्, कृत्ययति, अकृत्ययत्, उकृत्यिषति, अकृत्यि
षीत्, चोक्त्यते, चोक्त्यीति, अचोक्त्यीत्, कृत्यते, अकृत्यि, कृत्यात्,
कृत्यिष्यन्, कृत्यितः, कृत्यनीयः ॥

कृथ् (२) १ हिंसासंज्ञे

शानयोः

कृत्यति, उकृत्य, कृत्यितः, कृत्यिष्यति, कृत्यत्, अकृत्यत्, कृत्येत्,
कृत्यात्, अकृत्यीत्, अकृत्यिष्यत्, कृत्ययति, अकृत्ययत्, उकृत्यिषति,
अकृत्यिषीत्, चोक्त्यते, अचोक्त्यिष, चोक्त्यीति, कृत्यते, अकृत्यि,
कृत्यन्, कृत्यिष्यन्, कृत्यितः, कृत्यितवान्, कृत्यनीयः, कृत्यितव्यम् ॥

कृथ्

२ संज्ञेवले

पाणिभ्यादिगणीय कृत्यिवद्बोध्यानि ॥

कृत्यानि, उकृत्य, कृत्यितः, कृत्यात्, अकृत्यात्, कृत्यीकृतः, अकृत्याणीत्

कृति

२ विख्याभावे

कृत्यति, कृत्ययत्, कृत्ययिष्यति, कृत्यितः, कृत्यितवान्, अकृत्यय

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

न, ऊन्दयेत्, ऊन्सीत्, अउऊन्दत्, उऊन्दयिषति, अउऊन्दयिषीत्, चो
ऊन्दते, चोऊन्दीति, ऊन्दते, अऊन्दि, ऊन्दयत्, ऊन्दयिष्यत्, ऊन्दयित
व्यम्, ऊन्दिताः

ऊन् १ संज्ञेयानि ऊन्धाति, एवेवदस्य रूपाणि बोध्यानि ।

ऊप् २ कोय ऊप्यति, उकोष, कोपिता, कोपिष्यति, ऊप्यत्, अऊप्यत्, ऊप्यते,
ऊप्यात्, अकोपीत्, अकोपिष्यत्, कोपयति, अहूऊपयत्, उकोपिषति,
अउकोपिषीत्, चोऊप्यते, अचोऊपिष, चोऊपीति, अचोऊपीत्, ऊप्य
ते, अकोपि, ऊप्यन्, कोपिष्यन्, कोपनीयः, कोपितव्यम्, ऊपिताः, ऊ
पितवान्, कोयः कोपना ॥

ऊवि ३ छादने ऊंवाति, उकुम्ब, ऊंविता, ऊंविष्यति, ऊंभवत्, अऊंभवत्, ऊंवेत्, ऊंवा
त्, अऊंवीत्, अऊंविष्यत्, ऊंवयति, अउऊंभवत्, उऊंविषयति, अउऊं
विषीत्, चोऊंव्यते, अचोऊंविष, चोऊंवीति, अचोऊंवीत्, ऊंव्यते, अ

ऊँवि, ऊँवन्, ऊँविष्यन्, ऊँवितः, ऊँवितवान्, ऊँवनीयः, ऊँवितव्यः, ऊँ
वकः ॥

ऊँभि ऊँभयति, ऊँभयंश्चकार, ऊँभयिता, ऊँभयिष्यति, ऊँभयन्, अऊँभ
यत्, ऊँभयेत्, ऊँभ्यात्, अउऊँभत्, उऊँभिमिषति, अउऊँभिमिषीत्, चो
ऊँभ्यते, अचोऊँभिष्ट, चोऊँभीति, अचोऊँभीत्, ऊँभ्यते, अऊँभि, ऊँभ
यत्, ऊँभयिष्यन्, ऊँभयितः, ऊँभयितवान् ॥

ऊँमार ऊँमारति, उऊँमार, ऊँमारिता, ऊँमारिष्यति, ऊँमारन्, अऊँमारन्, ऊँ
मोत्, ऊँमार्यात्, अऊँमारीत्, अऊँमारिष्यत्, ऊँमारयति + ते, अउऊँ
मारत्, उऊँमारिमिषति, अउऊँमारिमिषीत्, ऊँमारन्, ऊँमारिष्यन्, ऊँमारि
तव्यः, ऊँमारणीयः ॥

ऊँर ऊँरति, उऊँर, ऊँरिता, ऊँरिष्यति, ऊँरन्, अऊँरन्, ऊँर्यते, ऊँर्य
त्, अऊँरीत्, अऊँरिष्यत्, ऊँरयति, ऊँर्यांश्चकार, अऊँरान्, उ

कुरिषति, अचक्रिषीत्, चोक्तयन्ते, अचोक्रिष्ट, चोक्रीति, अचोक्रीत्,
कुर्यन्ते, अक्रोरी, कुरितः, कुरितवान्, कुरान्, कुरिष्यन् ॥

कुरे १ कीडायाश्च कुरेते, उकुरे, कुरिष्यते, कुरिष्यन्, कुरेताम्, अकुरेत्, कुरे-
दिषीष्ट, अकुरिष्ट, अकुरिष्यात्, कुरेयन्ते, अचकुरेत्, अकुरिष्यते, चोक्र-
येते, चोक्रुहीति, कुर्यन्ते, अकुरिष्ट, कुरेमान्, कुरितः, कुरेताम्, कुरि-
तम् ॥

कुल १ क्रीधे कौलति, उकौल, कौलिता, कौलिष्यति, कौलन्, अकौलन्, कौलेत्,
कुर्यात्, अकौलीय, अकौलिष्यात्, कौलयति, अचकलत्, उकौलिष-
ति, चोक्लस्यते, चोक्लीति, कौलन्, कूलितः ॥

कृश ४ क्रीधे कृशति, उकोश, कौश, कौश्याति, कृशयन्, अकृशयन्, कृशेत्, कृ-
श्यात्, अकौलीय, अकौल्यत्, कौशयति, अचकृशत्, उकलति, चोक्क-
यन्ते, चोक्कशीति, चोक्कष्टि, कृशयन्, कष्टः ॥

धातवः गणः अर्थः

कृ २ निष्कर्षे

रूपाणि

कृष्याति, उकोष, कोषिता, निष्कोषिता, निष्कोषा, कृष्यात्, अकृष्या
त्, कृष्यात्, अकोषीत्, निरकोषीत्, निरकृतत्, अकोत्सत्, कोषयति,
अहृकुषत्, उकुषिषति, चोक्रुष्यते, चोक्रुषीति, चोक्रुषि, कृष्यान्, कृषि
तम् ॥

कृ ४ संश्लेषणे

कृष्यति, उकोस, कोसिता, कोसिष्यति, कृस्यत्, अकृस्यत्, कृस्येत्,
कृस्यात्, अकृसत्, अकोसिष्यत्, कोसयति, अहृकुसत्, चोक्रुस्यते, चो
कृसीति, चोक्रुसि, कृस्यते, अकोसि, कृस्यन्, कृसितम् ॥

कृ १ अव्यक्ते
शब्दे

कृजति, उकृज, कृजिता, कृजिष्यति, कृजत्, अकृजत्, कृजेत्,
कृज्यात्, अकृजीत्, अकृजिष्यत्, कृजयति, अउकृजत्, उकृजिषति,
चो कृज्यते, चो कृजीति, चो कृजि, कृज्यते, अकृजि, कृजन्, कृजितम्,
कृजितवान्, कृजनम्, कृजितम् ॥

कृ १ दीर्घलो

कृपयति + ते, कृपयन्चकार, कृपयिता, कृपयिष्यति, कृपयत्, अ

५२ धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

हूययत्, हूययेत्, अहूकृपत्, उहूयिषति, अउहूयिषीत्, चोहूयते,
चोहूयीति, हूय्यते, अहूयि, हूययन् ॥

कृत् १ आचरणो कृलति, कृजि धातोर्निवास्य रूपाणि बोध्यानि ॥

कम् ५ हिंसायाम् कृलति, कृलते, चकार, चकथे, चक्रे, कर्त्ता, कर्षिष्यति + ते, कृलते,
कृलताम्, अकृलते, अकृलत्, कृलत्, कृल्यत्, कृल्यते, अकृलते, अकृलत, कृल्यते, अकृल्यते,
अकृलत, अकृलियत् + त, कृलयति + ते, अकृलयत्, कृलयते, अकृलयति, अकृलयि
षीत्, चक्रीयते, चक्रीति, चक्रीते, चक्रीत, चक्रीते, चक्रीत, चक्रीते, चक्रीत, चक्रीते,
कृतः, चक्रीकृतः, चक्रीति, अचक्रीकृत, कृयते, अकृत, कृतम्, कृतम्, कृतम्,
नः, कृतवान्, कृतम्, कर्णीयः ॥

कृत् २ हिंसायाम् कृलति, कृलत्, कृलीकृत, अकृलीकृत, अकृलीकृत्य
या सर्वबोध्यानि ॥

उहृत् १ कर्त्तुं कर्तेति + कुरुते, हिंसायाम् कृलति, कृल्यते, कृल्यति, कृल्यते ॥

कृती ५ छेदने

कृन्नति, चकत्ते, दाज्ञिता, कर्त्तय्यति, कर्त्तयति, कृन्नतु, अकृन्नतु,
कृन्नेत, कृत्यात्, अकृन्तीत्, अकर्त्तय्यत्, अकर्त्तयत्, कर्त्तयति, अर्चि
कृतत्, विकीर्त्तयति, अविकीर्त्तयति, चरीकृत्यते, अचरीकृतत्, च
कृन्तीति, चरीकृतीति, चरीकृतीति, चर्कन्ति, चरिकर्त्ति, चरीकर्त्ति, कृ
त्यते, अकर्त्ति, कृन्नन्, कृत्तिष्यन्, कृत्तः, कृतव्यन्, कर्त्तनीयम्, क
र्त्तितव्यम्, कर्त्तनम्, कृत्यः ॥

कृष्ट १ कृष्टार्थः
गतीच

कल्पति, चकल्प, कल्पिता, कल्पिष्यति, कल्पतु, अकल्पत्, कल्पे
त्, कृष्यात्, अकल्पीत्, अकल्पिष्यत्, कल्पयति, अचीकृष्यत्, विकल्पि
मति, चलीकृष्यते, चलीकृषीति, कृष्यते, कल्पन्, कृषः, कृष ॥

कृष्ट १ सावर्धः

कल्पते, चकृते, चकृषिषे, चकृष्टे, कल्पिता, कल्पा, कल्पादि, कल्पिता
से, कल्पासे, कल्पयति, कल्पिष्यते, कल्पयति, चकल्पताम्, अकल्पत्, कले
त्, कल्पिषीष्ट, कृषीष्ट, अकल्पित, अकल्पित, अकल्पिष्यत्, च

कल्प्यत, अकल्प्यत, कल्पयति, अचिकल्पत, चिकल्पियते, चिकल्प्यते,
अचिकल्पिष्ये, चलीकल्प्यते, अचलीकल्पिषु, चलीकल्पीति, चलीकल्पीति,
चलीकल्पीति, कल्प्यते, अकल्मि, कल्पमानः, कल्पिष्यमाणाः, कल्पमानः,
कल्पता, कल्पितवान्, कल्पनीयः, कल्प्यः, कल्पना ॥

कवि १ हिंसाकर कर्णेति, कर्णवन्ति, कर्णमि, कर्णवः, कर्णमः, कर्णमः, चकर्ण,
ए गतिषु कर्णीवता, कर्णीव्यति, कर्णेत्, अकर्णेत्, कर्णयात्, कर्णवीत्, अकर्णवीत्,
अकर्णीव्यत, कर्णयति, अचकर्णवत्, चरीकर्ण्यते, चरीकर्णीति, कर्ण्य
ते, अकर्णीव, कर्णवन्, कर्णिव्यन्, कर्णितः ॥

कश ५ तन्करणे कश्यति, कश्यत, अकश्यत्, कश्येत्, अपराण्यस्य रूपानि कश्चिवद्गोधा
नि ॥

कष ६ विलेखने कर्षति+ते चकषे, कषा, कष्टो, कल्पति, कल्पेति, कषत्, कषता
म्, अकषत्, कषेत्, कष्यात्, कषीष्ट, अकातीत्, अकातीत्, अकृतत्,

धातवः गणः अर्थाः अकृष्ट, अकृतानाम्, अकृतत, अकृत्यत्, अकृत्यति + ते, अची
 कृत्यत्, विकृतति, अचिकृतीत्, चाकृत्यते, अचाकृषिष्ट, चाकृत्यते, च
 कृषीति, चरीकृषीति, कृत्यते, अकृषि कर्षेत्, कृष्टः, कृष्टवान्, कर्षणीय
 म्, कर्षकः कृष्यः ॥

६ विक्षेपे कृ किरति, चकार, चकारत्, कर्िता, करिष्यति, करिष्यति, किरत्, अ
 किरत्, किरेत्, कीर्योत्, अकारीत्, कारयति, अचीकरत्, चिकिरीष
 ति, अचिकिरीषोत्, विकीर्येते, अचिकिरीष्ट, चिकिरीति, चिकीर्त्ति,
 कीर्येते, अकारि, किरत्, किरिष्यत्, किरिष्यन्, कीर्णः, कीर्णवान्, वि
 कीर्येमाणः, उपस्किरति, छिनत्तीत्यर्थः, प्रतिस्किरति, दन्तीत्यर्थः ॥

६ हिंसायाम् कृणाति, लज्जरिचत्भिर्त्विना पराणि श्वैरु कृधातो रिबोध्यानि ।
 १ संशब्दने कीर्त्नेयति, कीर्त्नेयान्चकार, कीर्त्नेयिता, कीर्त्नेयिष्यति, कीर्त्नेयत्, अ
 प्रसेषायाम् कीर्त्नेयत्, कीर्त्नेयेत्, कीर्त्नात्, अचीकृतत्, अचिकीर्त्नेत्, अकीर्त्नेयिष्यत्,
 चिकीर्त्तिष्यति, अचिकीर्त्तिषीत्, विकीर्त्नेते, अचिकीर्त्तिष्ट, चिकीर्त्तीति, वि

धातवः गल्भः अर्थाः

हूपाणि

कीर्तिं, कीर्तयते, अकीर्तिं, कीर्तयन्, कीर्तयाम्, कीर्तितम्, कीर्तनम् ॥

केत् १ आभवेण केतयति + ते, सर्ववदयं बोध्यः ।
 केत् (अ) १ वर्णसेवने च केवते, विकेवे, केविता, केविष्यते, केवताम्, अकेवत्, केवेत्, के
 विषीष्ट, अकेविष्ट, अकेविष्यत्, केवयते, अवि केवत्, अकेविषते,
 अवि केविषिष्ट, अकेव्यते, चेकेवीति, चेकेषि, केव्यते, अकेवि, केव्या
 नः, केवितः ॥

केल १ चलने केलति, सर्ववदयं बोध्यः ।
 के १ शब्दे कायति, चक्री, काता, कास्यति, कायत्, अकायत्, कायेत्, कायात्,
 अकासीत्, अकास्यत्, काययति, अवि कायत्, विकासति, अचिकासी
 त्, चाकायते, चाकेति, कामन्, कास्यन्, कातः ॥

क्रय १ दिंसायाम् क्रयति, चक्राय, क्रयिता, क्रयिष्यति, क्रयत्, चक्रयत्, क्रयेत्, क्र
 य्यात्, अक्रयीत्, अक्रयिष्यत्, क्रययति, अचीक्रयत्, चिक्रयिषति,

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

अचिक्रिषीत्, चाक्रण्यते, चाक्रीति, क्रयते, अक्रायि, अक्रयन्,
क्रयितः, क्रयितवान्, क्रयन्नम्, क्रयं क्रयं, क्रयं क्रायम् ॥

क्रेद १ आहूनेरो
दनेच

क्रंदते, क्रयिवदयं बोधाः ।

क्रम १ कृणयोग
तोच

क्रयति, चक्राय, अयमपि तथैव ।

क्रम (३) १ पादवित्तो

क्राम्यति, क्रामति, चक्राम, क्रमिता, क्रमिष्यति, क्राम्यते, क्रामत, अ
क्राम्यत्, अक्रामत्, क्राम्येत्, क्रामेत, क्रम्यात्, अक्रमीत्, अक्रमिष्यत्,
क्रमयति, अचीक्रमत्, चिक्रमिष्यति, चाक्रम्यते, चाक्रमीत्, चाकंति,
क्रम्यते, अक्रमि, क्राम्यन्, क्रामन्, क्रान्तः, क्रान्तवान् ॥

क्लिद (३) ५ आर्शभावे

क्लियति, क्लियत्, चिक्लेद, चिक्लेदिष्य, चिक्लेत्, क्लेदिता, क्लेदिष्यति,
क्लैत्यति, क्लियत्, अक्लियत्, क्लियेत्, क्लियात्, अक्लेदीत्, अक्लेदी

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

त, क्लेदयति, अविक्लिदत्, विक्लिदिषति, अविक्लिदिषीत्, चेक्लिद्यते,
अचेक्लिदिष्ट, चेक्लिदीति, चेक्लित्रि, क्लियते, अक्लेदि, क्लियत्, क्लिन्नः,
क्लिन्नवान् ॥

क्लिषा ५ उपताये क्लिषणते, क्लिदिवदयंबोधः । क्लिषितः, क्लिष्टः, क्लिष्यमानः ॥
क्लिषा २ विवाधायां क्लिषणति, क्लेशः
कीड् १ विहारे कीडति, विक्कीड, कीडिता, कीडिष्यति, कीडत्, अक्कीडत्, कीडेत,
कीड्यात्, अक्कीडीत्, अक्कीडिष्यत्, कीडयति, अविक्कीडत्, विक्कीडिष्य
ति, अविक्कीडिषीत्, विक्कीड्यते, विक्कीडीति, विक्कीडि, कीड्यते, की
डन्, कीडितः, कीडितवान्, कीडकः, कीडनम्, कीडितम् ॥

क्लीव् १ अधाहो क्लीवते, विक्लीवे । क्लीवदयंबोधः ।
कु (३) कुचते, कुक्चे, कौत्, कौष्यते, कुवताम्, अकुवत्, कुचेत्, कौषीष्ट,
अकौष्ट, अकौष्यत्, कावयते, अकुक्वत्, कुक्कोषति, बोक्कयते, बोक्कवीति,

कुर्यते, अकुरि, कुबानः, कृतः ॥

कुन्व १ गतिक्रीडि
लृट्स्थीभा
वयोः

कुन्वति, अकुन्व, कुन्विष्यति, कुन्वत, अकुन्वत, कुन्वित,
कुन्वात्, अकुन्वीत्, अकुन्विष्यत्, कुन्वयति, अकुन्वत, अकुन्विषति,
चोक्तव्यते, चोक्तव्यीति, कुन्वते, अकुन्वि, कुन्वन्, कुन्वितः, कुन्वनाम्,
कुन्वामि, अकुन्ध, कोदा, कोत्स्यति, कुन्धत, अकुन्धत्, कुन्धेत,
कुन्ध्यात्, अकुन्सीत्, अकोत्स्यत्, कुन्धत्, कुन्दः, कुन्दवान्, कोधः ॥

कुध ४ कोधे

कण १ शब्दे कथिदिवाप्त्यरूपाणि ॥

कथ १ निष्कारके

कथयति, वकाथ, कथिमा, कथिष्यति, कथत, अकथत्, कथेत, क
थ्यात्, अकथीत्, अकथिष्यत्, काथयति, अकथयत्, रिकथिषति,
वाकथ्यते, वाकथीति, कथन्, कथितः, कथितवान्, काथः ॥

कथ् (क) १ सहे

कथते, कथसे, कथामिधे, कथसे, कथमिधे, कथसे, कथमिधे,
कथामिधे, कथमिधे, कथामिधे, कथिता, कथेता, कथिष्यते, कथते, तम

ताम्, अतमत्, तमते, तमिषि, तंसीष्ट, अतमिष्ट, अतंसीष्ट, तमयते, अ
चित्तमत्, अचित्तमिषति, चित्तंमे, अचित्तमिषिष्ट, अचित्तंमिष्ट, अतयते, अचं
तमिष्ट, चंतमीति, चंतंति, तमते, अतमि, अतमि, तमंतमं, तमंतमाम्
म्, तममाणाः, तंतमम्, तमन्तीयम्, तानः, तानिः, तमा ॥

तण(३) ८ दिक्षायाम् तणोति, तणते, चत्ताण, तण्णा, तणिष्यति, तलोत्, तण्णाम्, अ
तणोत्, अतणोत्, तण्णयात्, तण्णयति, अचित्तणत्, चित्तणिषति, अ
चित्तणिषीत्, चंतण्यते, अचंतणिष्ट, चंतणीति, तण्यते, अतणी, तण्यन्
तन्तः, तन्तवान् ॥

तर् १ संचलने तर्ति, चत्तार, तर्तिता, तर्णिष्यति, तर्त्त, अत्तार, तर्त्त, तर्त्तान्, अ
तर्त्त, तारयति, अचित्तारत्, चित्तारिषति, अचित्तारिषीत्, चास्यते, अ
तर्तिष्ट, चात्तरीति, तर्त्तते, अत्तारि, तर्त्त, तर्त्तितः, तर्त्तितवान् ॥

दि १ तये तयति + ते, विताय, चित्तयिष्य, चित्तये, तैता, तेष्यति, तयन्, अस्तयत्,

धातवः गणाः अर्थोः

रूपाणि

तयेत्, लीयात्, अलैषीत्, अलेष्यत्, लाययति, अवित्तत्, वित्तीयते, चै
 लीयते, चैलयीति, चैलेति, लीयते, अलायि तयन्, तयमाण,
 लीणः, लीणवान्, तित्तः ॥

त्विद्(विष्णु) : स्नेहमोच
 नयोः

त्वेदते, वित्विदे, त्वेदिता, त्वेदिष्यते, त्वेदताम्, अत्वेदत, त्वेदत, त्वेदि
 षीष्ट, अत्वेदिष्ट, त्वेदयति, अवित्तिदत्, वित्वेदिषते, अवित्वेदिषिष्ट, चैत्ति
 यते, अचेत्तिदिष्ट, चैत्तिदीति, चैत्तिनि, त्विद्यते, अत्वेदि, त्वेदमानः, त्वि
 द्वाः, त्विद्ववान् ॥

त्विष् ६ प्रेरणे

त्वियति, वित्वेय, त्वेप्ता, त्वेप्स्यति, त्वियत्, अत्वियत्, त्वियेत्, त्विप्यात्,
 अलैषीत्, अलैष्यत्, लैययति, अवित्वियत्, वित्विप्सति, अचेत्विप्यते, चै
 त्विपीति, चैत्तिनि, त्विप्यते, अत्वेपि, त्वियन्, त्विप्ता, त्विप्रवान्, त्वेपकः त्वे
 पणम्, प्रत्वेयः ॥

त्विष् ४ प्रेरणे

त्विप्यति, त्वरदिगणीयत्विषिवदन्यातिरूपाणि, अत्वेवसमाद्युपसर्गपूर्वक

धातवः गणः अर्थः

५३

द्वयाणि

नेमसि अर्थोनां भवति । सम संज्ञेयकारणे ।

उत् ऊर्ध्वगमने अर्थः अधःक्षेपणे । प्रति प्रतिक्षेपे म प्रक्षेपे ।

च (इ) १ पाठे

तीति, ततः, उन्नाद, तविता, तविष्ठाति, तीत्, चक्षीत्, तयात्, तया-
त्, अत्तावीत्, तावयति, अउत्तवत्, उत्तविष्ठाति, अउत्तविष्ठात्, चोत्सृष्टे,
अचोत्सृष्टिष्ठ, चोत्तवीति, अचोत्तवीत्, जयते, अन्नावि, तवत्, तविष्ठात्,
ततः, ततवान् ॥

तद् (इ) २ समेषणे

तणति, तंजे, उत्तेद, वत्ते, लोका, लोकात् + ते, तणत्, तंयात्,
तयात्, तंरीत्, तत्सीष्ट, अत्तदत्, अत्तीत्सीत्, अत्तत्, अत्तीत्सात्, लो
दयति, अउत्तदत्, उत्तत्साति, अउत्तत्सीत्, चोत्तयते, अचोत्तत्सीत्,
चोत्तरीति, चोत्तत्ति, तंदत्, तएव, तएववान् ॥

तथ ५ उभक्त्या

तध्यति, उत्तोध्य, लोका, लोकात्ति, अत्तीत्सीत्, लोध्यति, अउत्तध्यत्,
चोत्तध्यते, अचोत्तध्यिष्ठ, चोत्तधीति, अचोत्तत्सीत्, तध्यते, अत्तोधि

धामनः गङ्गा कर्मः

लम्प(ई) : सिद्धन्ते

हृषाणि

स्मायते, चत्वारो, स्मायिता, स्मायिष्यते, स्मायताम्, स्मायेत,
स्मायिषीष्ट, अस्मादिष्ट, स्माययते, अस्माययत, स्मायिष्यते, अस्मायि
ष्ट, चास्मायते, अचास्मादिष्ट, चास्मायिषीति, अचास्मादीम्, स्मायते, अस्मा
यि, स्मायन्, स्मायिष्यन्, स्मातः ॥

लम्प १ वञ्चने

लञ्चति, लञ्चत, लञ्चिन्, लञ्चिष्यते, लञ्चत, लञ्चन्, लञ्च
त, लञ्चनीन्, लञ्चयति, लञ्चनीसचत, लञ्चयिष्यति, लञ्चयिषीत्, लञ्च
यते, लञ्चास्मिन्, लञ्चनीति, लञ्चास्मिन्, लञ्चते, लञ्चन्, लञ्चन्,
लञ्चितः, लञ्चितवान् ॥

लञ्ज(१) : गतिवैकल्ये

लङ्ज(१) : भेदने

लञ्जति, लञ्जत, लञ्जिन्, लञ्जिष्यते, लञ्जयताम्, लञ्जयताम् ॥

लञ्जति, लञ्जत, लञ्जिन्, लञ्जिष्यति, लञ्जत, लञ्जन्, लञ्जते, ल
लञ्जनीन्, लञ्जयति, लञ्जयति, लञ्जयिष्यति, लञ्जयिषीत्, ल
लञ्जते, लञ्चास्मिन्, लञ्जनीति, लञ्जयते, लञ्चन्, लञ्चितः, लञ्चयन् ॥

धातकः गणः अर्थः

रूपाणां

त्वद् १ हिंसायाम्

त्वदति, चत्वाद, त्वदिष्यति, त्वदन्, अत्त्वदन्, त्वदेत्, त्वद्यात्,
 अत्वादीत्, त्वादयति, अचीत्त्वदन्, त्विद्वदिष्यति, अचीत्त्वदिषीत्, चात्त्वद्यते,
 अचात्त्वदिष्ट, चात्त्वदीति, अचात्त्वदीत्, त्वद्यते, अत्वाद्वि, त्वदितः, त्वदन्,

त्वदितवान् ॥

त्वन्(३) १ अवराणाम् त्वन्ति, चत्वात्, त्वन्ति, त्वनिष्यति, त्वन्त, त्वन्ताम्, अत्त्वन्त, त्व
 त्वनीत् नेत्, त्वायात्, त्वन्यात्, अत्त्वानीत्, त्वानयति, अचीत्त्वन्त, त्विद्वनिष्यति,
 अत्त्वित्वनिषीत्, चंत्त्वन्ते, चात्त्वयते, अचंत्त्वनिष्ट, चंत्त्वनीति, अचंत्त्वनी
 त्, त्वन्ते, त्वायते, अत्त्वानि, त्वन्न्, त्वनिष्यन्, त्वन्तिः, त्वातः, त्वनिः

त्वन्निवम् ॥

त्वद् १ ईन्द्रे

त्वद्यते, त्विद्विद्, त्वेत्, त्वेत्स्याति, त्विद्यताम्, अत्त्विद्यन्, त्विद्येत्, त्वि
 त्सीष्ट, अत्त्वन्, त्वेदयते, अत्त्वित्विद्वत्, त्विद्वित्स्ते, त्वेद्विद्यते, अचंत्त्व
 चेत्त्विदीति, अचेत्त्विदीत्, त्विद्यते, त्विद्यन्, त्विद्वन् ॥

५६ धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

खर्च १ दग्ने

खर्चति, चखर्चे, खर्चति, खर्चिष्यति, खर्चत, अखर्चत, खर्चत खर्चोत्,
अखर्चोत्, खर्चयति, अखिलखर्चत, खिलखर्चति, अखिलखर्चिषीत्, अखर्चते,
चखर्चोति, खर्चते ॥

खर्च १ गति हिंसा
गर्हय

खर्चति, चखर्चे, खर्चति, खर्चिष्यति, खर्चत, अखर्चत, खर्चत, अखर्चो
त्, खर्चयति, अचखर्चत, खिलखर्चति, अखिलखर्चिषीत्, अखर्चते, अचा
खर्चिष्ट, चखर्चोति, खर्चते, अखर्चि, खर्चत, खर्चितः ॥

खल १ चलने

खलति

खल १ भ्रमप्रसङ्गं

खलति

अनयो रूपाणि खर्चं बहो ध्यानि ॥

खाद्(भट्) १ भक्षणे

खादति, चखाद, खादति, खादिष्यति, खादत, अखादत, खादेत्, अ
खादीत्, खादयति, अचखादत, खिलखादति, अखिलखादिषीत्, खाद्य
ते, अचखादिष्ट, चखादीति, खायते, अखादि, खादन्, खादितः, खा
दितवान् ॥

ધાતવઃ ગણઃ અર્થોઃ

રૂપાણિ

ભુડ(૩) ૧ ભંજે

ભુંડતિ, ઝભુંડ, ભંડિત્વા, ભંડિષ્યતિ, ભંડત, અભંડત, ભંડેત, ભંડા
ત, અભંડીત, ભંડયતિ, અઝભંડત, ઝભંડિષતિ, અઝભંડિષીત, ષોભુંડ
તે, અષોભંડિષ્ટ, ભંડ્યતે, અભંડિ, ભંડત, ભંડિતઃ ॥

ભુદ ૬ ઝેદને

ભુદતિ, ઝભોદ, ભોદિત્વા, ભોદિષ્યતિ, ભુદત, અભુદત, ભુદેત, ભુ
યાત, અભોદીત, અભોદિષ્યત, ભોદયતિ, અઙ્ભુદત, ઝભોદિષતિ, અ
ઝભોદિષીત, ષોભુદ્યતે, ષોભુદીતિ, ષોભુતિ, ભુદ્યતે, અભોદિ, ભુદત,
ભુદિતમ્ ॥

ભુ ૬ ઝેદને

ભુતિ, સર્વેવદયંવોધ્ય ॥

ભુદે ૧ ક્રીડાશ્ચમે

ભુદેતે, ઝભુદે, અયમપિતથૈવ ।

ભેલ(૩) ૧ ચલને

ભેલ્યતિ, વિભેલ, ભેલિત્વા, ભેલિષ્યતિ, ભેલત, અભેલત, ભેલેત,
ભેલ્યાત, અભેલીત, અભેલિષ્યત, ભેલયતિ, અભિભેલત, વિભેલિષતિ,
ચેભેલ્યતે, ચેભેલીતિ, ભેલત, ભેલિતઃ ॥

५८ धातवः गणः अर्थः

ले १ लटने

रूपाणि

लयाति, चलौ, लाता, लास्यति, लायत्, अलायत्, लायंत, लायान्, अलासीत्, अलास्यत्, लाययति, अलितयत्, विलासति, चालायते, अचासिति, चालाति, लायते, अलायि, लायन्, लास्यन्, लातः "

लोट्(अ) १ गतिप्रति
याति

लोदति, उलोद, लोदिता, लोटिष्यति, लोटन्, अलोदन्, लोटन्, लोट्यात्, अलोदीत्, अलोदिष्यत्, लोटयति, अलूडयत्, उलोदिषति, चोलुदयते, चोलुदीति, चोलुदि, लोटन्, लोटितः "

लोल(अ) १ गतिप्रति
याति

लोलति, सर्ववदयं बोध्यः ।

ल्लाति, ल्यात्, अल्लात्, ल्यायात्, ल्यायन्, अल्लासर्वधातुक एव प्रयोगः ।
गचति, जगच्च, गचिता, गचिष्यति, गचन्, अगचन्, गच्यत्, अगचीत्, अगचिष्यत्, गाचयति, अजीगचत्, जिगचिषति, जागच्यते, जागचीति, गच्यते, अगाचि, गचन्, गचित १; गचितवान् "

गज १ शब्देप्रत्ययेव

गचिधातोर्निधैषां धातूनां रूपाणि बोध्यानि ।

धातवः गणः अर्थः

गञ् (३) १ शब्दे

गङ् १ सेवने

गङ् (३) १ चदनैकदेशे

गद् १ व्याक्रायोवा

गम् १ गतौ

गम् (लट्) १ गतौ

रूपाणि

गविधातोर्वैषां धातूनां रूपाणि बोध्यानि ।

गच्छति, जगाम, जगमत्तः, जगमिष्य, जगंश्च, गन्ता, गमिष्यति, गच्छत,
 अगच्छत, गच्छेत्, गम्यात्, अगमत्, अगमिष्यत्, गमयति, अजीगमत,
 जिगमिषति, अजिगमिषीत्, जंगम्यन्ते, जंगमीति, जंगंति, जंगतः, गच्छ
 त्, गच्छन्ती, गच्छत् गतः, गतवान्, गमनीयम्, गंतव्यम्, गन्ता, ग
 त्तम्, गतिः, गमनम् ॥

गर्चे १ गतौ

गर्चेति, जगर्चे, गर्चिता, गर्चिष्यति, गर्चेत्, अगर्चेत्, गर्चेत, गर्च्चा
 त्, अगर्चीत्, गर्चेयति, अजगर्चेत्, जिगर्चिषति, जागर्च्यन्ते, जागर्ची

ति, गर्हेन्, गर्चितः ॥

गर्जे	१ शब्दे
गर्हे	१ शब्दे
गर्भे	१ दर्शे
गरे	१ कृत्यायाम्
गले	१ अदन्ते
गल्भे	१ धातू
गह्ले	१ कृत्यायाम्
गण	१ संख्येन

गर्चित्वेदेवांरूपाणिबो ध्यानि ॥

गणयति + ते, गणयांचकार, गणयिता, गणयिष्यति + ते, गणयन्
 + ताम्, अगणयत्, गणयेत्, गण्यात्, गणयिषीष्ट, अमीगणात्, अजगणा
 त्, निषणयिष्यति + ते, जंगंति, अजंगणीत्, गण्यते, अगणी, गणय
 न्, गणयिष्यन्, गणकः, गण्यः, गणनीयः, गणयिता, गणनम्, गणना,

धातवः गणः अर्याः

रूपाणि

गणयितुम् ॥

गङ्गे १ अभिको
त्तायाम्

गङ्गयति, श्वेवदयंवोधः ।

गा (३.) १ स्तुतौ

गाते, गाते, गाते, गासे, गाये, गान्धे, गौ, गावहे, जगे, गाता, गास्य
ते, गाताम्, अगात गेत, गेयातां, गेरन्, गासीष्ट, अगस्त, अगास्यते,
गाययन्ते, अजीगयन्, जिगासते, जागायते, जागेति, गायते, गानः ॥

गाधु (३.) १ प्रतिष्ठाति
सयोः

गाधते, जगाधे, गाधिना, गाधिष्यते, गाधताम्, अगाधत, गाधेत,
गाधिषीष्ट, अगाधिष्ट, जिगाधिषते, अजिगाधिषिष्ट, जागाध्यते, जागा
धीति, जागादि, गाधमानः, गाधितः, गाधिः, गाधः ॥

गाद (ऊ.) १ विलोडने

गादते, जगादे, जागादिषे, जचासे, जगादिध्वे, जगादं, गादिता, गा
दा, गादिष्यते, वात्स्यते, गादताम्, अगादत, गादेत, गादिषीष्ट, वात्सीष्ट,
अगादिष्ट, अगाद, अवात्ताताम्, अवात्तत, अगादाः, अगादुम्, अवाति,

मादयेते, अजगदत्, जगदिष्यते, अजिमादिषिष्ट, जगयते, जगदीति,
मादयेते, अमादि, मादयानः, मादः, अदयमाणः, मादिष्यमाणः, अवागाद्य,
वगाद्य ॥

गु प्रीषोत्सा मे
गुवति, जगुवे, मोत्ता, गोष्यति, सुवत्, अगुवत्, गुदेत्, ग्यात्, अगोषी
त्, अगोष्यत्, गवयति, अज्जगवत्, जगृषति, अज्जगृषीत्, जोगृयते, जो
ग्वीति, जोगीति, गृयते, गुवन्, गृनः ॥

गु (३) १ अक्यक्तेषोदे
गृयते, जोग्वीति, गवमानः, गुतः ॥

गुज ६ शोदे
गुजति, जगोज, मोजिता, मोजिष्यति, गुजत्, अगुजत्, गुजेत्, गुज्यात्,
अगोजीत्, मोजयति, अज्जगुजत्, जुगोजिषति, जोगृज्यते, जोगृजीति, गुज
ते, अगोजि, गुजन्, गुजितम्, मोजनीयम् ॥

गुड १ ताणम्
गुडति, गुडितम्, गुडिदयंबोधः ॥

धातवः गणाः अर्थः

गुद् १ कीडायासे

गुध् १ कीडायास्

गुष् १ गोपने

गुष् (अ) १ रत्नेणे

गोदते,

गोपते,

अयमपितथैव।

गोपायति, गोपायञ्चकार, गोपायञ्चकार, गोपायामास, जुगोप, गोपा-
यिता, गोपिता, गोप्ता, गोपायिष्यति, गोपिष्यति, गोप्यति, गोपायत्,
अगोपायत्, गोपयेत्, गोपाय्यात्, गुप्यात्, अगोपायीत्, अगोपीत्,
अगोपीयत्, अगोपायिष्यत्, अगोपिष्यत्, अगोप्यत्, तगोपिषति, त-
गुप्सति, जोगोपायते, जोगुप्यते, अजोगोपायिष्यत्, जोगोपीति, अजोगो-
पीत्, अजोगोपायीत्, गोपाप्यते, अगोपायि, अगोपि, गोपायन्, गोपायि-
ष्यन्, गोपिष्यन्, गोप्यन्, गोपायितः, गुप्तः, गोप्ता, गोपनीयम्,

गोपनम् ॥

शब्दार्थगुजिवदिमौ बोधौ ।

६ पृष्ठे

गुम्

रूपाणि

शब्दार्थगुजिवदिमौ बोधौ ।

પાત્રવઃ ગણઃ અયોઃ

ગુફ ૬ ગુંથે

ગુફ (ક) ૧ સંવરણે

રૂપાણી

શાસ્ત્રાર્થેગજિવદિમોવોધી :

ગુદતે + તિ, જગદે, ગુદિતા, ગુહઃ, ગુદિષ્યતિ, ચોદ્યાતિ, ગુદે
 ત + તામ્, અગુદત + ત, ગુદેત, ગુદિષીષ, ચોલીષ, અગુદિષ, અગુહ, અ
 ચોદ્યાત, ગુદયતિ + તે, અજગુદત, જગુદિષતિ + તે, અજગુદિષ, જોગુદ્ય
 તે, જોગુદીતિ, જોગોદિ, અગોદિ, ગુદન્, ગુદમાનઃ, ગુદિતઃ, ગુહઃ, ગુહવાન્
 ગિરતિ, ગિલતિ, જગર, જગલ્, જગરિષ્ય, જગલિષ્ય, ગરિતા, ગલિતા,
 ગરિષ્યતિ, ગલિષ્યતિ, ગિરત, ગિલત, અગિરત, અગિલત, ગિરેત, ગિલે
 ત, ગીર્ચ્યોત, અગરીત, અગલીત, જિગિરિષતિ, જિગિલિષતિ, જેગીર્ચ્ય
 તે, જેગિરીતિ, જેગિલીતિ, જેગીર્તિ, જેગીર્ચ્યેતે, અગરિ, અગલિ, ગિરન્,
 ગિલન્, ગીર્ણઃ, ગીર્ણવાન્, ગીર્ચ્યમાણઃ ॥

મૃ ૬ વિગણે

૧ શબ્દે

૧ શબ્દે

મૃ

મે

મરણાતિ, મરણીતઃ, મરણંતિ, લજાદીન્ વિદ્યાયાન્યત્રમરણન્ ॥

માયતિ, જગૌ, ગાતા, ગાસ્યતિ, ગાયત્ર, અગાયત્ર, ગાયેત્ર, ગેયાત્ર, અગા

धातवः गणः अणोः

रूपाणि

सीत्, गापयति, अजीगपत्, जिगासति, अजिगासीत्, जेगीयते, जागेति,
ज्ञागति, गीयते, अगाधि, गायन्, गास्यत्, गानीयम्, गातव्यम्, गाता,
गानम्, गेयम्, गायकः, गीतम्, गीतवान् ॥

ग्रन्थ २ संदर्भेण
अनेच

ग्रन्थात्, जग्रन्थ, ग्रन्थिता, ग्रन्थिष्यति, ग्रन्थात्, अग्रन्थात्, ग्रन्थीयात्,
ग्रन्थात्, अग्रन्थीत्, ग्रन्थयति, ग्रन्थयांचकार, जिग्रन्थिषति, जाग्रन्थ्यते,
जाग्रंथीति, ग्रन्थ्यते, अग्रन्थि, ग्रन्थन्, ग्रन्थितः, ग्रन्थनम् ॥

ग्रस् (३) १ अदने

ग्रसते, जग्रसे, ग्रसिता, ग्रसिष्यते, ग्रसताम्, अग्रसत्, ग्रसेत्, ग्रसि
षीष्ट, अग्रसिष्ट, ग्रसयते, अजिग्रसत्, जिग्रसिषते, जाग्रस्यते, जाग्रसीति,
ग्रस्यते, अग्रसि, ग्रसमानः, ग्रसम्, ग्रसमानः, ग्रसः, ग्रसनम् ॥

ग्रह २ उपादाने

ग्रह्णाति, ग्रह्णीतः, ग्रह्णीते, जग्राह, जग्रेह, ग्रहीता, ग्रहीष्यति, ग्र
ह्णात्, ग्रहाण, ग्रह्णीताम्, अग्रह्णात्, ग्रह्णीयान्, ग्रह्यात्, ग्रहिषीष्ट,
अग्रहीत्, अग्रहिषाम्, अग्रहीष्ट, अग्रयति, अतिग्रहत्, जिघृत्सति, जरी

६६ धातवः गणाः अयोः

रुपाणि

गृह्यते, जगृहीति, जगृहसीति, जगृहसीति, जगृहसीति, जगृहसीति, जगृहसीति,
गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्,
म्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्, गृह्यन्,

गाम् १ आभेयणे, गामयति, गामयति, गामयति, गामयति, गामयति, गामयति, गामयति,
अजिग्रमत्, जिग्रामयिषति, जिग्रामयते, जिग्रामीति, गाम्यते, अगामि,
गामयन् ॥

गल् १ यज्ञायामा
वि

गल्पयति, श्वेवदयंवीध्यः ॥

गल्स(३) १ अदने

गल्सते, जगल्से, गल्सिता, गल्सिष्यति, गल्सन्ताम्, गल्सन्त, गल्स
त, गल्सिषीष्ट, अगल्सिष्यत्, गल्सयते, गल्सन्तसन्, जित
सिषते, जगल्स्यते, जगल्सीति, गल्स्यते, अगल्सि, गल्समानः, गल्सितः,
गल्सनम् ॥

धातवः गणाः अर्थः

गल्ह १ अदेनेगद
णेच

ग्लेष(इ) १ देनेकल्ले

ग्लेव(इ) १ सेवने

ग्ले १ हर्षतेपे

रूपाणि

गल्हते । श्वेवदयंबोधः ॥

ग्लेयते ।

ग्लेवते । इमावपि श्वेवद्वेधो ।

ग्लायति, जलौ, ग्लाता, ग्लास्यति, ग्लायत, अग्लायत्, ग्लायेत्, ग्लायात्, ग्लेयात्, अग्लासीत्, ग्लाययति, अग्लाययत्, अग्लासति, ग्लाययते, जाग्लानि, जाग्लेति, ग्लायते, अग्लायि, ग्लायन्, ग्लानः, ग्लानिः ॥

चट् १ चेष्टायाम्

चटते, जचटे, चटिता, चटिष्यते, चटताम्, अचटत, चटेत्, चटिषीष्ट, अचटिष्ट, चटयति + ते, अजीचटत, जिचटिष्यते, जचटीति, जाचटि, चट्यते, अचाटि, चटमानः, चटितः, चटनम्, चटना, चरितम्, चटः, चटकः ॥

चट् १ चलने

चटयति, णिजंतचटिवदयंबोधः ॥

धातवः गणः अयोः

इस (३) १ अर्पणेसे
चनेच

रूपाणि

येसते।

विण (३) १ गृहणे विणते। चरिदिमौबोधो।

चु (३) १ पादे

चवते, जचुवे, जेता, चोष्यते, चवताम्, अचवत, चवेत, चोषीष्ट, अ
चोष्ट, अचोष्यत, चाचयते, अजीचवत, जचयते, जोचयते, जोचवीति,
चयते, अचावि, चवमानः, चवनम् ॥

चुट १ परिवर्तने चोटते, जचुटे, चोटिता, चोटिष्यते, चोटतां, अचोटत, चोटेत, चोटिषी

ष्ट, अचोटिष्ट, चोटयते, अज्जुटत, जचोटिषते, जचुटयते, जोचुटीति,

जोचुहि, चुटयते, अचोटि, चोटमानः, चुटितः, चोटकः, चोटितम् ॥

ज्ञा १ गंधोपशब्दे जिज्ञाति, जज्ञौ, ज्ञाता, ज्ञास्यति, जिज्ञेत्, अजिज्ञेत्, जिज्ञेत्, ज्ञायत, ज्ञे
यात्, अज्ञासीत्, ज्ञापयति, अजिज्ञपत्, अजिज्ञियत्, जिज्ञासति, जेज्ञीय
ते, ज्ञाज्ञेति, ज्ञाज्ञाति, अज्ञायि, जिज्ञन्, ज्ञातः, ज्ञाणः ॥

ધાતવઃ ગણાઃ અર્થોઃ

રૂપાણી

ચુણ ૧ ભ્રમણે

ચોણતે

ચુણ (૩) ૧ યદ્દણે

ચુંણતે ચુદિવદ્દોધ્યો ।

ચુર ૬ ખીમાર્થશ
વ્દયોઃચુરતિ, જચોર, ચોરિતા, ચોરિષ્યતિ, ચુરત, અચુરત, ચુરેત, ચૂર્ણ્યત,
અચોરીત, અચોરિષ્યત, ચોરયતિ, અજ્જચુરત, જચોરિષતિ, જોચ્છ્યંતે,

જોચુરીતિ, જોચ્છન્તિ, ચૂર્ણ્યંતે, અચ્છરિ, ચુરન્, ચૂર્ણઃ, ચૂર્ણવાન્, ચોરઃ ॥

ચુષ (૩) ૧ શલ્દે

ચોષતિ, જચોષ, ચોષિતા, ચોષિષ્યતિ, જોષત, અચોષત, ચોષેત, ચુષ્યા
ત, અચોષીત, ચોષયતિ, અજ્જચુષત, જચોષિષતિ, અજ્જચોષીત, જેચુષ્યાતે,
જોચુષીતિ, અજ્જાચુષીત, ચુષ્યંતે, અચોષિ, ચોષન્, સંચુષઃ, સંચુષિતઃ, સંચુ
ષવાન્, સંચુષિતવાન્ ॥

ચુષ્ (૨)

કાંતૌક્યે

ચુંષતિ, સ્વેતલદયંચોધ્યા ॥

ચૂર્ણ

૧ ભ્રમણે

ચૂર્ણેતિ, જચૂર્ણ, ચૂર્ણીતા, ચૂર્ણીષ્યતિ, ચૂર્ણેત, અચૂર્ણેત, ચૂર્ણેત, ચૂર્ણો
ત, અચૂર્ણીત, અચૂર્ણીષ્યંત, ચૂર્ણયતિ, અજચૂર્ણેત, જચૂર્ણીષતિ, જાચૂર્ણંત,

धातवः गणः अथाः

हृयाणि

अजोहृणीष्ट, जोहृणीति, हृण्यन्, अहृणी, अहृणी, हृणीतुम्, हृ
य्यंभाणः ॥

हृ ४ तरणदी
प्रोः

जिह्वन्ति, जिह्वतः, अज्वा, वज्रो, हरीष्याति, निवर्त्त, अजिह्वम्,
म, जिह्वयात्, हृयात्, अजामोत्, जारयति, अजीवारत्, जिजीवेति, अ
जिजात्तोत्, जरीवाय्यते, जज्वरीति, जज्वेति, जरीवरीति, जरीवन्ति,
ज्रियते, अज्जारि, जिज्जन्, हृतम्, हृतवान्, जराणीयम्, वज्जेयन् ॥

हृण (३) ४ दीप्तो

हृणति + ते, जज्वले + ऐ, जर्णीतो, जर्णीष्याति, हृणत, अहृणत, हृणे
त्, हृणपात्, अजर्णीत्, जर्णेयति, जिजर्णीषति + ते, जज्वेणति, जरीचणे
ति, हृणन्, हृणितम्, हृणा, हृणानः ॥

हृष्ट (३) १ संजघेण
पेषणयोः

जघेति, जजघे, जघिता, जघेत, अजघेत, जघेत्, हृष्यात्, अजघीत्, ज
घेयति, अजजघेत्, जिजघिषति, जज्वेयते, जज्वेति, हृष्यते, अजघिषि,
जघेन्, हृष्टम्, जघेकः, हृष्टिः ॥

धातवः गणः अर्थः

चक १ तृत्तौ

रूपाणि

चकति, चचाक, चकिता, चकिष्यति, चकत्, चचकत्, चकेत्,
चकात्, अचकीत्, चाकयति, अचीचकत्, विचकिषति, चाचकाते,
चाचकीति, चकाते, अचाकि, चकन्, चकितम्, चकितम् ॥

चत्त(२३) १ व्यङ्गायां

चाचि

चहे, चरुहे, चख्यो, चकशौ, चख्ये, चकशे, चचते, ख्याता, क
शाता, ख्यास्यते, कशास्यत्, चष्टाम्, चत्त, चरुदुम्, अचष्ट, चत्पात्,
चत्तीत्, ख्यामीष्ट, ख्यायाम्, ख्येयात्, कशायात्, कशेयात्, अख्यत्
त्, ख्याययति, अचिख्ययत्, विख्यासति, अचिख्यासीत्, अचिख्यासिष्ट,
चाख्यायते, चाख्याति, चाख्येति, ख्यायते, अख्याणि, चत्ताणः, ख्यायकः,
ख्यास्यत्, ख्यातम्, विचत्ताणः, अकशासीत्, अकशाल, वर्जते, समचति
ष्ट, ख्यानम् ॥

चकास(३३) १ दीप्तौ

चकालि, चकामति, चकासोचकार, चकासोचभूव, चकासामास, चका
सित्, चकासिष्यति, चकाल्, चकाइ, चकाधि, अचकात्, अचकाद्, अच

धातवः गणाः अर्थोः

रूपाणि

कासः, अचकाः, अचकात्, चकास्यात्, अचकासीत्, चकासयति, अचीच
कासत्, विचकासिषति, अनेकाज्ञायद् लविषयतानास्यस्, चकासत्,
चकासितः, चकासनीयम् ॥

चञ् चयेद्यद्यने चञीति, चञाच्, चञिता, चविष्यति, चञीत्, अचञीत्, चञुयात्,
चञ्यात्, अचञीत्, चाञयति, अचीचञत्, विचविषति, चाचञ्यते, चा
चञीति, चञन्, चञितः ॥

चञ्(३) १ गती चञति, चञेच, चञिता, चञत्, अचञत्, चञेत्, चञ्यात्, अचञीत्,
चञयति, अचचञत्, विचञिषति, चाचञ्यते, चाचञीति, चञन्, चञितः।

चट्(५) १ वयोवराण्योः चटति, सर्ववदयंबोधः ।

चट्(६) १ कोये चंडते, अयमपितथैव ।

चण १ दाने चणति, अयंचंचिवत् ।

चन्(५) १ शाचने चतति + ते, अयमपितथैव।

धातवः गणाः अर्थोः

चद् (३) १ आह्लादने
दीप्तौ च

रूपाणां

चदति, चचन्द, चदिता, चदिष्यति, चन्दत, अचन्दत, चन्देत्, चन्द्या
त्, अचन्दीत्, अचदिष्यत्, चन्दयति, अचचन्देत्, चिचन्दिषति, अचि
चन्दिषीत्, चाचन्द्यते, अचाचन्दिष्ट, चाचन्दीति, अचाचन्दीत्, चन्द्यते
अचन्दि, चन्दन्, चन्दितः, चन्दः, चन्दितम्, चन्दकः ॥

चम् १ अदने

चमति, आचामति, चचाम, चमिता, चमिष्यति, चमत, अचमत,
चमेत्, चम्यात्, अचमीत्, चमयति, अचीचमत, चिचमिषति, अचि
चमिषीत्, चंचम्यते, अचंचमिष्ट, चंचमीति, चम्यते, अचमि, चमन्,
आचामन्, आचान्तः, चमनीयम् ॥

चर् १ गतिभत्
णयोः

चरति, चचार, चरिता, चरिष्यति, चरत, अचरत्, चरेत्, चर्यात्,
अचरीत्, अचरिष्यत्, चारयति, अचीचरत्, चिचरिषति, अचिचरिषी
त्, चंचर्यते, अचंचरिष्ट, चंचरीति, चंचरति, चर्यते, अचारि, चारन्, ची
र्यत्, चरितम्, चरित्रम्, चानम्, चरितम् ॥

धातवः गणः अर्थोः

चरे परिभाषा

एतन्नेन
शोः

हूयाणि

चरेते, चरेत्, चरिष्यते, चरेताम्, अचरेत्, चरेत, चरिषी
ष्ट, अचरिष्ट, चरेयति, अचचरेत्, विचरिष्यते, अविचरिषिष्ट, चाच
र्यते, अचाचरिष्ट, चाचरिषी, अचाचरीत्, चर्यते, अचरि, चरेमा
नः, चरिष्यमाणः, चरितम्, तः, ता, चरितम् ॥

चरे अदने चरेति, अयं पूर्ववत् ।

चल कम्पने

चलति, चाल, चलिता, चलत्, अचलत्, चलेत्, चल्यात्, अचा
लीत्, अचलिष्यत्, चालयति, अचीचलत्, विचलिषति, अविचलि
षीत्, चाचल्यते, अचाचलिष्ट, चाचलीति, अचाचलीत्, चल्पते, अ
चालि, चलत्, चलितम् ॥

चष् वधेभूतणे

चषति, चचाष, चषिता, चषिष्यति, चषत्, अचषत्, चषेत्, अचषी
त्, अचषिष्यत्, चाषयति, अचीचषत्, विचषिषति, चलिधातोरीया
गणी हूयाणि वी. ॥

धातवः गणाः अर्थाः

रूपाणि

चट् १ धातुकल्पेन

अयं शर्ववदोध्यः ॥

वि १ हिंसायाम्

चयति, विचाय, चेता, चेत्याति, चयत्, अचयत्, चयेत्, चीयात्, अचैषीत्, चाययति, विचीयति, अविचीयत् ॥

वि (न) चयने

विनोति, विभुते, विचाय, विकाय, विक्रो, विच्ये, अचैषीत्, अचेष्ट, चाययति, अचीचयत्, विचीयति, विचीयति, विचकत्, चेकीयते, चेचयीति, अचेचयीत्, चीयते, अचायि, चितम् ॥

चिट् १ पापेष्टे

चेदति, चिन्देत्, चेरिता, चेरिष्यति, चेदत्, अचेदत्, चेदेत्, चिट्यात्, अचेदीत्, अचेरिष्यत्, चेटयति, अचिचेदत्, चिचेरिषति, अचिचेरिषीत्, चेचिष्यते, चेचिरीति, चेचिहि, चिट्यते, अचेदि, चेदत्, चेदितम्, चेरितम् ॥

चित्र (इ) १ स्तराणाम्

चित्रति, चित्रित, चित्रिता, चित्रिष्यति, चित्रत्, अचित्रत्, चित्रेत्, चित्र्यात्, अचित्रीत्, चित्रयति, अचित्रितम्, चित्रिषति, चेचित्रते,

धातयः गणाः सूर्योः

रूपानि

चेचितीति, चिंत्यते, अचिंति, चिंतन, चिंतयन्, चिंतितम्, चिंतकः, चे
तयितम् ॥

चित (३) १ संताने

चेतति, श्वेवदयंकोध्याः निष्ठायांचित्तं चित्तवान् ॥

चित् १ वसने

चितति

चित् १ भावकारणे
श्रीशिलेच

चितति

इमेचिंतिवहोध्याः ॥

चिद् १ श्रुक्ते

चिन्दयति

चिद्रयांचकार ॥

चीक १ मर्षणे

चीकयति

चीकयांचकार, चीकयिता, चीकयिष्यति, चीकयन्, अ
चीकयत्, चीकयेत्, चीक्यात्, अचिचीकन्, चिचीकियति, चिचीक्यते

चेचीकीति, चीकयन् ॥

चीभ (३) १ कथने

चीभते, चिचीभे, चीभिता, चीभिष्यते, चीभताम्, अचीभत, चीभत,
चीभिषीष्ट, अचीभिष्ट, चीभयते, अचिचीभत, चिचीभिषते, चेचीभ्यते,

धातवः गणः अर्थाः

रूपाणि

चेचीभीति, चीभ्यते, अचीभि, चीभमानः, चीभितम् ॥

चीय(ऋ) १ ग्रदणउर्षे

एयोः

चीव १ दीप्तौ

चीव(ऋ) १ कथने

उक् १ अथनेद

एनिषोते

चोभिवदिमेवोध्याः ॥

उकयति, उकयीचकार, उकयिता, उकयिष्यति, उकयत, अउक
यत्, उकयेत्, उक्यात्, अउकीत्, उउकिषति, चोउकीति, चोउकीति,
उक्यते, अउकि, उकयत् ॥

उग(इ) १ वज्जने

उइ १ सस्वारेणे

उइ(इ) १ अस्तीभावे

उइ(इ) १ अस्तीभावे
अस्तेव

उंगति,

चोदति,

उंदति,

चोदति,

इमेधातवः प्रवेदहोधाः ॥

पुष्पक

世宗

一、在商、

卷之六

卷之四

चेतीति, बुचेत, चीतिता, चीतिष्यति, चीतल, अचेतत, चीतेत, बु
 त्तात्, अचेतीत्, अचुतत्, अचेतिष्यत्, चीतयति, बुचेतिषति, चीत्त
 यते, चीत्तनीति, बुत्तते, अचेति, चीतत्, बुतिनम्, चेतिनव्यम्, चेत्
 नीयम् ॥

卷之四

सुप्रभाकरेति, भावकरेति, ज्ञेयमिति

महाराष्ट्र (१) महाराष्ट्र (१)

四

चोरयति, चोरयन्चकार, वध्व, मास, चोरयिता, चोरयिष्यति, चोरयते,
अचोरयत्, चोरयेत्, चोरयान्, अचूरयन्, अचोरयिषति, चोरय्यते, चो
उरीति, चोर्यते, अचोरि, चोरयन् ॥

३३
२. भावकानि

किं वदयं वोध्यः ॥

धातवः गणः अर्थः

रूपाणी

इणे १० णेसंकोच
नेच

इणेयति, इण्योचकार, इण्यिता, इण्यिष्यति, इण्यत, अइण्यत,
इणेयेत, इण्येत, अउइण्येत, उइण्यिषति, चोइण्यते, चोइणीति, इ
एति, अइणी, इण्यन्, इण्यितव्यम्, इण्यितम् ॥

इष्ट १ णेने

इष्टति, उच्यते, इष्टिता, इष्टिष्यति, इष्टत, अइष्टत, इष्ट्या
त, अइष्टीत, अइष्टिष्यत्, इष्टयति, अउच्यत, उच्यिषति, चोच्य
ते, चोच्यीति, इष्टन्, इष्टितम्, इष्टितम् ॥

इत्त (ई) ५ दिंसांश
नयोः

इत्तति, नचने, चन्तिना, चन्तिष्यति, चन्तत, अइत्तत, इते
त, इत्यात्, इचनीत्, अचन्तिष्यत्, अचन्त्यति, अचीइत्तत,
विचन्तिषति, विचन्त्यति, चरीइत्तते, चन्तीति, चरीइतीति, चरीइनी
ति, इत्त्यते, अचन्ति, इत्तन्, इत्तम् ॥

वेल् (अ) १ चत्ते

वेत्तति, विवेत्त, वेत्तिता, वेत्तिष्यति, वेत्तत, अवेत्तत, वेत्तेत्, वे
त्त्यात्, अवेत्तीत्, अवेत्तिष्यत्, वेत्तयति, अविवेत्तत, विवेत्तिषति,

धातवः गणः अर्थः

व्यक्ति

८०

वेचेल्यते, वेचेलीति, वेचेहि, वेचन्, वेचनीयम्, वेचितम्॥

वेह १ विचारे

वेतिवदयं बोध्यः॥

वेष्ट १ वेष्टायाम्

वेष्टन्, विचेष्टे, वेष्टिता, वेष्टिष्यते, वेष्टताम्, अवेष्टत, वेष्टेत्, वेष्टि
षीत्, अवेष्टिष्ट, विचेष्टिषते, वेचेष्ट्यते, वेचेष्टीति, वेष्ट्यते, अवेष्टेष्टि,
वेष्टमाणाः, वेष्टिष्यमाणाः, वेष्टनम्, वेष्टितम्, वेष्टितव्यम्॥

चु (३.) १ गतौ

अवर्ते, वचुर्वे, चोता, व्योध्यते, अवताम्, अव्यवत, अव्येत्, व्यो
षीष्ट, अव्योष्ट, अव्ययते + ति, अव्यच्युवत, वृष्ट्यते, वीच्यते, वी
च्यवीति, अव्यमानः, चुतः, चुतिः, अवनीयम्॥

चुत (३.) ताणे

चोतति, एवोक्तुतिवदयं बोध्यः॥

ऊट् १ आऊटने

आदयति, आदयन् चकार, आदयिता, आदयिष्यति, आदयत, अआ
दयत्, आदयेत्, अघात, अचिञ्जदत्, चिञ्जादयिषति, चञ्जयते, चा
ऊटीति, चाञ्जति, अआदि, आदयन्, आदिनम्, आदयतम्, आदनम्॥

८१

धातवः गणः अर्थाः

छद् (३) १ तज्ज्ञेने

रूपाणि

छंदति, चछंद, छंदिता, छंदिष्यति, छंदत, अछंदत, छंदेत, अछं
 यात्, अछंदीत, छंदयति, अचछंदत, चिछंदिषति, चछंयते, चछंदी
 ति, चछंति, अछंयते, अछंदि, अंदत्, अंदितम् ॥

छम् (३) १ गमने

छम् (३) १ अदने

छिद् (३) १ द्वैधीकरणे

अंयति,

आमति,

छंदिवदिमोवोधौ ॥

छितति, छितः, छिंदेति, चिछंद, अना, अनाति, अनात्, अना
 नत्, अंयात्, अयात्, अज्ज्ञेसीत्, अदयति, अचिछिदत्, चिछिद
 ति, चिछिद्यते, चिछिदीति, चिछिति, अछिद्यते, अछिदि, अन्दत्, अ
 न्दम्, अना, अदकः, अदन्म्, अज्ज्ञम्, अदनीयम् ॥

छुट्

५ छंदने

छुटति, अछोट, अछोटा, अछोटिष्यति, अछुटत्, अछुदत्, अछुद
 यात्, अछोदीत्, अछोटयति, अछुदत्, अछोटिषति, चोछुदयते, चोछु
 दीति, चोछुदि ॥

धातवः गणः अर्थः

रूपाणी

कुड् १ संचारणे

कुप् ६ स्पर्शे

कौ ५ छेदने

कुडति,

कुपति, छोत्रा, अछोत्सीत्,

कौति, बछौ, छात्रा, छास्यति, छ्यत्, अछ्यत्, छ्यत्, छायात्, अच्चासीत्, अच्चास्यत्, छापयति, अचिच्छपत्, चिच्छसति, चाज्जाय

ते, वाच्छेति, अच्चायि, छ्यन्, छितः, स्वातः ॥

जज् १ युद्धे

जजति, जजाज, जजिता, जजिष्यति, जजत्, अजजत्, जजेत्, जज्यात्, अजज्जीत्, अजजिष्यत्, जाजयति, अजीजजत्, निजजियति, जाज्यते, जाजजीति, जजन्, जजितम्, अजनम्, जजितम् ॥

जज् (३) १ युद्धे

जट् १ संज्ञाते

जन् १ जनने

श्वेवदिमौबोधौ ॥

जजन्ति, जजातः, जसति, जजेसि, जजान्, जजिता, जजिष्यति, जजन्, अजजत्, जजन्यात्, जजायात्, जन्यात्, जजायात्, अजनीत्,

कुटिवदिमौबोधौ ॥

धातवः गणाः अर्थोः

हूपाणि

अतनिष्यत्, जनयति, अजीजनत्, जिजनिषति, जंजन्यते, जंजनीति,
जंजति, जायते, अजति, जजत्, जनितम्, जननीयम्, जनितम् ॥

जन् (ई) ध प्राड्भावे

जायते, जसे, अजति, अजनिष्ट, अपरच सर्वबद्धोऽध्याः, जातः, जाय
मानः ॥

जप् (अस्त्रायणं वा

जयति, जजाप, जपित्वा, जपिष्यति, जपत्, अजपत्, जपेत्, जप्णा
त्, अजपीत्, जाययति, अजीजपत्, जिजपिषति, जंजप्यते, जंजपीति,
जजसि, जप्यते, अजापि, जपत्, जप्तं, जपितम्, जपः ॥

जर्त्

१ कश्ने

जर्चेति,

जर्छे

१ भर्त्सेने

जर्छेति,

जर्जे

१ परिभाषण

जर्जेति,

जर्जे

१ तर्जेनयोः

जर्जेति,

१ कश्नाप

जर्जेति,

१ नादयोः

इमेऽपि बद्धोऽध्याः ॥

धातुकः गणः श्रयोः

रूपानां

जल १ चानने जलति,

जल्प १ व्यक्तायं वा जल्पति,

जब १ हिंसायाम् जि जयति,

जस् (३) ५ मोक्षणे जस्यति, जजास्, जसिता, जसिष्यति, जस्यत्, अजस्यत्, जस्येत, अ

स्यात्, अजसीत्, जासयति, अजीजसत्, जिजसिषति, आजस्यते, आज
सीति, जस्यते, अजासि, जस्यत्, जसितम्, जसितं, जसितव्यम् ॥

जतः १ भतदसून जाति, जतितः, जतति, जजत, जतिता, जतिष्यति, जतित्, अ
जतत्, अजतः, अजतीः, अजतः, जत्यात्, अजतीत्, जतयति, अ
जतत्, जिजतिषति, आजत्यते, आजतीति, जतत् ॥

जाग १ निद्राक्षये जागर्ति, जागतः, जाग्रति, जागरोचकार, जजागर, जजागरतः, जागर्
ता, जागर्तिष्यति, जागर्ते, अजागः, अजागरताम्, अजागरुः, जागरात्,
जागर्ष्योत्, अजागरीत्, अगारयति, अजजागरात्, जिजागर्तिषति, जाग्रत्

इमेजपिवहोध्याः ॥

जागरितम् ॥

जि १ जयेजयउ

कर्षयतिः

जयति, जिगाय, जिगृहः, जिगृष्य, जेता, जेष्यति, जयतु,
अजयत्, जयेत्, जीयात्, अजैषीत्, जाययति, अजीजयत्, जिजीषति,
जेगीयते, जेगेति, जेगीयति, जीयते, अजायि, जयन्, जितम्, जेतम्,
जेतव्यम्, जयः ॥

जिबु(इ) १ शीणेन

जिबुति, जिजित्, जिबिता, जिबुत्, अजिबुत्, जिबुत्, जिब्यात्,
अजिबुत्, जित्वयति, अजिजित्वत्, जिजिबुषति, जित्वन्, अजित्वम् ॥

जीव १ प्राणधार

ण

जीवति, जिजीव, जीविता, जीविष्यति, जीवत्, अजीवत्, जिजीवि
षति, अजीव्यते, अजीवीति, जीवते, अजीवि, जीवन्, जीवितम्,
जीवनम्, जीवितम् ॥

जृ १ शीघ्रगमने

जवति, अजाव, जोता, जोष्यति, अवत्, अजवत्, जवेत्, ज्र्यात्,
अजौषीत्, जावयति, अज्जवत्, अज्जषति, जोज्यते, अजौषीति, अज्जयः ॥

ધાતવઃ ગણઃ અર્થોઃ

જગ્(૨) ૧ વર્જને

રૂપાણિ

જંગતિ, જગ્ગ, જંગિતા, જંગિષ્યતિ, જંગત, અજંગત, જંગેત, જંગ્યા
ત, અજંગીત, અજંગિષ્યત, જંગયતિ, અજજંગત, જજંગિષતિ, જોજંગ્ય
તે, જોજંગીતિ, જંગ્યતે, અજંગી, જંગન્, જંગિતમ્, જંગિતમ્ ॥

જત્(ઞ) ૧ ખાસને

જોતતે, જજતે, જોતિતા, જોતિષ્યતે, જોતતામ્, અજોતત, જોતેત,
જોતિષીષ, અજોતિષ, અજોતિષ્યાત, જોતયતે, અજ્જતત, જજોતિષતે,
જોજત્યતે, જોજતીતિ, જોતમાનઃ ॥

જષ્(૨) ૬ પ્રીતિસેવ

વયોઃ

જષતે, જજષે, જોષિતા, જોષિષ્યતે, જષતામ્, અજષત, જષેત, જો
ષિષીષ, અજોષિષ, જોષયતે, અજ્જષત, જજોષિષતે, જોજષ્યતે, જોજ
ષીતિ, જોજષિ, જષન્, જષમ્, જોષણીયમ્, જોષણમ્, જુષ્યમ્ ॥

જસ્(૨) ૧ તથાયામ્

જસ્માતિ, જજસ્મ, જમિતા, જમિષ્યતિ, જસ્મત, અજસ્મન્, જસ્મેત,
જસ્માત, અજસ્મીત, અજમિષ્યત, જસ્મયતિ, અજજસ્મત, જિજમિષતિ,
જરીજમ્યતે, જરીજસ્મીતિ, જસ્મ્યતે, અજસ્મિ, જસ્મન્, જમિતમ્, જસ્મ

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

नम्, जम्भितुम् ॥

जृ ४ वयोदातो जीर्येति, जजार, जेरतः, जजरतः, जरिता, जरीता, जरिष्यति, जरीष्यति, जीर्येत्, अजीर्येत्, जीर्येत, अजीर्येत, जारयति, जिजीवेति, जिजीर्येते, जिजिरीति, जिजीनि, जीर्येते, अजारि, जीर्यन्, जीर्णम्, जीर्णवान् ॥

जेष(झ) १ गतो जेषते, जिजेषे, जेषित, जेषिष्यते, जेषताम्, अजेषत, जेषेत, जेषिषीष्ट, अजेषिष्ट, जेषयते, अजिजेषत, जिजेषिषते, जेजेष्यते, जेजेषीति, जेष्यमाणः, जेषमाणः ॥

जि १ दये जायति, जजौ, जाता, जास्यति, जायतु, अजायत, जायेत, जायातु, अजासीत्, जाययति, अजीजयत, जिजासति ॥

ज्या १ वयोदातो जिनाति, जिज्यौ, ज्याता, ज्यास्यति, जिनातु, अजिनात, जिज्यात, जीयात, अज्यासीत्, ज्याययति, अजिज्ययत, जेजीर्यते, जिनन्, जीनः, जि

धातवः गणः अर्थः

ह्रस्वादी

८८

नवान्न ॥

जुस १ दीप्ती

ज्याते, जुस्यते, ज्योतिता, ज्योतिष्यते, ज्योतताम्, ज्योतत, ज्योति
त, ज्योतिषीष्ट, अज्योतिष्ट, अज्योतिष्यत, ज्योतयते, अज्युतत, अज्योति
षते, जोज्युत्यते, ज्योज्युतीति, ज्युत्यते, ज्योतमानः ॥

ज्व १ रोगे

ज्वति, जज्वार, ज्वरिता, ज्वरिष्यति, ज्वार, अज्वार, ज्वेत, ज्वयंते,
अज्वरीत्, अज्वरिष्यत्, ज्वरयति, अज्वरारत्, ज्वरिषति, जोज्वयंते,
जान्वरीति, ज्वयंते, अज्वरि, ज्वार, ज्वर्णः, ज्वः ॥

ज्वल १ दीप्ती

ज्वलति, जज्वाल, ज्वलन्, ज्वलितः, ज्वालः ।

ऊट् १ संज्ञाते

ऊटति, जऊाट, ऊरिता, ऊरिष्यति ।

ऊम् (३)

ऊमति, जऊाम ।

ऊर्चे १ षाण्ववादे

ऊर्चेति, जऊर्चे ।

ऊर्छे १ षाण्ववादे

ऊर्छेति, जऊर्छे, ऊर्जेनि, जऊर्जे ।

८९

धातवः गणः अर्थाः

ऊर्ज्

परिभाषण
हिंसातजे

नेषु

ऊष्

हिंसायाम्

टक्(इ)

बन्धने

टल्

वैक्लवे

टिक्(अ)

गतौ

टीक्(अ)

गतौ

उष्

संचोते

रूपाणां

ऊर्जति, जऊर्जे, ऊर्जिता ।

ऊषति, जऊष, ऊषिता, ऊषिष्यति ।

टङ्कति, टङ्कयति, टङ्कयांचकार, टंकयिता, टंकयिष्यति, टंकयत्,
अटंकयत्, टंकयेत्, अचकंदत्, चिकंदिषति, अचिकंदिषीत्, टा
टंकते, टाटंकीति, टंकयन्, टंकितः ॥

टलति, टलत्, टलिता, टलिष्यति, टलत्, अटलत्, टलेत्, टल्पा
त्, अटल्लीत्, अटलिष्यत्, टलयति, अटीटलत्, टिटलिषति, टा
टल्पते, टाटल्लीति, टल्पते, अटालि, टलत्, टलितः ॥

टेकति, टिटेक, टेकिता । सर्ववदयंबोधः ॥

टीकति, टिटिक, टीकिता, टीकिष्यति, टीकत्, अयमपितथैव ॥

टाययति, टाययांचकार, टाययिता, टाययिष्यति, टाययत्, अटायय

न, आययेत्, अङीउयत्, डिआययिषति, आउप्यते, आउयीति, उप्यते, अ
डापि, आययत् ॥

उष्(३) , संक्षेपे , उंययति ।

उब(३) , प्रोति उंबयति ।

उभ(३) , संयोति ।
उभयति ।

ਉਸ
:ਦਿਸ਼ੇ
ਅਧਿਕਾਰੀ ।

डिब (३) प्रीति डिंबयति ।

डिभ (३) संयति डिभयति, डिभयंचकार ।

३३. ५ विद्यायासा
गती

१। ३ीयते, डिउये, उथिता, उथिष्यते, डीयताम्, अडीयत, डीयेत्, उथि
षीष्ट, अउथिष्ट, आययते, अडीउयत्, डिउथिषते, डेडीयते, डेउयीति,
डेडेति, उयमानः, डीन, उथितम् ॥

॥ (३) ॥

ङीकते, उङीके, ङीकियते, ङीकताम्, अङीकत, ङीकत, ङीकियीष्ट,

धातवः गणाः अर्थाः

रूपाणि

अडोकिष्ट, अडोकिष्यत्, डोकयते ॥
 अडमपितथैव, डोक्ते, डुडोके, डोकिष्यते, डोकताम्, अडोक्त, डो
 केत्, डोकिषीष्ट, अडोकिष्ट, डोकयते, अडुडोक्त, डुडोकिषते, डोडो
 क्यते, डोडोकीति, डोकमानः, डोक्तिः ॥

एष १ गतो नखति, ननाख, नसिता, नसिष्यति, नखत्, अनखत्, नखेत्, नख्या
 त्, अनखीत्, अनखिष्यत्, नाखयति, अनीनखत्, निनाखिषति, नान
 ख्यते, नानखीति, नख्यते, अनाखि, नखन्, नसितः ॥

एष(२) गतो एखति ॥

नखिवदिमेवोद्धाः ॥

एद् १ नटति, ननाट ॥

एद् १ अथक्केश नरति, ननाट, नरिता, नरिष्यति, नदत्, अनदत्, नदेत्, नयात्,
 न्ने अनदीत् ॥

एष १ गतो नयते, ननेये,

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

एभ

२ हिंसायाम् नश्नाति, ननाभ, नभिता, नभिष्यति, नश्नात्, नभान्, अनभ्यात्, नभी
यात्, अनभीत्, अनभिष्यत्, नाभयति, अनीनभत्, निनभिषति, नान
भ्यते, नानभीति, नभ्यते, अनाभि, नभन्, नभितम् ॥

एम

१ प्रहृतेषा
हे

नमति, ननाम्, नन्ता, नंस्याति, नमत, अनमत, नंमेत्, नम्यात्, अने
सीत्, अनंस्यात्, नमयति, अनीनमत, निनंसति, नंनम्यत्, नंनमीति,
नंनन्ति, नमत, नतम्, नमनम्, नतिः, नमनम्, नम्यः, नमनीयः,

नामः प्रणामः ॥

एह

१ शब्देवर्जं
नेच

नहेति, ननहे ।

एल

१ वच्यने

नलति, ननाल, नमिवदिमौवोद्यौ ॥

एश

४ अदर्शने

नशति, ननाश, नेशिथ, ननेष्ट, नेशिद, नेष्ट, नेशिम, नेष्टम्, नशि
ता, नष्टा, नशिष्यति, नष्टत्यति, नशत्, अनशत्, नश्येत्, नश्यात्,

अनशत्, अनंत्यत्, अनशिष्यत्, नाशयति, अनीनशत्, निनंदति, नि
नशिषति, नानशते, नानशीति, नानष्टि, नशते, अनाशि, नश्यत्,
नष्टः, नाशः, नाशकः ॥

॥८॥

नयति, ननाह, ननह, नेहे, नहा, नम्यति + ते, नयते,
नयत्, नयेत्, नयात्, अनासीत्, अनह, नाहयति, अनीनदत्, निन
त्सति, नानयते, नानदीति, नानदि, नयते, अनादि, नयन्, नहः । "

एकम् (२) । आशिवि ।

पुष्प

नाशये + ति, ननाये, नाशिता, नाशियते, नाशताम्, अनाशत, नाशते,
नाशिषीष्ट, अनाशिष्ट, अनाशियत, नाशयते, अननाशत, निनाशिय
ते, नानाशयते, नानाशीति, नाशमानः, नाशितः ॥

राध (३) / श्री

不

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

卷之五

五

齊心

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

धातवः गणः अर्थः

रूपानि

२५

निंक्त, अनित्यत, निजयति, अनिवर्तित, निनिजिषते, नेनिज्यते, नेनिजो
ति, नेनिक्ति, निजमानः, निक्तः, नेक्ता ॥

णीज(३५) ३ शौचपोष
णयोः नेनेक्ति, नेनिजति, निनेज, नेक्ता, नेत्यति, नेनेक्त, नेनिष्ठा, नेनिजानि,
अनेनेक, अनेनिजः, नेनिज्यात्, निज्यात्, अनिजत, अनेदीत, अनिक्त, ने
जयति + ते, अनीनिजत, निनिदाति, नेनिज्यते, नेनिजोति, नेनिक्ति, निज्य
ते, नेनिजत्, निक्तम्, नेक्ता, नेक्तकः ॥

णीद्(३) १ कुत्सायाम् निन्दति, निनिन्द, निदिक्ता, निदिष्यति, निन्दत्, अनिन्दत्, निन्देत्,
निन्द्यात्, अनिन्दीत्, अनिदिष्यात्, निन्दयति, अनिनिन्दत्, निनिदिषति,
अनिनिदिषीत्, निनिन्द्यते, निनिन्दीति, निन्द्यते, अनिदि, अनिन्द, नि
न्दितः ॥

णीद्(३६) १ कुत्सासन्नि
कर्षयोः

रमेधातवः श्वेवहोधाः ।

धातवः गणाः अर्थः

णीत् १ गदने

णीव(३) १ सेचने

णीश १ समाधौ

णीष्(३) १ सेचने

णीस्(३) १ च्चस्वने

णी(ञ) १ प्राणणे

इमेधातवः सर्ववद्बोधाः ।

निम्बति

नेषति

नेषति

निले, निनिसे, निंसिता, निंसिष्यति, निंस्ताम्, अनिंस्त, निंसीत, निंसिषी
ष्ट, अनिंसिष्ट, अनिंसि, निंसयते, अविनिंसत, निनिंसिषते, नेनिंस्ते, अने
निंसिष्ट, निंस्ते, अनिंसि, निंसमानः, निंसितः, निंसनीयः, निंसितम् ।

नयति + ते, निनाय, निन्ये, नेता, नेष्यति + ते, नयत्, ताम्, अनयत् +
त, नयेत्, नीयात्, नयीत, नेष्ट, अनेषीत्, अनेष्ट, अनेष्यत्, नाययति,
अनीनयत्, निनीषति, नेनीयते, नेनयीति + नेनेति, नीयते, अन्यायि,
नयन्, नयमानः, नीतम्, नीतवान्, नीयमानः, नेता, नयकः, नेत्रय
म्, नेत्रम् ॥

रूपाणि

स्वीवृ १ स्थोत्ये

नीवति, निनीव, नीविता, नीविष्यति, नीवत, अनीवत, नीवेत, नीव्या
त, अनीवीत्, अनीविष्यत्, नीवयति, अनिनीवत, निनीविषति, नेनीव्य
ते, नेनीवीति, नीवन्, नीवितम् ॥

लील १ वीर्णे

नीलति, श्वेवदयंबोधः ॥

एण २ स्तुतो

नीति, उनाव, नविता, नविष्यति, नीत, अनौत्, उयात्, न्यात,
अनावीत्, अनौष्यत्, नावयति, अनीनवत्, नोत्रयते, अनोनविष्ट,
नोनवीति, नोनौति, न्यते, अनावि, उवन्, उतः, उतवान् ॥

एण् ६ प्रेरणे

उदति, उनोद, नोदिता, नोदिष्यति, उदत्, अउदत्, उदेत्, उया
त्, अनोदीत्, अनोदिष्यत्, नोदयति, अन्उदत्, उनोदिषति, नोउय
ते, नोउदीति, उदन्, उयते अनोदि, उन्ः, उन्नवान् ॥

एण् (अ) ऊत्सानिक
दयोः

नेदति + ते, निनेद, निनिदे, नेदिता, नेदिष्यति, नेदत्, अनेदत्,
नेदीत्, नोदिषीष्ट, अनेदीत्, अनेदिष्ट, अनेदिष्यत्, नेदयति, अनिनि

धातवः गणाः व्यर्थाः

रूपाणि

तक(३) ५ कृच्छ्रजीव

दत्, निनेदिषति, नेनेघते, नेनेदीति, नेयेते, नेदत्, नेदमानः, नेदिन्।
 तंकाते, तंके, तंकिता, तंकिष्यते, तंकाताम्, अतंकात्, तंकात्, तंकि
 षीष्ट, अतंकिष्ट, तंकायेते, अततंकात्, तितंकिष्यते, तातंकायेते, तातंकीति,
 तंकायेते, अतंकिष्ट, तंकायानः, तंकिताः ॥

तग(३) ५ कृच्छ्रजीव
तव(३) १ गतो

श्वेवदयंबोधः ॥

तंचति, ततंच, तंचिता, तंचिष्यति, तंचत्, अतंचत्, तंचेत्, तच्यात्,
 अतंचीत्, अतंचिष्यत्, तंचयति, अततंचत्, तितंचिष्यति, तातंचयेते,
 तातंचीति, तातंकि, तंचन्, तंचिताः ॥

तद १ उच्चाये
तड् १ आवाते

तदति, तताद, तदिता, तदिष्यति, तदत्, तचिवदयंबोधः ॥
 ताडयति, ताडयंचकार, ताडयिता, ताडयिष्यति, ताडयत्, अताड
 यत्, ताडयेत्, ताड्यात्, अतेतडत्, अताडयिष्यत्, तिताडयिषति,
 ताताडयेते, अताडि, ताडयन्, ताडिताः ॥

धातवः गणाः अर्थाः

रूपाणि

१८ तड (३) सादेसोहेच तंदति, तंदेद, तंदिता, तंदिष्यति, तंदत्, अतंदत्, तंदेत्, तंइत्, अतंइत्, अतंइती, तं, अतंदिष्यत्, तंदयति, अततंदत्, तितंदिषति, तातंदत्ते, तातंदीति, तं दत्, तंदितः ॥

तन् (३) विस्मारे

तनोति, तनुते, ततान, तेने, तनिता, तनिष्यति, तनोत्, तनुताम्, अ तनोत्, अतनुताम्, तनुयात्, तन्यात्, तन्वीत्, तनिषीष्ट, अतानीत्, अत निष्ट, अतनिष्यत्, तानयति, अतीतनत्, नितनिषति, नितोसति, निते सति, तंतन्यते, अतंतनिष्ट, तंतनीति, तंतन्वि, तन्यते, अतानि, तन् न्, तनम्, तानः ॥

तश् १ सन्तापे

तपति, तप्ताप, तप्ता, तप्स्यति, तपत्, अतपत्, तपेत्, तप्णात्, अता प्सीत्, अतप्स्यत्, तापयते, अतीतपत्, नितप्सति, तातपीति, तप्यते अतापि, तपन्, तप्ता, तापकः, तप्तम्, तापः ॥

तम् (३) खेदेच्छयोः

ताप्यति, तताम्, तमिता, तमिष्यति, ताम्यत्, अताम्यत्, ताम्येत्, ताम्यात्,

अतमत्, अतमिष्यत्, तमयति, अततमत्, नितमिषति, तंतम्यते, तंतमी
ति, तंतन्ति, तम्यते, अतनि, ताम्यन्, तमितः ॥

तज्जे १ भर्त्सने तज्जेति, ततज्जे, तज्जिता, तज्जिष्यति, तज्जेत्, अतज्जेत्, तज्जेत,
तज्ज्यीत्, अतज्जीत्, अतज्जिष्यत्, तज्जेयति, तज्जेयांचकार, नितज्जि
षति, तातज्ज्येते, तातज्जीति, तज्जेते, अतज्जि, तज्जेत्, तज्जितः ॥

तद्दे १ दिंसाणस् तद्देति, तज्जिवदयंबोधः ।

तर्क्ये १ गती इमावपितज्जिवदोधो ।

तत् १ प्रतिशया

तस् (३) १ अलंकारे तंसति, तंतस्, तंसिता, तंसिष्यति, तंसत्, अतंसत्, तंसेत्, तंसा
त्, अतंसीत्, अतंसिष्यत्, तंसयति, अतंतंसत्, नितंसिषति, तांतंस्
ते, तांतंसीति, तंसत्, तंसितः, तंसितस् ॥

तत् १ संवारेण तत्तति, तत्तत्, तत्तिता, तत्तिष्यति, तत्तत्, अतत्तत्, तत्तेत्, त

धातवः गणाः अर्थः

इयाणि

१००

ल्यत्, अतदीत्, अतदिष्यत्, तजयति, अततज्, तितदिषति, ततज्
ते, ततदीति, तत्वते, अतसि, तत्तन्, तत्तिनः ॥

ताप् (अ) १ पालनसंज्ञे तायेते, तताये, तापिता, तापिष्यते, तापनाम्, अतापयत्, तायेत, ता
त्योः पिषीष्ट, अतापिष्ट, तापयते, अततापयत्, तितापिष्यते, तताप्यते, अता

पि, तापमानः, तापितः ॥

निकृ
६ गतौ आ
स्कंदे च

तिञ्जोति, तितेक, तेकिता, तेकिष्यति, तिञ्जोत्, अतिञ्जोत्, तिञ्जुण
त्, तिञ्ज्यात्, अतेकीत्, अतेकिष्यत्, तेकयति, अमितिकत्, तितेकिष
ति, तितेकिषति, तेतिकयते, तिकयते, अतेकि, तिञ्ज्य, तिकित्वा, तेकि
त्वा, तिकितः ॥

तिथ तिच १ हिंसासूद

तिग्नोति, तिञ्जोति, रमौधात् तिकिवद्दोध्यौ ॥

तिव १ तात्तौति

तितत्, तितितेत्, तितितीष्ट, अतितितीष्ट, अतितितिष्यत्, तेजयति,
तितितम्, अति

१००

धातवः गणः अर्थः

हृणणि

अतितेजत्, तितितिषते, तेतिज्यते, तेतिजीति, तेतिक्लि, तेजन्, ते
जितम्, तेजकः, तेजनम् ॥

तिष् १ सेचने तेपते ।

तिल १ गतौस्तेहने तेलति ।

तिह्व १ गतौ तिलति ।

तीर् १ कर्मसमाप्ती तीरयति, तीरयंश्चकार, तीरयिता, तीरयिष्यति, तीरयत्, अतीर

यत्, अनितीरत्, तितीरयिषति, तेतीर्यते, तीरयन्, तीरयितः ॥

त १ गतिवृद्धि दिंसतेषु तीति, तवीति, तवीतः, तनाव, तोता, तोष्यति, तौत्, तवीत्,
अतौत्, तयात्, त्स्यात्, अनौषीत्, अतोष्यत्, तत्तषति, तोत्स्यते,
तोतवीति, तोतोति, तवन्, ततः ॥

तञ्ज १ आवरणे तञ्जति, ततञ्ज, तञ्जिता, तञ्जिष्यति, तञ्जत्, अतञ्जत्, तञ्जे
त्, तञ्ज्यात्, अतञ्जीत्, अतञ्जिष्यत्, तञ्जयति, अततञ्जत्, त

धातवः गण्यः अर्थाः

रूपाणि

तच्छिष्यति, मोतच्छोते, मोतच्छीति, तच्छत्, तच्छितः ॥

५ कलहक

तदति

५ मोति

तउति

५ मोउते

तदति

५ मयते

तदति, ततोद, तोजा, तोस्यति, तदत्, अतदत्, तदेत्, तद्यात्,

अतोत्सीत्, अतत्, अतोत्स्यत्, तोदयति, अत्तदत्, तत्तस्यति, मोत

यति, मोतदीति, मोतति, तयते, अतोदि, तदन्, तदमानः, तन्मः,

तन्मवान् ॥

तदिवदिमौवोध्यौ ॥

५ दिंसायाम्

तयति

५ दिंसायाम्

तंयति

५ दिंसायाम्

तोभति + ते, ततोभ, तत्तभे, तोभित्, तोभिष्यति, तोभत्, तोभताम्,

अतोभत्, अतोभत्, तोभेत्, तोभेत्, तभ्यात्, तोभीत्, अतोभीत्, अ

तोभिष, तोभयति + ते, अत्तत्तभत्, ततोभिषति, तोतभ्यते, तोतभीति,

धातवः गणाः अर्थः

रूपाणि

तोतयि, तभ्यते, अतोभि, तोभन्, तोभितः ॥

तृ ५ त्राणे

तरति, श्वेवदयंबोधः ॥

तल १३ आने

तोलयति, तोलयंचकार, तोलयिता, तोलयत्, अतोलयत्, तोल
येत्, अत्तलत्, अतोलयिष्यत्, ततोलयिषति, तोतल्यते, तोत
लीति, तल्यते, अतोलि, तोलयन्, तोलयितः ॥

तव्र(३) १ अदर्शने

तस्वति, तत्तम्ब ॥

तव ५ प्रीती

तव्याति, ततोव, तोष्टा, तोत्स्यति, तव्यत्, अतव्यत्, तव्येत्, त
व्यात्, अतव्यत्, अतोत्स्यत्, तोषयति, अत्तव्यत्, तत्तवति, तोतव्य
ते, तोतव्यीति, तोतहि, तव्यन्, तष्टः, तष्टवान्, तोषकः, तोषणीयः ॥

तस १ शब्दे

तोसति, ततोस, तोसिता, तोसिष्यति, तोसत्, अतोसत्, तोसेत्,
तस्यात्, अतोसीत्, अतोस्यत्, तोसयति, अत्तवसत्, ततोसिषति,
तोतस्यते, तोतसीति, तस्यते, अतोसि, तोसन्, तसितः ॥

धातवः गणाः अर्थोः

हृयाणी

लृण(३) ५ अदने

लृणति, तनर्णे, तणीता, तणीष्यति, लृणत, अलृणत्, लृणेत, लृण्य
त, अतणीत्, अतणीष्यत्, तणेयति, नितणीषति, तरीलृणते, तर्ते
णीति, लृणते, अतणी, लृणन्, लृणीतः ॥

लृद् १ दिंसे

तदेति, ततर्दे, नर्दिता, नर्दिष्यति, तदेत्, अतदेत्, तदेत्, तद्यात्,
अतदीत्, अतर्दिष्यत्, तर्देयति, अततदेत्, नितर्दिषति, तरीलृद्यते,
तर्देदीति, लृद्यते, तदेत्, नर्दितः ॥

लृद्

१ दिंसायाश्च लृदति, तर्दत्, लंदिता, लंदिष्यति, लंदत्, अलंदत्, लंदेत, लृद्या
त्, अलंदीत्, अलंदिष्यत्, लंदयति, अतर्दत्, नितर्दिषति, तरीलृ
द्यते, तर्देदीति, लृद्यते, अलंदि, लंदन्, लंदितः ॥

लृप् ५ प्रीणने

लृप्पति, ततर्प्ये, नतर्पिय्य, तत्तप्य, ततर्प्ये, तर्पिता, तर्प्री, त
र्पिष्यति, तर्प्यति, तर्प्यति, लृप्पत्, अलृप्पत्, लृप्पेत, लृप्प्यात्, अता
र्पीत्, अतार्पीत्, अतर्पीत्, अलृप्पत्, अतर्पिष्यत्, अतर्प्येत, तर्प्येय

ધાતવઃ ગણાઃ અર્થોઃ

રૂપાળી

તિ, અતીતયત્, નિતપ્તિષતિ, નિતર્ષતિ, તરીત્થતે, તર્ત્તયતિ, તર્ત્તયિ, તર્યતે, તર્યત, તર્યઃ, તર્યગત્ ॥

તરૂ(નિ) ૪ પિપાસાયામૃ

તર્યાતિ, તતર્ષ, તર્ષિતા, તર્ષિષ્યતિ, તર્યાત, અતર્યાત, તર્યોત, તર્યાન્, અતર્યાન્, અતર્ષિષ્યાન્, તર્ષયતિ, અતીતયત, નિતર્ષિષતિ, તરીત્થતે, તરીતર્ષીતિ, તર્યાન્, તરિષતઃ ॥

તરૂ ૮ દિંસાયામ

તરોષિ, તરુઃ, તતર્હે, તર્હિતા, તર્હિષ્યતિ, તરોહુ, અતરોદ્, તરણ્યાન્, તર્યાન્, અતર્હીન્, અતર્હિષ્યતિ, તર્દયતિ, અતીતરુત, નિતર્હિષતિ, તરીતરુતે, તર્ત્તદીતિ, તરિતરુતિ, તર્ત્તરિઃ, તર્યતે, અતર્દિ, તરણદન્, તરઃ ॥

તરૂ ૨ તરણમિ
ભવસ્રવેષુ

તરતિ + તરતે, તતાર, તરિતા, તરીતા, તરિષ્યતિ, તરીષ્યતિ, તરતુ, અતરત્, તોત, તીર્ણોત, તરિષીષ, તરીષીષ, તીર્ષીષ, અતારીત, અતીર્ષે, અતરિષ, અતરીષ, અતરિષ્યાત, તારયતિ, અતીતરત, નિતરિ

धातवः गणः अर्थाः

रूपाणि

अत्यजत्, त्यजेत्, त्याज्यात्, अत्यासीत्, त्याजयति, अतत्यजत्, ति
त्यतति, तात्यज्यते, तात्यजीति, तात्यक्ति, त्यज्यते, अत्याजि, त्यज
न्, त्यक्त्तम्, त्यागः, त्याज्यः, त्यक्तम् ॥

अक्(३) १ गतौ अंकति ।

अख(३) १ गतौ अंलति ।

अग्(३) १ गतौ अंगति ।

अद्(३) १ चेष्टायाम् अन्दते ।

अप्(अश्) लज्जायाम् अयते ।

अस(ई) भये असति, तत्रास, तत्रसतः, असतः ।

वित्(३) १ गतौ विंलति, तिंलित्, विंलत्, अविंलत्, विंलते,

विंल्यत्, अविंलीत्, विलयति, अतिविंलत्, निविंलिसिद्धि, त्रविंल्यते,

विंलन्, विंलितः ॥

त्यजिवादिमेधातवः ॥

ज्ञोयति, तज्ज्ञोय, ज्ञोयिता, ज्ञोयिष्यति, ज्ञोयत्व, ज्ञोयन्ते, ज्ञोयन्ते,
 ज्ञोयन्ते, ज्ञोयन्ते, ज्ञोयन्ते ॥

३ (३) । पालते जायते तत्रे जाता, ज्ञास्यते, ज्ञायताम्, ज्ञायेत, ज्ञायेत, ज्ञासीष्ट, ज्ञासांस्ते, अज्ञास्तु, अज्ञास्यत, ज्ञायस्यते, विज्ञासेते, लाजायते, लाजेति, ताजानि, जायमानः, जातः, ज्ञातम् ॥

सग (३) १ गतिक्रम्यन् वेगति, तवेग, वेगिना, वेगिष्यति, वेगत, अवेगत, वेगेत्, वे
 योः स्यात्, अवेगेत्, अवेगिष्यत्, वेगयति, तिवेगिषति, तावेग्यते, तावे
 गिति, वेगन्, वेगितः ॥

वचति । सम्यगो । वच

(ब्राह्मणम्
स्वयति + ते ।
ब्रूणि वरि मे बोधा । तर्णेम्, तर्णेवान् ।

सुखी, तस्मात् ।

सद्व (५) । तत्कारणे सन्ति, तदन्त, वसिष्ठा, वसन्त, श्रवद्व,

नदेत्, नत्वात्, अतदीत्, अतदिष्यत्, नत्स्यति, अतनत्सत्, नित्
तिषति, तावत्पते, नत्न, नत्तिः ॥

यट् १ संवशो यटति, तयाट, यटिना, यटिष्यति, यटन्, अयटत्, यटेत्, य
ट्यात्, अयटीत्, अयटिष्यत्, याटयति, अतीयटत्, निशटिषति, ता
यट्यते, तायटीति, यट्यते, अयाटि, यटन्, यटित् ॥

शुड् १ आच्छादने येडति, तयेड, योडिता, योडिष्यति, योडन्, अयेडित्, योडेत्, शु
ड्यात्, अयोडीत्, अयोडिष्यत्, योडयति, अतशुडत्, तयोडिष्यति,
तोशुड्यते, तोयोडीति, योडन्, शुडितः ॥

दच् १ चातनेषा लनेच दञ्जोति, दद्याच्, दञ्जिता, दञ्जिष्यति, दञ्जोत्, अदञ्जोत्, दञ्ज्यात्,
दञ्ज्यात्, अदञ्जीत्, अदञ्जिष्यत्, दाचयति, अदीदचत्, दिदचिषति,
दादच्चते, दञ्जन्, दञ्जितः ॥

दण्ड् १ निष्यते दण्डयति, अदण्डत्, दण्डयन् ॥

धातवः गणाः अर्थोः

दंभ(३) ७ दम्भे

रूपाती

दभोति, ददम्भ, दंभतः, ददम्भतः, दंभ, देभिष्य, दंभ, ददम्भ,
ददम्भिष्य, ददम्भ, दम्भिता, दम्भिष्यति, दभोत, अदभोत, दभुयान्,
दभ्यात्, अदंभीत्, अदंभिष्यत्, दम्भयति, अददम्भत्, धिक्कति, धी
प्सति, दिदम्भिषति, दादम्भते, दादम्भीति, दम्भन्, दंभः, दभितः ॥

दाश १ दांने

दाशति + ते, ददाश, दाशिता, दाशिष्यते, दाशत + ताम्, अदाशन् +
ते, दाशेत्, दाशिषीष्ट, अदाशिष्ट, दाशयति, अददाशत्, दादाशते,
दादाशीति, दाशयते, अदाशि, दाशमानः, दाशितः ॥

दास(३) १ दांने

दासते, सर्व्वदयंबोधः ॥

दिव(३) ५ ऋडाविजि

दीव्यति, दिदेव, देविता, देविष्यति, दीव्यत्, अदीव्यत्, दीव्येत्,
दीव्यात्, अदेवीत्, अदेविष्यत्, देवयति, अदीदिवत्, दिष्ट
ति, दिदेविषति, देदीव्यते, देदेवीति, दीव्यते, अदेवि, दीव्यत्,
द्वन्ः, द्युनम्, द्युनवान् ॥

गीयाव्यवर्
१ शुतिस्मृति
मोदमदस्वप
कंतिगतिष्ठा

धावतः गणाः अयोः

दय १ दानगतिर
चणहिंसा
दाने

दयते, दयिता, दिदयिष्यते, दयताम्, दयिषीष्ट, अदयिष्ट, अदयिष्यत, दयमानः ॥

दरिद्रा २ उर्गन्तौ

दरिद्रानि, दरिद्रितः, दरिद्रति, दरिद्रांश्चकार, दरिद्रिता, दरिद्रस्य ति, दरिद्रान्, अदरिद्रान्, दरिद्रिष्यात्, दरिद्रिष्यात्, अदरिद्रिषीत्, अदरिद्रिषीत्, दरिद्रासीत्, दरिद्रत्, दरिद्रासति ॥

दत्त १ विशरणे

दत्तति, दत्तल, दत्तिता, दत्तिष्यति, दत्तत्, अदत्तत्, दत्तेत्, अदत्तलीत्, अदत्तिष्यत्,

दंश १ दशने

दशति, दंश, दंशिय, दंशे, दंशा, दंश्यति, दशत्, दशेत्, दश्यात्, अदांतीत्, अदांत्यात्, दंशयति, अददंशत्, दिदंशति, दं दशते, दंशतीति, दंशति, दंशन्, दशः, दशन्, दंश्या ॥

दस ४ अस्मिन्नेप
तययोः

दस्यति, ददास, दसिता, दसिष्यति, दस्यत्, अदस्यत्, दस्येत्, दस्यात्, अदासीत्, अदसिष्यत्, दस्यन् ॥

धान्यः गणः अयोः

रूपाणि

११२

टट् १ भस्मीकर
लो

ददति, ददात्, देदिष्य, ददम्य, दग्धा, धत्स्यति, ददत्, अददत्,
ददेत्, दद्यात्, अधातीत्, अधस्यात्, दाहयति, अदीददत्, रिधत्ति
अदिधतीत्, दंदस्यते, दंदहीति, दंदम्यि, दस्यते, अदाहि, ददन्,
दग्धः, दग्धवान् ॥

दा ५ दाते

ददाति, दत्ते, ददौ, ददे, दास्मति + ते, ददात्, ददाम्, अददात्,
देयात्, दासीष्ट, अदात्, अदित, दाययति + ते, दिस्सति + ते, दीय
ते, अदायि, ददन्, दन्नम्, दीयमानः, देदीयते ॥

दाश् २ लवली

दाति, ददौ, दात्, अदात्, दायात्, अदासीत्, दिदासति ॥

दिम्

ददति, दिदेश, दिदिषो, देष्टा, देत्स्यति, दिशात्, अदिशत्, दिसीष्ट,
दिश्यात्, अदितत्, अदितत्, देशयति, अदिदिशत्, दिदितति, देरिषा
ते, देदिशीति, देदिष्टि, दिष्यते, अदेशि, दिशन्, दिष्टः, दिष्टवान्, देष्टो,
देशकः, देशः ॥

धातवः गणः अर्थाः

दिद् २ उपचयेलेप
नेच

रूपाणि

देगि, दिदेह, देग्या, धेत्याति, देग्यु, अधेक, दिद्यात्, अधितत्, अदि
ग्य, देदयति, अदिदिहत्, दिधितति, देदियते, देदिहीति, देदिगि,
देद्यते, अदेदि, दिदन्, दिग्यम्, देग्या ॥

दी(३) ५ तये

दीयते, दिदीये, दाता, दास्यते, दीयताम्, अदीयत्, दीयेत्, दासीष्ट,
अदात्, अदास्याः, अदास्यत्, दापयते, दिदासते, देदीयते, देदीति,
दीयमानः ॥

दीधी(३) दीधिरेव
नगोः

दीध्ये, दीधोचक्रे, दीधिता, दीधिष्यते, दीधीताम्, अदीधीत्, दीधी
त, दीधीषीष्ट, अदीधीष्ट, दीध्यानः ॥

दीष्(३) ५ दीप्नो

दीप्यते, दिदीये, दीपिता, दीपिष्यते, दीप्यताम्, अदीप्यत्, दीप्येत्,
दीपिषीष्ट, अदीपि, अदीपिष्ट, अदीपिष्यत्, दीपयते, अदिदीयत्, दि
दीपिषते, दिदीप्यते, देदीपीति, देदीप्ति, दीप्यते, दीप्यन्, दीप्नम्, दी
पकः, दीपनीयम् ॥

धातवः गणाः अर्थाः

तृयाणि

१५

दीत्

१ मींउज्जो

पनयननि

यमवता

देशेऽ

दीत्ते, दिदीत्ते, दीत्तिता, दीत्तिष्यते, दीत्तिताम्, अदीत्तत्, दीत्तेत्, दीत्तिषीष्ट, अदीत्तिष्ट, दीत्तयते, अदिदीत्तत्, देदीत्तिषते, देदीत्त्यते, देदीत्तीति, दीत्तमानः, दीत्तितः, दीत्तितवान्, दीत्तनीयः, दीत्त्यः ॥

उ (२)

७ अयताये

उनोति, उदाव, दोता, दोष्यति, उनोत्, अउनोत्, उउणत्, ह्णात्, अदीषीत्, अदोष्यत्, दावयति, अहदवत्, उहयति, दोहयते, दोद्वीति, उन्वत्, उतः ॥

उत्

१० तत्क्रियाया

उत्

१ अदीत्ते

दोलयति, अहउलत्, उदोत्तिषति, दोउल्यते, दोउलीति, उत्स्यत् ॥
दोलति, उदोल, दोलता, दोल्लिष्यति, दोलत्, अदोलत्, दोलेत्, उल्यत्, अदोलीत्, दोलयति, अहउलत्, उदोत्तिषति, दोउल्यते, दोउलीति, दोलत्, उलितः ॥

उष

५ वैकृत्ये

उद्

१ मशरौ

उष्यति, उदोष ॥
दोष्यि, योति, उम्ये, धुते, धुम्ये, उदोह, उउहे, दोग्या, धोत्यति

धातवः गणाः अर्थाः

रूपाणि

* ते, दोग्यु, दोग्याम्, धुत्, धुग्यम्, दहै, अधोक, अडग्यम्, उह्यात्,
उहीत्, धुतीष्ट, अधुत्तत्, अधुत्तत्, अधुत्ताः, अधुत्ताः, दोह्यति, न
हउहत्, उधुत्तति, दोउह्यते, दोउहीति, दोउग्यि, उह्यते, अहोदि,
उहन्, उग्यम्, उग्यवान्, दोहनीयम्, दोग्या, दोहनीयम् ॥

ह(उ.) ध णीताणे
लेदेच

हयते, उउचे, दविता, दविष्यति, ह्यताम्, अहयत्, ह्येत, दविषीष्ट,
अदविष्ट, दावयते, अहदवत्, उदविषते, दोहयते, दोदवीति, दोहीति,
ह्यमानः ॥

ह २ दिदारणे

हणाति, ददार, ददरत्; ददत्; दरिता, दरिष्यति, हणात्, अह
णात्, हणीयात्, दीर्योत्, अदारीत्, अदरिष्यत्, दारयति, अदीदात्,
दिदरिष्यति, दीर्योते, हणन्, दीणेः, दीर्णवान् ॥

ह(उ.) ध आदरे

आदियते, ददार, दर्त्त, दरिष्यति, दियताम्, अदियत्, दियेत, ह्णा
त्, अदारीत्, अदरिष्यत्, दिदीर्षति, दरीदीर्योते, दर्ष्टि ति, दियमानः ,

धातवः गणः अर्थोः

रूपगणि

११६

आहतः ॥

दृष्ट्वा हर्षमोहन दृष्यति, ददपे, दर्शो, दर्प्यति, दृष्यत, अदृष्यत, दृष्येत्, दृष्यात्,
योः अदर्प्येत्, अदर्प्येत्, दप्ययति, अदीदृषत्, दिदर्प्यति, दीदृष्यते,
ददंयीति, ददंषि, दृष्यन्, दृष्टः ॥

दृष्ट्वा संदर्भेण दर्भेति, ददर्भे, दर्भेता, सर्ववदयंबोधः ॥

दृष्ट्वा (अ) १ प्रेतलो पश्यति, ददर्शे, ददर्शिश, ददृष्ट, दृष्टा, द्रत्यति, पश्यत, पश्येत्,
दृष्यात्, अदर्शेत्, अद्राहीत्, अद्रत्यत्, दर्शयति, अदीदर्शेत्, दिदृ
त्तति, दीदृष्यते, ददर्शेति, ददिदृशीति, दीदृशीति, ददंष्टि, ददिदृ
ष्टि, दीदृष्टि, दृष्यते, अदर्शि, पश्यत्, दृष्टः, दृष्टवान्, दर्शनीयः, दृष्टा,
दर्शकः, दृष्टव्यः ॥

दृष्ट्वा दीर्घ्यति, ददा, दर्शिता, दर्शिता, अपादिगणीयदृष्टान्तेनापयगणितोध्य
नि ॥

११६

धातवः गणः अर्थाः

रूपाणि

दे (३) १ दाणे

दयते, दिग्ये दाता, दास्यते, दयताम्, अदयत्, दयेत्, दासिष्टि, अ
दात्, अदास्यत्, दाययते, दिस्तते, देदीयते, दयमानः, दत्ता ॥

दे (५) १ शोधने

दायते, ददे, दाता, दास्यते, दायताम्, अदायत्, दायेत्, दासीष्ट, अ
दासीत्, अदास्यत्, दाययते, दिदासते, दादायते, दायमानः, दातः ॥

दो ५ अवलंङ्गने

दायति, ददौ, दाता, दास्यति, दत्त, अदत्त, येत्, दायात्, अदात्, अ
दास्यत्, दिस्तति, देदीयते, दत्त ॥

द्युत १ दीप्ती

द्योतते, दिद्युते, द्योतिता, द्योतिष्यते, द्योतताम्, अद्योतत्, द्योतेत्, द्यो
तिषीष्ट, अद्युतत्, अद्योतिष्ट, द्योतयते, अदिद्युतत्, दिद्युतिष्यते, दि
द्योतिष्यते, देद्युत्यते, देद्युतीति, देद्योति, द्योत्यते, द्योतमानः, द्योति
म्, द्योत्यः, द्योतनीयः ॥

द्यौ १ न्यकारेण

दायति, दद्यौ, द्याता, दास्यति, द्यायत्, अदायत्, द्यायेत्, द्येयात्,
द्यायात्, अद्यासीत्, अद्यास्यत्, दिद्यासति, दाद्यायते, द्यायन्, द्यानः ॥

धातवः गणाः अर्थः

रूपानि

द्रस् १ गतो

द्रमति, दद्राम, द्रमिता, द्रमिष्यति, द्रमत्, अद्रमन्, द्रमेत्, द्रम्या
त्, अद्रमीत्, अद्रमिष्यत्, द्रमयति, अद्रमत्, दिद्रमिष्यति, दाद्रम्यते,
दाद्रमीति, द्रम्यते, अद्रमि, द्रमन्, द्रमिन्, द्रमितः ॥

द्रा १ कुत्सायां
गतौच

द्राति, दद्रौ, द्राता, द्रास्यति, द्रात्, अद्रात्, देयात्, द्रायात्, अद्रा
मीत्, अद्रास्यत्, द्रापयति, अद्रदपत्, दिद्रासति, दाद्रायते, द्रायते,
अद्रायि, द्रान्, द्राणः ॥

द्राव्(ऋ) १ शीषणा
लभयेयोः

द्रावति, द्र्द्राव, द्राविता, द्राविष्यति, द्रावत्, अद्रावत्, द्रावित्,
द्राव्यात्, अद्रावीत्, द्रावयति, अद्रद्रावत्, दिद्राविष्यति, दाव्यते,
अद्रावि, द्रावन्, द्रावितः ॥

द्रद्(ऋ) १ विशरणे

द्रुते,

द्रद्(ऋ) १ निद्रातये

द्रादति,

द्रावित्वदिमेवोद्धाः ॥

धातवः गणाः अर्थः

दात्(३) १ ओरोवासिने

ओरोवासितः

यत्तिमडूका

दिशब्दः

दांति।

उ

१ गत्यनुताप

याः

दवति, उदाव, द्रोता, द्रोष्यति, दवत, अदवत, देवेत, द्यात, अद्रोषी
त, अद्रोष्यत, द्यते, दावयति, उद्रूषति, द्रोद्वयते, द्रोद्वीति, दवन,

उतम् ॥

उद्

४ जिचोसा

याम

उद्यति, उद्रोह, उद्रोह, उद्रोदिष्य, द्रोहिता, दोग्या, दोगा, द्रोहिष्य
ति, धोत्सति, उद्यात, अदुह्यत, उद्येत, उद्यात, अउह्यत, द्रोहयति,
अउउह्यत, उद्रोहिषति, उधुत्सति, रोउह्यते, रोउहीति, रोउभि, उह्यत,

उग्यम्, दोग्या, दोग्युम् ॥

दिष

२ अशीतो

दीष्टि, दिष्टे, दिष्टे, दिष्टिषे, देष्टा, देत्यति, ते, देष्ट, दिष्टि, देष्टे, अदे
ष्ट, अदिष्टुः, अदिष्टन्, दिष्ट्यात, देष्टीत, देष्टीष्ट, अदिष्टन् + त, देष्टयति,

धातवः गणाः अर्थः

रूपाणि

१२०

अदिदिषन्, दिदित्सति, देदिष्यते, देदिषीति, देदिष्टि, दिष्यते, अदेष्टि,
दिषन्, दिष्टम्, देष्टः, देष्टा, देष्टलीयः ॥

धन १ शब्दे

धनति, दधान, धनिता, धनिष्यति, धनत, अधनत्, धनेत्, ध
न्यात्, अधनीत्, अधनिष्यत्, धानयति, अदीधनत्, दिधनिषति,
दंधन्यते, दंधनीति, दंधति, धनन्, धनितः ॥

धा (३३) धारणेपो
षनेच

दधाति, धत्तः, दधति, धत्ते, धाता, धास्यति, दधात्, धत्ताम्, अद
धात्, घेयात्, अधात्, अधास्यत्, धापयति, अदीधयत्, धित्सति + ते,
देधीयते, धीयते, अधायि, दधत्, दधानः, धेयम्, धातव्यम्, हितम् ॥

धाव (३) श्रीञ्जगति
अस्योः

धावति + ते, दधाव, धाविता, धाविष्यति + ते, धावत + ताम्, अधा
वत्, धावेत् + त, अधावीत्, अधाविष्यत्, धावयति, अदीधवत्, दिधा
विषति, दाधाव्यते, धाव्यते, अधावि, धावत्, धावमानः, धावितः, धाव
कः ॥

१२०

धातवः गणाः अर्थाः

धिवृ(३) १ मीणातेग
तोच

१२१

रूपाणि

धिनोति, धिनुतः, धिन्वंति, धिन्बः, धिनुवः, धिन्मः, धिनुमः, दिधेव,
धेविता, धेविष्यति, धिनोत, धिनु, अधिनोत, धिनुयात्, धिंव्यात्,
अधिंवीत्, अधिविष्यत्, धिंवयति, अदिधिंवत्, दिधिंविषति, देधिं
व्यते, देधिंवीति, धिंवन्, धिंविनः ॥

धिष् ३ शब्दे

दिधेष्ट, दिधिष्टः, दिधेष्, धेविता, धेवित्याति, दिधेष्ट, अदिधेष्ट,
दिधिष्यात्, अदिधेवीत्, अदिधेवित्यात्, धेवयति, अधीधिषत्, दिधे
विषति, देधिष्यते, धिष्यते, देधिवन् ॥

धुत्

ध संरीपन
कैशनजी
वनेछ

धुत्ते, उधुते, धुतिता, धुतिष्यते, धुतताम्, अधुतत्, धुतेत्,
धुत्तिषीष्ट, अधुत्तिष्ट, धुतयते, अउधुतत्, उधुत्तिषते, दोधुत्ते,
दोधुतीति, धुतमाणाः, धुतिनः ॥

धु(ज)

७ कम्पने

धुनानि, धुनीते, उधविष, उधोथ, उधुविब, धोता, धविता धवि
ष्यति, धुनात्, अधुनात्, धुनुयात्, धूयात्, अधावीत्, अधविष्ट,

अधोष्ट, अधविष्यत्, अधोष्यात्, धनयति, अडधूनत्, उधृषति, उधति
यति, दोधृयते, दोधवीति, दोधोति, धुनत्, धुतः ॥

धृष १ संनाये धूणयति, धूणयोचकार, धूणयिता, धूणयिष्यति, धूणयत्, अधूण
यत्, धूणयेत्, धूणय्यात्, अधूणयीत्, अधूणयिष्यात्, धूणययति,
उधूणयिष्यति, धूणयन् ॥

धृ (ञ) धारणे धाति, धारते, दधार, दधे, धत्ते, धरिष्यति, धारत्, धारताम्, धरेत्,
धृषीष्ट, अधारीत्, अधृत, धारयति, अदीधारत्, दिधीयेति, दरीधृयते,
दरीधरीति, धियते, अधारि, धारन्, धारमाणः, धृतम् ॥

धृष १० प्रागल्भ्ये धृषोणति, दधर्षे, धर्षिता, धृषोणात्, अधृषोणात्, धृष्यात्,
अधृषीत्, अधर्षिष्यात्, धर्षयति, अदधृषत्, दिधर्षिषति, धृषवन्,
धृष्टः, धर्षितः ॥

धे (ट) १ णेने धयति, दधौ, धाना, धास्यति, धयत्, अधयत्, धयेत्, धेयात्,

धातवः गणाः अर्थाः

रूपाणि

अधासीत्, अधास्यत्, धापयति, धित्सति, देधीयते, दाधीति, धयन् ॥
 धमति, दधौ, धमात्, धास्यति, धमतु, अधमत, धमेत्, धेयात्, ध्या
 यात्, अधासीत्, अधास्यत्, आपयति, दिधासति, देधीयते, दाधेति,
 दाध्माति, धमन्, धातम् ॥

धा १ शब्दानि
 संयोगयोः

धात्(२) १ चोरते
 चोरशब्द
 स्मिश्चोश्च
 चिंतायाम्

धौ

धायाति, दधौ, ध्यात्, धास्यति, धायत्, अधायत्, ध्यायेत्, ध्ये
 यात्, ध्यायात्, अध्यासीत्, धाययति, अदधायत्, दिधासति, दाध्या
 येत्, ध्यायन्, ध्याता, ध्येयम्, ध्यानम्, ध्यातव्यम् ॥

धज १ गतौ

धजति, दधाज, धजिता, धजिष्यति, धजत्, अधजत्, धजेत्, ध
 ज्यान्, अधजीन्, अधजिष्यत्, धाजयति, अदधजत्, दिधजिषति,
 दाधज्यते, दाधजीति, धजन्, धजितः ॥

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

१२५

धृज् (३) १ गतौ

धंजति,

धृण् १ शब्दे

धणति,

धाव् (३) शोषणत्

धावति,

धृण् धृ १ शब्दे

मय्योः

एवदिमेधातवो बोधाः ॥

धृणति, दधाण, धृणीता, धृणीष्यति, धृणत्, अधृणत्, धृणेत,
अधृणेत, अधृणीत्, अधृणीष्यत्, धाणयति, अदधृणत्, दिधृणीषति,
दाधृणयते, दाधृणीति, धृणन्, धृणीतः, धृणीत्वम् ॥

धंस

१ अधःपतने

धंसते, दधंसे, धसिता, धंसिष्यति, धंसताम्, अधंसत, धंसेत,
अधंसिषीष्ट, अधंसिष्ट, धंसयते, अदधंसत, दिधंसिषते, दाधंस्यते,
दाधंसीति, धंस्यते, धंसमानः, धंसितः, धंसः ॥

नख

१ गतौ

नखति,

नट्

१ नृतौ

नटति,

नट्

१ गंभीरशब्दे

नटति,

श्वोक्लधाणाधातोर्वैष्ठा रूपाणि बोधाणि ॥

धातवः गणः अर्थः

नद(इइ)

सम्पदौ

रूपाणि

नंदति, ननेद, नंदिता, नंदिष्यति, नंदत, अनंदत, नंदेत्, नंयात्,
अनंदीत्, अनंदिष्यात्, नंदयति, अननंदत, निनंदिषति, नानंदीति,
नंयते, अनंदि, नंदन्, नंदितः, नंदनम् ॥

नम

१ महत्तेशब्दे

नमति, ननाम्, नंता, नंस्याति, नमत, अनमत, नमेत्, नम्यात्,
अनंसीत्, अनंस्यात्, नमयति, अनीनमत, निनंसति, ननम्यते, नन
मीति, ननति, नम्येत्, अनमि, नमन्, ननः, नमनीयः ॥

नमस्

४ नमस्कारे

नमस्यति, नमस्यांचकार, ।

नदं

१ शब्दे

नदंति, नंदिबदिमौबोधोः ॥

नय

१ प्रायेण

नयति,

नह

४ बंधते

नह्यति+ते, ननाह, नेदिष्य, ननह, नहा, नत्स्यति, नह्यत +ताम्,
अनह्यत्, नह्येत्, नह्यात्, नहीत्, अनाह्यीत्, अनह, नाहयति, अनी
नहत, निनत्सति, नानह्यते, नानहीति, नानहि, नह्यत्, नहः ॥

धातवः मलाः अन्त्यैः

रूपमणि

नाथः (३)

याज्ञोपवीत

नाथते ननाद्ये नाथिता नाथिष्यते नाथताम् अनाथत् नाथेत् अ
नाथिष्ट नाथयते अननाथत् निनाथिषते नानाथ्यते नानाथीति ना
थ्यते अनाथि नाथमानः नाथितः ॥

नाथः (३)

याज्ञोपवीता
पेष्ययोगी
षु

नाथते नाथिवदयेवोध्यः ॥

निद्र (३)

निद्रायाम्

निंदति निनिंद निदिता निदिष्यति निंदत् अनिंदत् निंदेत् निंश्यात्
अनिंदीत् अनिदिष्यत् निंदयति अनिनिंदत् निनिदिषति नेनिंयते
नेनिंदीति निंयते अनिदि निंदत् निदितः निंशः निंदनीयः ॥

निवास १ आह्लादने

निवासयति निवासयांचकार निवासयिता निवासयिष्यति निवासय
त् अनिवासयत् निवासयेत् अनिनिवासन् निनिवासयिषति नि
वासयन् ॥

निष्क १ परिमार्णे

निष्कयति ।

ध्यातवः गानाः श्रव्याः

॥

६७ निद । बुद्धे निदति, निदित, निदिता, निदिष्यति, निदतु, अनिदित, निदंत, नि
 स्थान्, अनिदीत्, निदयति, अनिदित, अनिदिषति, नेनित्यते,
 निदन्, निदितः ॥

नील २ वर्णे नीलम् नीलम्, निनील, नीलिता, नीलिष्यति, नीलत्, अनीलत्, नीलेत्
नील्यात्, अनीलीत्, नीलयति, अनिनीलत्, निनीलिषति, अनील्यात्
नील्यते, अनेलि, नीलन्, नीलितः ॥

ए०२ ५ प्रेरणे
उदति, उनीद, नीता, नीत्सति, उदत्, अउदत्, उदत्, उदत्, उदत्
नीदीत्, अनोदिष्यत्, मोदयति, अन्मदत्, उनुत्सति, मोनुदत्, मोनु
दीति, मोनुति, उदत्, उन्नः, उन्नवान् ॥

३३ ५ षये तद्विवदयेनोभ्यः ॥

नृ नये नरति, ननार, नरिता, नरीता, नरीष्यति, नरीष्यति, नरत्, अनरत्
नोत्, नृणात्, अनारीत्, नरयति, निनरिषति ।

५।३८५
५।३८५

हृषीकेश

[illegible]

पञ्च (३) १. विलासक

==
॥

香品

यटति, यपाट, यटिता, यटिष्यति, यटद्ध, अयटन्, यटेत्, यट्यात्,
अयटीत्, अयटिष्यत्, याटयति, अयीयटन्, यिपटिषति, यापट्यते,
यायटीति, यटन्, यटितः, याटकः, यटनम् ॥

पठ् १ अक्षर्यांवा वि

पठति, यपाठ, पाठकः, पठितम्, पठनीयम्, पठितव्यम्, पाठः,
 शर्ववदयं नो ध्यः ॥

पु. ३, ग. ३

पंडित, पण्डित =

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

पण १ व्यवहारे
स्त्वौचपणायति, पणायोचकार, पणान्, पणायिता, पणायिष्यति,
पणायत्, अपणायत्, पणायेत, पणाय्यात्, अपणायीत्, अपणायिष्यत् ॥

यत् (लृट्) १ गतौ यत्ने च

यतति, यसात्, यतिता, यतिष्यति, यतत्, अ तत्, पतेत्, पत्यात्,
अपतीत्, अपतिष्यत्, पातयति, अपीयत्, पित्सति, पापत्यते, पाप
तीति, पतन्, यतितः, पातः, पतनीयः, पतितव्यम्, पतितम्, पतनम् ॥

पट् १ स्पर्शे गतौ च

पद्यते, पेट्, पत्ता, पत्सति, पद्यताम्, अपद्यत्, पद्येत्, पत्सीष्ट, अपा
दि, अपत्साताम्, अपत्स्यत्, पादयति, अपीयदत्, पित्सते, पापद्यते, पा
पदीति, पायति, पद्यमानः, पन्नः ॥पन् १ व्यवहारे
स्त्वौच

पनायति, र्वौक्तपणिवदयंबोधः ॥

पस् १ गतौ

पयते, पेष्टे, पयिता, पयिष्यते, पयताम्, अपयत्, पयेत्, अपयीत् ॥

पट् १ उल्लिखेष्टु

पट्टेते, पयट्टे, पट्टिता, पट्टिष्यते, पट्टताम्, अपट्टेत्, पट्टेत्, पट्टिषीष्ट,

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

अपट्टिष्ट, अपट्टिष्यत्, पट्टयेते, अपपट्टेत्, विपट्टिष्यति, पापयेते, पापट्टी
ति, पयेते, अपट्टि, पट्टेमानः, पट्टितः, पट्टितम् ॥

पणे १ दारिद्र्येण पणेष्यति, पणेष्योचकार, पणेष्यिता, पणेष्यति, पणेष्यत्, अपणेष्यत्, प
तवर्णभावे णेयेत्, अपपणेष्यत् ॥

पदे २ गतौ प्रज्ञौ च पचेति, पपचे, पचिता, पचिष्यति, पचेत्, अपपचेत्, पचेत्, पच्यते, अ
पचीत्, अपचिष्यत्, पचेयति, अपपचेत्, विपचिष्यति, पापचयेते, पचेत्,
पचितः ॥

पल १ रत्नेण पालयति, पालयोंचकार, पालयिता, पालयिष्यति, पालयत्, अपालयत्,
पालयेत्, अणीपलत्, पियालिष्यति, पापल्यते, पापालीति, पालयत्, पा
लयिता, पालकः, पालितः ॥

पश १ बंधे स्पर्शे च पाशयति, पाशयोंचकार, पाशयिता, पाशयिष्यति, पाशयत्, अपाशय
त्, पाशयेत्, अयीपशत्, पियाशयिष्यति, पापाशनेते, पापाशीति, पाशयन् ॥ १२

धातवः गणाः अर्थः

रूपाणि

पठ १ त्वनेयीय पठति, पपठ, पठिता, पठिष्यति, पठत, अपठत, पठेत्, पठ्यात्, अ
 देच पठीत्, पठयति, अपपठत, पियतिषति, पापत्यते, पापतीति, पतन्, प

तितः ॥

पा १ पाते पिवति, पयौ, पाता, पास्यति, पिवत, अपिवत, पिवेत्, येयात्, अयात्,
 अयास्यत्, अपीष्यत्, पाययति, पिनासति, पेयीयते, पियेपिषति, पेयेति,
 पिवन्, पीतम्, पातयम्, पानीयम्, पानम्, पेयम्, पातम्, पीत्वा ॥

पा १ रत्ते पाति, पयौ, पात, पादि, अपात्, पायत्, अयासीत्, पालयति, अयीष्य
 लत्, पापायते, पायन्, पाता ॥

पा १ कर्मसमा पायति, पाशिवदिमीवो धौ ॥

पाल १ रत्ते पालयति ॥

पिच्छ १ कुट्टने च पिच्छति, पिपिच्छ, पिच्छिता, पिच्छिष्यति, पिच्छत, अपिच्छत्, पिच्छेत्,
 एकारणे च पिच्छात्, अपिच्छीत्, अपिच्छिष्यत्, पिच्छयति, अपिपिच्छत्, पिपिच्छिषति,

धातवः गणाः अर्थोः

रूपाणि

पिपिच्छते, पिच्छन्, पिच्छितः ॥

पिज् (३) १ हिंसाभाषा पिंजयति, पिंजयन्, पिंजयिष्यति, पिंजयन्, अपिंज
बलादानेन यत्, पिपिंजिषिषति, येपिंज्यते, येपिंजीति, पिंजयन्, पिंजितः ॥

पिट् १ शब्दसंज्ञात योः पेटति, पेटित्, पेटिष्यति, पेटन्, अपेटत्, पेटेत्, पिट्वात्,
अपेटेदीत्, अपेटिष्यत्, पेटयति, अपीपिटत्, पियेदिषति, येपिटयते, ये
पिटीति, पेटन्, पिटितः ॥

पिट् १ हिंसासंज्ञे शनयोः पेटति, पिटिवद्बोधः ॥

पिउ (३) १ संज्ञाते पिउते, पिपिउते इमावपितथैवबोध्यो ॥

पिषा १ अवयवे पिशति, पियेषा

पिष (लृ) संज्ञार्थे पिनष्टि, पिष्टः, पियेष, पेषा, पेत्याति, पिनष्ट, पिंष्टि, अपिनष्ट, पिष्या
त्, पिष्यात्, अपिषत्, पेषयति, अपीपिषत्, पियित्सति, येपिष्यते, येपि

धातवः गणः अर्थाः

रूपाणि

धीति, येयिष्टि, पिष्यते, अयेषि, पिष्यत्, पिष्टम्, पेष्टम्, पेष्णीयम्, पेष्ः,
येष्टा, पेष्कः ॥

पीड् ४ याने

पीयते, पिप्से, पेत्ता, येष्यते, पीयताम्, अपीयत्, पीयेत्, पेपीष्ट, अये
ष्ट, पीयते, पिपीषते, पेपीयते, पीयमानः, पीतम् ॥

पीड्(ऊ) १ बाधे

पीडयति, पीडयॉचकार, पीडयिता, पीडयिष्यति, पीडयत्, अपीडय
त्, पीडयेत्, अपिपीडत्, पिपीडयिषति, पेपीडयते, पेपीडीति, पीडयन्,
पीडितः ॥

पीव् १ स्थीत्ये

पीवति, पिपीव, पीविता, पीविष्यति, पीवत्, अपीवत्, पीवेत्, पी
व्यात्, अपीवीत्, अपीविष्यत्, पीवयति, अपीविवत्, पिपीविषति, पेपी
व्यते, पेपीविति, पीवन्, पीवितः ॥ अष्टकम्, उक्ते

पुञ् १ प्रमादेऽपि
अट्भावे
लोच

पुञ्जति, पुपुञ्ज, पुञ्जिता, पुञ्जत्, अपुञ्जीत्, पुञ्जयति, अपुपुञ्जत्,
पुपुञ्जिषति, पोपुञ्जते, पुञ्जते, पुञ्जन्, पुञ्जितः ॥

धातवः गणः श्रुतीः

पुट १ मर्दने

रूपान्तर

घोटति, पुषोट, घोटिता, घोटिष्यति, घोटतु, अघोटत, घोटेत, पुष्ट्या
त, अघोटीत, अघोटिष्यत, घोटयति, अष्टपुटत, पुघोटिषति, पोष्टयते,
घोपुटीति, घोटत, पुटितः ॥

पुट २ संश्लेषणे

पुट ३ उत्सर्गे

पुण ४ शुभ्रकर्म

पुटति, श्वेददयं बोध्यः ॥

पुटति, अयमपि तथैव ॥

पुणति, पुषाण, पोणिता, पोणिष्यति, पुणतु, अपुणत, पुणेत्, पुणा
त, अपोणीत्, अपोणिष्यत, पोणयति, अष्टपुणत, पुपोणिषति, पोपुण
ते, पोपुणीति, पुणते, अपोणि, पुणन्, पुणितः ॥

पुश ५ दिशायाम्

पुष्यति, पुषेय, पोथिता, पोथिष्यति, पुष्यत, अपुष्यत, पुष्येत,
पुष्यात्, अपोषीत्, अपोथिष्यत्, पोथयति, अष्टपुशत, पुपोथिषति,
पोपुष्यते, पोपुशीति, पुष्यत्, पुथितः ॥

पुश ६ अशुभकर्म

पुशति, पुषोर, पोरिता, पोरिष्यति, पुशत, अपुशत, पुशेत, पुष्येत,

धातवः गणाः अर्थोः

रूपाणि

सर्व

१ सश्लो

अयोरीत्, अयोरीष्यत्, योरयति, अशुयत्, अयोरीषति, पुरात् ॥

सर्वेति, उश्वे ।

पुल

२ उद्धितौ

पोलयति, पोलयंचकार, पोलयिता, पोलयंत, अपोलयत्, अशुलत्
त, पोलयन् ॥

पुष

१ धात्वं पुष्टौ

पोषति, पुष्यति, पुष्याति, पुष्याति, पुपोष, पोषा, पोषिता, पोष्यति, पुष्यत्,
पुष्यात्, पुष्य, पुषाण, अशुषत्, पोषयति, अशुपुषत्, अशुदति, पुपोषि
षति, पोपुष्यते, पोपुषीति, पोपुष्टि, पुष्यन्, पुष्यान्, पोषन्, पुष्टिः, पुष्टिः,
पोषकः, पोषणीयम् ॥

श (उ)

१ शोधने

यचते, पुपुचे, पविता, पविष्यते, पचताम्, अपचत्, यचिषीष्ट,
अपचिष्ट, अपविष्यत्, पाचयते, अपीयचत्, पुश्चते, पुपविष्यते, पोश्च
ते, पोपवीति, पोपोति, श्यते, अपावि, पचमानः, पवितः, इतः ॥

श (ज)

२ एवने

पुनाति, पुनीते, पुपाव, पुपुचे, पविता, पविष्यते, पुनात्, पुनीताम्, अपु

धातवः गणः अर्थाः

रूपाणि

नात्, अपुनीत्, पुनीयात्, स्थात्, पविषीष्ट, अपवीत्, पुनत्, पुनानः,
स्नायवाः, स्तमन्यत् ॥

सू १ संज्ञाते

स्लयति, स्लयांचकार, स्लपिता, स्लपिष्यति, स्लपयत्, अस्लपयत्,
स्लपेत्, अस्लपणत्, अस्लपिषति, पोस्लपते, स्लपयन्, स्लपितः ॥

सू (३) १ आयायने

स्रयति ।

सू १ स्रणे

स्रयेवदिमेनोधाः ॥

सू १ संदत्तौ

स्रयति ।

सू ३ पालनस्र
णयोः

पिपति, पिसृजेः, पिपुशति, पणत्, पप्रत्, पपरत्, यपुः, यपरुः, परि
ता, परीता, परिष्यति, परीष्यति, पियत्ते, अपियः, अपिस्त्रोम्, अपियरुः,
पिस्त्र्योत्, स्त्र्योत्, अपारीत्, दस्त्रान्नयते, पिरत्, पिस्रति, पिरत्, आशि
षि, श्रियात्, अपासीत्, पारयति, अपीयरत्, पियरीषति, पियरीषति,
पिस्त्रेति, पिस्त्र्येते, पिप्रन्, स्त्रेणः ॥

धातवः गणाः अर्थः

ए (३) ६ व्याणरे

एच (ई) २ सम्प्रचेने

प्रियते ।

एक्के, एचोते, एचचे, एचिना, परिष्यते, एक्काम्, एचोत, एचि
 वीह, अपविह, पचेयति, अपीहचत्, विपचिषति, परीहच्यते, परिहचिषति,
 परीपत्रि ॥

एच (ई) ८ संपर्क

येण (अ) १ गतियेषण

संचेष

एणाकि, एचचे, अन्यचस्सवदेव ॥

येणति, पियेण, येणीना, येणिष्यति, येणत्, अयेणत्, येणोत्, येणा
 त्, अयेणीत्, अयेणीष्यत्, येणयति, अयियेणत्, अयेणिषति, येणे
 एणत्ते, येणेणीति, येणन्, येणीतः ॥

येष (अ) १ सेवयास्मा

धितोषणे

येषति ।

येणीवदिमीवोद्धी ॥

येस (अ) १ गतोसंसे

ये

येसति ।

पायति, पवी, पाता, पासति, पाधतेरिनाएरूपाणि बो ॥

रूपाणि

धातवः गणाः अर्थः

रूपाणि

(१८

प्यायु(ई) १ हृद्दो

प्यायते, पिये, प्यायिता, प्यायिष्यते, प्यायताम्, अप्यायत, प्यायेत, प्या
यीत, प्यायिषीष्ट, अप्यायिष्ट, अप्यायिष्ट, प्याययति, प्याययिष्यते, प्याययिष्यते, प्याययिष्यते,
प्यायमानः, स्वांगे, पीनंमुखम्, अन्यत्र, प्यानः, पीनः ॥

पक्ष

६ तीक्ष्णायाम् एच्छति, पप्रक्ष, प्रत्याति, एच्छत, अप्रच्छत्, एच्छेत्, एच्छान्, अप्रादीत्,
प्रक्षयति, अप्रच्छत्, पिटच्छिषति, पाएच्छति, पाप्रच्छीति, प्राप्रष्टि, ए
च्छते, अप्रच्छि, एच्छन्, एष्टम्, प्रष्टा, एच्छकः, प्रष्टव्यः ॥

प्रथ

१ प्रत्याने प्रथते, यप्रथे, प्रथिता, प्रथिष्यते, प्रथताम्, प्रथेत, प्रथि
षीष्ट, अप्रथिष्ट, अप्रथिष्यत, प्राथयति, अप्रथयत्, प्रथिष्यते, पाप्र
थते, आप्रथीति, प्रथमानः, प्रथितः ॥

प्रस

१ विस्रोप्रस प्रसते। प्रथिवदयंबोधः ॥

प्रा

१ प्राप्ते प्राति, प्रातः, प्रप्री, प्रात्ता, प्राप्सति, प्रात, अप्रात, प्रायात, अप्रासीत्,
अप्रास्यत्, प्रापयति, विप्रासति ॥

(१८

धातवः गणाः अर्थोः
प्री(अ) २ तर्पणेका
नौव

रूपाणि

प्रीणाति, प्रीणीते, विप्रिये, प्रेता, प्रेष्यति+ते, प्रीणात्, प्रीणीताम्, अशी
णात्, प्रीणीयात्, प्रीणीत, प्रीयात्, प्रेषीष्ट, अप्रेषीत, अप्रेष्ट, अप्रेष्यत्, प्री
णन्, प्रीणानः, प्रीतः, प्रीतिः ॥

प्र(उ) १ गतौ
प्रवर्ते, प्रवृत्ते, प्रीता, प्रीष्यते, प्रवताम्, प्रवीत, प्रोषीष्ट, अप्री
ष्ट, अप्रीष्यत्, प्रवमाणाः, प्रुतम्, प्रावयति, अपिप्रुवत्, अप्रुप्रुवत्, पिप्रो
षति, प्रुप्रोषति ॥

प्रेष(अ) १ गतौ
प्रेषते, विप्रेषे, प्रेषिता, प्रेषिष्यते, प्रेषताम्, अप्रेषत्, प्रेषिषी
ष्ट, अप्रेषिष्ट, अप्रेषिष्यत्, प्रेषमाणः, प्रेषितम्, विप्रेषिषते ॥

प्रोद्य(अ) १ पर्याप्तौ
सिद्ध १ गतौ

प्रोद्यते, सर्ववदपरारिगरूपाणिचो • ॥
सेदते, पिसिद्धे, सेदिता, सेदिष्यते, सेदताम्, असेदत्, सेदिषी
ष्ट, असेदिष्ट, असेदिष्यत्, सेदयति, अपिसिद्धिषते, पिसिद्यते, पिसिद्दीति,
सेदमानः, सेदितः ॥

三才圖會

रुद्रा

遊

五、五

स्माति, पक्षो, स्नात, स्नायति, स्नात्, जप्सात्, स्नायात्, मेष्मात्, जप्सा
सीत्, स्नापयति, पिप्सासति, पाप्सायते, स्नायन्, स्नातः ।

望也

संज्ञासूत्र

फक्कति, ऊत्तिंतं कर्म करोतीत्यर्थः; पफक्क, फक्किना, पक्किष्यति, फक्क
त्त, अपफक्कत्त, फक्केत्त, अपफक्किष्यत्त, कक्कयति, वयफक्कत्त ॥

五

香

फलानि, पक्षाण, केलाः, एकशतः, फलीना, कशीष्यनि, क्कान, अफ
लान्, फेलेन्, फलान्, अकलीन्, अकशीष्यन्, क्कानयनि, अयीकलान्,
रिक्कणीवनि, बाकल्यन्ते, पाकलीनि, कलन्ते, अफाणि, क्कलन्, फलीनः ॥

五

卷之四

फलानि, फलप्राप्तोक्तिनाम्न रूपप्राप्तोक्तिनाम्नि।

四

一

कुरुति, उकुल, कुलिता, कुलिष्यति, कुलन्, वपुःकुलत्, कुलेत्, मय-
लीत्, चकुलिष्यात्, कुलयति, नयुकुलत्, उपकुलिष्यति, पोऽकुल्यते, कोऽकुली
नि, कुलन्, कुलितः ॥

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

ति, कृतम्, कृतिः ॥

येत् १ गौ

केलति, पिफल, फेलिता, फेलिष्यति, फेलन्, चफेलन्, फेलन्, केल्य
न्, अफेलीन्, फेलयति, अफीकितन्, विफेलिषति, पेफेल्यते, फेलन् ॥

वट् १ स्थोले

वटति, बवाट, वरिता, वटिष्यति, वटन्, अवटन्, वटन्, वट्यान्,
अवटीन्, अवटिष्यन्, वाटयति, वाटयांचकार, वाटयिता, वाटयिष्य
ति, अवटीवटन्, विवटिषति, वावटयते, वावटीति, वावटि, वटयते,
वटन्, वरितः ॥

वट् (३) १ एकस्य
याम्

वेटति।

बल १ शब्दे

वटिवटिमेवोधाः ॥

वट् १ व्यक्तयोश्च
वि

वटति।

三三三

三

सिद्धि, सिद्धि

香

一

卷一

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

वीभत्सते, वीभत्सांचके, वीभत्सिता, वीभत्सिष्यते, वीभत्सिताम्, वीभत्सितां
त्सत, वीभत्सेत, वीभत्सिषीष्ट, वीभत्सिष्ट, वीभत्सिष्यत्, वीभत्सिष्यति, वीभत्सिष्यते ॥

सिद्धि (३) / इन्द्रियम

वाञ्छति, ववाञ्छ, वाञ्छिता, वाञ्छिष्यति, वाञ्छत, अवाञ्छत, वाञ्छेत,
वाञ्छ्यात, अवाञ्छीत, वाञ्छयति, अवाञ्छेत, विवाञ्छिष्यति, वावाञ्छीते,
वावाञ्छीति, वाञ्छन्, वाञ्छितः, वाञ्छितम् ॥

आधुनिक विचार

बायल ।

卷之四

卷

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

一

卷之四

वेदनि, निवेद, वेदिता, वेदिष्यति, वेदतु, मवेदतु, वेदेत्, वेदयत,

धातवः गणाः अर्थः

रूपाणी

१५२

अवेदीत्, अवेदिष्यत्, वेदयति, अवेदीकरोत्, वेवेदयते, वेवेदी-
ति, वेदन्, वेदितः ॥

विद् १ ज्ञाने

वेदति, वेद, विदत्तः, विदुः, वेत्य विदथुः, विद, वेद, विवेद, विदंन-
कार, वेदिता, वेदिष्यति, वेत्त, विद्मि, विदंनकरोत्, अवेत् + ट्, अविदुः,
अवेत्, अवेः, विद्यात्, अवेदीत्, अवेदिष्यत्, वेदयति, अवेदीकरोत्, वि-
वेदिषति, वेविद्यते, वेविदीति, वेविन्ति, विदन्, विदितः, वेदनीयः,
वेदितम् ॥

विद् (३) १ अवयवे

विंदति, विद्धातोर्निवासरूपाणी ॥

विल १ तेषामेदमं

विलति, विवेल, वेलित्ता, वेलिष्यति, वेलत्, अवेलेत्, वेलेत्, अवेली-
त, अवेलिष्यत्, वेलयति, अवीविलत्, विवेलिषति, वेवेस्यते, वेवेलीति,
विलन्, वेलितः ॥

वृक् १ भवणे

वृकति ।

धातवः गणः अर्थः
बुद् १ अस्तीभावे
महारेच

रूपाणि

बोदयति । विलिधातोर्द्वैषांरूपाणोबोध्यानि ॥

बुद् (३१) १ निशामने

बुध ५ विज्ञायने

बुध्यते, बुबुधे, बोद्म, भोत्स्यते, बुध्यताम्, अबुध्यत, बुध्येत भुत्सीष्ट,
अबुद्, अबोधि, अभुत्साताम्, अभोत्स्यत, बोधयति, अबुबुधत, बुभुत्सने,
बोबुध्यते, बोबुधीति, बोबोदि, बुध्यमानः, बुद्म, बोध्यम्, बोधनीयम् ॥

बुस ५ परित्यागे

दृ (न्) १ वरणे

बुस्यति, श्वेवदयंबोधः ॥

दृणाति, दृणीते, ववार, ववरे, वरीता, दृणत, दृणीताम्, अदृणत,
दृणयात्, वरीषीष्ट, दृषीष्ट, अचारीत्, अचरीष्ट, अचरीष्ट, अचरीष्ट
त्, वारायति, अवीवरात्, बुभ्रुषेति, विभ्रिषति, वरिवरीति, दृणन्, दृणा
नः, दृतः, वारणीयः ॥

व्यध ५ ताडने

विध्यति, विव्याध, विविध्यतः, विव्यह, विव्यधिथ, व्यह, व्यस्यति,

धातवः गणाः अर्थोः

रूपाणि

विध्यन्, विध्येत्, विधात्, अव्याप्सीत्, अव्याप्ताम्, अव्याप्यति,
विध्यत्सति, वाच्यध्येते, विध्यन्, विद्ः, व्याधः ॥

सुष ५ दादे
व्याष्ट(३) ५ कार्योसक्ता
यासु

व्रण १ शब्देयीडा
गोच

व्रणति, व्रणाण, व्रणीता, व्रणिष्यति, व्रणत्, अव्रणत्, व्रणेत्, व्रण्य
त्, अव्रणीत्, अव्रणिष्यत्, विव्रणिषति, वाव्रण्येते, वाव्रणीति, व्रण्येते,
अव्राणि, व्रणन्, व्रणितः ॥

व्रज १ गत्तौ

व्रजति, अव्रजतीत् । सर्ववदयंबोधः ॥

व्र(न) २ वक्राणो
वाचि

व्रवीति, व्रूते, आद, आदतः, आहः, आप्या, आदयुः, उवाच, उवचिष्य,
उवक्र, वक्रा, वक्त्यति, व्रवीत्, व्रूतात्, व्रूदि, व्रवाणि, व्रवै, व्रूयात्, उव्या
त्, अवोचत् + त, विव्रत्तति, वावच्येते, वावचीति, वावक्ति, व्रुवन्, उक्रम्,

धातवः गणः चर्थाः

रूपाणि

उक्ति, वचनम्, वक्ता ॥

भज १ सेवायाम् भजति + ते, वभाज, भजे, भक्ता, भक्ष्यति, भजतु, भजताम्, अभजते
+ त, भजेत, भज्यात्, अभ्रांतीत्, अभक्त, भाजयति, अवीभजत्, विभक्षति,
वाभक्ष्येते, वाभजीति, वाभक्ति, भजन्, भजमानः, भक्ता, भजनम्, भक्ता,
भजनीयः, भक्तव्यः ॥

(ज) भज २ आसहेने भनक्ति, वभंज, वभञ्जिथ, वभङ्कथ, भङ्क्ता, भंक्ष्यति, भनक्तु, अभनक्तु,
भज्यात्, अभ्रांतीत्, भंजयति, अवभंजत्, विभंक्षति, वाभंजीति,
वाभंक्ति, भंजन्, भक्ताः, भंजनीयः ॥

भट् १ भटौ भटति, वभाट, भटिता, भटिष्यति, भटतु, अभटत्, भटेत्, भट्यात्,
अभटीत्, अभटिष्यत्, भाटयति, अवीभटत्, विभटिषति, वाभट्यते,
वाभटीति, वाभाटि, भटन्, भटितः ॥

भट् १ परिभाषणे भटयति ।

धातवः गणाः अर्थः

भट् (३)

१० परिभाषणे

भट् (३)

१० कल्याणोवा

भण १ शब्दे

विव

भट् (३)

१ कल्याणोसु

लेच

नस्

१ निरस्कारे

भभे

१ हिंसायास

भभे

१ हिंसायास

भल

१ आभरणे

भष

१ भर्त्सने

रूपाणि

भंदयति, भंदयोंचकार।

भंडयति, भंडयोंचकार।

भणति, वभाण, भणीता, भणिष्यति, भणत्, अभणत्, भणेत, भण्यते,

अभणीत्, विभणिषति, वाभण्यते, वाभणीति, भणत्, भणितम्, भणनीयम्॥

भंदति, वभंद, भंदिता, भंदिष्यति, भंदत्, अभंदत्, भंदेत, भंद्यते,

अभंदीत्, अभंदिष्यत्, भंदयति, अवभंदत्, विभंदिषति, वाभंद्यते, वा

भंदीति, वाभंति, भंद्यते, अभंदि, भंदत्, भंदितः ॥

भर्त्सयति + ते, भर्त्सयोंचकार।

भभेति,

भभेति,

भलति,

भषति,

भंदिवदिमेषोद्धाः ॥

धातवः गणः अर्थः

भक्ष १ भक्षणे

भक्षति ।

भा १ दीप्तौ

भाति, वभौ, भात्, भास्यति, भातु, अभात्, भायात्, अभासीत्, अभास्यत्, भापयति, विभासति, वाभायते, वभेति, वाभाति, भायन् ॥

भाज १ दृष्टकर्मणि

भाजयति, भाजयञ्चकार, भाजयिता, भाजयिष्यति, भाजयतु, अभाजयत्, भाजयेत्, अवीभजत्, विभाजयिषति, वाभाज्यते, भाजयत्, भाजितः ॥

भाम् १ क्रोधे

भामते, वभामे, भामिता, भामिष्यते, भामताम्, अभामत्, भामेत, भामिषीष्ट, अभामिष्ट, अभामिष्यत्, भामयते, अवीभामत्, विभामिषते, वाभाम्यते, वाभामीति, भाममानः, भामितः ॥

भाष् १ व्यक्तायो वाचि

स्वैवदयंबोधः ॥

भास(क्त) १ दीप्तौ

भासते, भामिवदयंबोधः छडिः अविभासत्, अवीभसत् ॥

रूपाणि

धातवः गणः त्रयीः

१४६ भिद्(३५) ० विदाराणे

हूपाणि

भिनन्ति, भिन्ने, विभेद, विभिदे, भेता, भेत्स्याति + ते, भिनत्त, अभिनत्त,
अभिनः, अभिन्न, भिंयात्, भिघात्, भिंहीत्, भेत्सीष्ट, अभिदत्, अभेत्सी
त्, अभिन्न, अभेत्स्यात् + त, भेदयति, अवीभिदत्, विभित्सति, वेभियते,
वेभिहीति, वेभिलि, भियते, अभेदि, भिंदत्, भिंयन्, भेत्ता, भेदकः, भिन्नम्,
भेन्नयः, भेदः, भेदनम्, भेत्तम् ॥

भिषक् २ हन्तृसौ
त्रयेषाढः

भित् १ भितायां
त्रयांलाभे
ब्रह्मभेद

भीम् १ शब्दे

भी(त्रि) ४ भये

भितते, विभिते, अयमपिभाभिवदेवकोध्याः ।

भीमति,

विभेति, विभितः, विभीतः, विभ्यति, विभयोचकारः, विभाय, भेता, भेष्य
ति + ते, विभेत्, विभीताम्, अविभेत्, विभीयात्, भीयात्, अभेवीत्,

धातवः गल्लः श्रुयाः

रूपाणि

१५०

भाषयते, भीषयते, चविभीषत, विभीषति, वेभीयते, वेभेति, विभ्यत, भेत्, भेतव्यम्, भीतम्, भयम्, भयानकम् ॥

भुज्

० पालनाभ्य
वहारयोः

भुनक्ति, भुंक्ते, बुभोज, बुभुजे, भोक्ता, भोक्तृ, भुनक्त, यभुनक्त, भुज्यात्, भुज्यात्, भुंजीत्, भोषीष्ट, चभोषीत्, यभुक्, भोजयति, यष्टभुजम्, बुभुताति, बोभुज्यते, बोभुजीति, बोभुक्ति, भुंजन्, भुंजानः, भुक्तम्, भोक्ता, भोजनम्, भोक्तव्यम्, भोक्तृम् ॥

(जि)भुज्

१० कौटिल्ये

भोजयति,

निष्ठायाम्, भुक्तः, भुक्तान् ॥

भ

१ सत्रायास

भवति, वभूव, भविता, भविष्यति, भवत, यभवत्, भवेत्, भूयत्, अभूतं, अभविष्यत्, भावयति + ते, अचीभवत्, उभूषति, बोभूयते, बोभवीति, बोभोति, भवन्, भूतम्, भवितव्यम्, भवनीयम्, भविता, भावकः, भावी, भाविनी, भवनम्, भुक्ता, भोक्तृम् ॥

भ

१० शास्त्री

भवते, सत्रार्थक, भूयानो विवायं बोध्यः ॥

१५०

५४ । अलंकार ।

भयति, बुभुक्ष, भविता, भविष्यति, भवत, अभवत, भवेत्, भव्यात्, अभवसीत्, अभविष्यत्, भवयति, अभवयति, अभवयिष्यति, बोभव्यते, बोभवसीति, भूष्यते, अभूषि, भवन्, भविताम्, भविताम्, भविताम् ॥

卷之五

निर्णीष्ट, अमर्षिष्ट, अमर्षिष्यत, मर्जयते, अमर्जते, विमर्षिते,
वरीभज्यते, वर्ध्नीति, ३ ॥

५ (३३) ५ अथ एषो

海國

विमानि, विभते, विभते; विभते; विभते, विभरांकार १, वभार,
वभर्य, वभर, विभदि, भर्त्ता, भरिष्यति + ते, विभते, विभताम्, अविभ,
अविभताम्, विभयान्, भियात्, भर्षीष्ट, अभाषीत्, अभत, भायति,
अबीभरत्, विभीर्षति, वरीभयते, वभिरीति १, विभत्, विभराणः,
भियसाणः, भतम्, भरीणीयम्, भर्त्तव्यम्, भर्त्ता ॥

८५(३२) ५ ग्रथावतने ८५पति, वमर्षी, मर्षीता, मर्षीयति, ८५पत्, अ८५पत्, ८५येत्.

भ्रूषणनि, वभर्षा, भर्षीता, भर्षीयानि, भ्रूषणन्, भ्रूषणत्, भ्रूषेत्.

भ्रष्टात्, अभ्रष्टीत्, अभ्रष्टीष्यत्, भ्रष्टयति, अभ्रष्टयति, अभ्रष्टयिष्यति, व
सीभ्रष्टयते, वभ्रष्टयति ३, भ्रष्टयन्, भ्रष्टितः ॥

[illegible]

भण १ पाठे

भ्रूयति, वभ्राण, भ्रूणीता, भ्रूणीष्यति, भ्रूणतु, अभ्रूयत, भ्रूयते,
भ्रूयान्, प्रभ्रूणीत, अभ्रूणीष्यत्, विभ्रूणीषति, वाभ्रूयते, वाभ्रूणीति,
भ्रूयते, अभ्रूणी, भ्रूणन, भ्रूणीतः ॥

भूमि (३), अनवरत

भ्रम्यति भ्राम्यति, वभ्राम, भ्रमिता, भ्रमिष्यति, भ्राम्यते, अभ्राम्यते,
भ्राम्येत्, भ्राम्यात्, अभ्रमीत्, अभ्रमिष्यत्, भ्रमयति, अभ्रमयत्, अभ्र-
मिषति, वंभ्रम्येते, वंभ्रमीति, वंभ्रंति, भ्रम्येते, अभ्रमि, भ्राम्यन्, भ्रान्तः,
भ्रमणीयम्, भ्रान्ता ॥

धातवः गणः अर्थः

१५३ भृश(३) ५ अधायतने

भाज(३) २ दीप्ति

रूपाणि

भृशति, सर्ववदयंबोधः ॥

भाजति, वभाजे, भंजे, भाजिता, भाजिष्यते, भाजयाम, अभ्राजत,
भाजेत, भाजिषीष्ट, अभ्राजिष्ट, अभ्राजिष्यत, भाजयते, अविभ्रजत,
अवभाजत, विभाजिषते, वाभाज्यते, वाभाजीति, भाज्यते, भाजया
नः, भाजितः ॥

भाश(२३) १ दीप्ति

भाशते + भाशते, सर्ववदयंबोधः ॥

भाश १ भाशयाम् भाशयति, भूतयंचकार, भूणयिता, भूणयिष्यति, भूणयत, अ
भूणयत, भूणयेत, अकुभूणत, भूणयत, भूणितः ॥

भञ्ज ५ पाके

भञ्जति, भञ्जते, वभञ्ज, वभञ्जे, वभञ्जते, वभञ्जते, वभञ्जिय,
वभष्ट, वभञ्जिय, वभष्ट, वभञ्जे, भष्टा, भष्ट, भत्यति, भत्यति, भञ्जत
+ तास, अभञ्जत, + त, भञ्जते, भञ्ज्यत, भञ्जीष्ट, अभञ्जीत,
अभाञ्जीत, अभष्ट, अभष्ट, अभस्यत, अभस्यत, विभञ्जियति, विभञ्जते

धातवः गणः अक्षः

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

विभङ्गिषति विभत्तति वाभज्यते भज्जत भष्टः ॥

मंकेते, ममंके, मंकिता, मंकिष्यते, मंक्ताम, अमंक्त, मंकेत, मं
किषीष्ट, अमंकिष्ट, मंकयते, अमंक्कत, मिमंकिष्यते, मामंक्कते, ममं
कीति, मंक्कते, अमंकि, मंक्कमानः ॥

मल २ गती मलति

मख(३) : गती मंखति

मंगति, मग(३), गती

仁壽縣志

मन्त्र (३) । धारणा । मन्त्रोपदेश ।

不

मद १ मदनिवा मरति, ममाट,

三

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ध्यानदः गणः अर्थाः

मह, मरुनिवास

第 七 卷

ਸਤ੍ਰ (੩) ੨ ਮਧਾਧਾਸੁ

महोदय

मम (३) , अथवा

不
同
一
類

मरु(३) , कालिगोड

कांतिपति
महाराज

卷之四

卷之四

मरुति, प्रभाठ ।

मंछते, मंछते ।

ਸੰਤਤਿ ਸਸੰਤ ।

समाधि समाप्त

四

五

ਸੰਤ ਸਿੰਘ

卷之五

卷之四

[illegible]

आचार्य

...

五

पुनर्लोकमंकिवदिमेवोपाधिः ॥

धातवः गणः अर्थाः

रूपाणि

१५६

मन्यते, अमनि, मन्यमानः, मतः, मन्ता, मन्त्रम्, मननम् ॥

मन् (३) २ अवबोधने मनुते, अयराणि रूपाणि सर्वबोधोऽर्थानि ॥

मन्य ११६ विलोडने मंथति, मथति, ममन्य, मन्थिता, मन्थिष्यति, मन्थात्, अमथ्यात्, मथीयात्, मथ्यात्, अमन्थीत्, अमन्थिष्यत्, मन्थयति, अमीमयते, मिमन्थिषति, मामथ्यते, मामथीति, मथ्यते, मथन्, मथन, मथितः, मथ्यमानः ॥

मय १ गतौ मयते, मेये, मयिता, मयिष्यते, मयताम्, अमयत्, मयेत्, मयिषीष्ट, अमयिष्ट, अमयिष्यत्, माययते, अमीमयत्, मिमयिषते, ममयते, मामयीति, मयमानः, मयितः ॥

मच्चे १ शब्देगतौ च मच्चेति, ममच्चे, मच्चिता, मच्चिष्यति, मच्चेत्, अमच्चेत्, मच्चेत, मच्चेत्, अमच्चीत्, अमच्चिष्यत्, मच्चेयति, अममच्चेत्, मिमच्चिषति, मामच्चेते, मामच्चीति, मच्चेन्, मच्चितः ॥

धातवः गणः त्रयोः

मलमल १ धारणे

मवमव्य १ बंधने

मश

१ शब्दे

मष

१ हिंसायां

मस(ई)

४ परिणामे

मल्ल(रुजो)

५ लुहो

रूपाणि

मलति, मलति ।

मवति, मव्यति ।

मृतः, मामोषि, मामवीचि ॥

मशति, ममाशः ।

मषति, ममाषः ।

मस्यति ।

मज्जति, ममज्ज, ममहुय, ममज्जिय, महुयति, मज्जतु, अमज्जत, मज्जेत, मज्यात, अमज्जीत, मज्जयति, अममज्जत, भिमइति, मामज्ज ते, मामज्जीति, मज्जन, मगवः, मज्जनम्, मङ्ग ॥

मद, १ रजायाम् मदति, ममाद, मदित्वा, मदिष्यति, मदतु, अमदत, मदेत, मस्यात, अमसीत, अमदिष्यात, मादयति, चमीमदत, भिमदिषति, कामस्यते, मामसीति, मदान्, मादितः ॥

महिं धातोर्निषेधां रूपाणि बोध्यानि ॥

धातवः गणाः चर्याः

हृषणी

१५८

मृद् (२) १ हृष्टौ

मृद्वे । सर्ववदयंबोधः ॥

मा १ मोदे

मास्यत्, मापयति, असीमयत्, सिमसति, माभायते, मायन् ॥
माति, मसौ, माता, मास्यति, मात, अमात्, मायत्, अमासीत्, अ

माड् ४ मोदे

मायते, ममे, अन्यत्र सर्ववत् । मित्ते ॥

मान १ श्जायाम्

मानते, ममाने, मानिना, मानिष्यते, माननाम्, अमानत, मानेत,
मानिषीष्ट, अमानिष्ट, अमानिष्यत्, मानयते, अममानत्, सिमानिषते,
मामान्यते, मानमानः, मानितः ॥

मान १ परामर्शो
न्येषणयोः

मीमांसते, मीमांसांचकार ॥

मार्ग १ अन्वेषणे
गतीच

मार्गेति, ममार्गे, मार्गिता, मार्गिष्यति, मार्गेत्, अमार्गेत्, मार्गेत,
मार्ग्यात्, अमार्गीत्, अमार्गिष्यत्, मार्गेयति, अममार्गेत्, सिमार्गिषति,
मामार्ग्यते, मामार्गीति, मार्गेन्, मार्गितः ॥

१५८

धातवः गणाः अर्थाः

माज्ने १ माज्नेने

मात्स् (३) १ कांत्तायाम्

हृत्पाणी

माज्नेति, सर्ववदयंबोधः ॥

मात्स्ति, ममात्स्, मांत्तिता, मांत्तिष्यति, मांत्तन्, समंत्तन्, मांत्तेत्, अमांत्तीत्, मांत्तयति, मिमांत्तायिषति, मामांत्तायते, मांत्तन्, मांत्तितः ॥

मि (उन्) प्रतेये

मिनोति, मिनते, ममौ, ममिष्य, ममाष्य, मिम्ये, माता, मास्यति + ते, मिनोत्, मिनुताम्, अमिनोत्, मिनुयात्, मीयात्, मासीष्ट, अमासीत्, अमालु, मित्सति, मित्सते, मेमीयते, मीयते, अमायि, मित्वन्, मितम् ॥ मेदत्, मेदति, ते, मिमेद, मिमेदे, मेदित्ता, मेदिष्यति, मेदत्, अमेदत्, मेदेत्, मियात्, अमेदीन्, अमेदिष्यत्, मेदयति, अमीमिदत्, मिमिदिषति, मेमिचते, मेमिरीति, मेदन्, मेदितः ॥

मिद् १ मेधादिस

नयोः

मिथ् (ऊ) वधे मेधा

यान्

मिथति + ते ।

मिदिबदिमौवोधो ॥

मिद् (३) स्नेहे

मिदति ।

धातवः गणाः अर्थोः

रूपाणि

१६०

भिल

५ संगमे

भिलति, भिमेल, भेलिता,

अयमपितथैव ॥

भिञ्ज

१० संघर्के

भिञ्जयति, भिञ्जयंचकार, भिञ्जयिता, भिञ्जयिष्यति, भिञ्जयत, अ

भिञ्जयत्, भिञ्जयेत्, अभिभिञ्जत्, अभिभिञ्जयति ॥

भिष्

५ स्पृहोयास

भिषति, भिमिष, भिषिता, भिलिवदयंबोधः ॥

भिद्

१ लेहने से

मेदति, भिमेद, मेदा, मेदत्यति, मेदतु, अमेदत, मेदेत्, भिशति,

अभितत, अमेदत्यत्, मेदयति, अमीभिदत्, भिमितति, मेमिद्यते,

मेमिद्हीति, मेमेळि, मेदन्, मीळः ॥

मी(ञ)

६ हिंसायाद्

मीनति + मीनीते, ममी, भिम्यतुः, मभिष, प्रमाय, भिम्ये, माता,

मास्यति, मीनात्, मीनीयात्, मीयात्, मासीष्ट, अमासीत्, अमास्त,

माययति, भित्ति + ते, मेमीयते, मीनन्, मीनानः, मीनः ॥

मील

१ निमेषणे

मीलति, भिमील, मीलित्वा, मीलिष्यति, मीलत, अमीलत्, मी

लेत्, मील्यत्, अमीलीत्, अमीलिष्यत्, मीलयति, अभिमीलत्,

धातवः गणाः अर्थोः

रूपानि

१६१

सुच्(लृ) ८ मोक्षणे

अमीषितत्, मिमीषति, मेमीष्यते, मेमीषीति, मीलन्, मीलितः ॥
सुञ्चति, सुसुञ्च, सुसुञ्चे, मोक्षा, मोक्ष्यति + ते, सुञ्चत्, असुञ्चत्, सुञ्चेत्,
सुञ्च्यत्, असुञ्चत्, मोक्षते, सुसुञ्चते वा, मोक्ष्यन्ते वा, मोक्षीति, मोक्षीति, मोक्षीति,
सुञ्चन्, सुक्ताः, मोक्षा, मोचनम्, मोक्ष्यः ॥

सुज्(इ) १ शब्दे

सुञ्जति, सुसुञ्ज, सुञ्चिदयंबोधः ॥

सुट् १ मर्दने

मोदति, सुमोद, मोदिता, मोदिष्यति, मोदत्, अमोदत्, मोदेत्,
सुदगत्, अमोदीत्, अमोदिष्यत्, मोदयति, अमूंसुदत्, सुमोदिषति,
मोसुदयते, मोसुदीति, मोसुदि, मोदन्, सुदितः ॥

सुट्(इ) १ यालने सुञ्चति ।

सुट् ५ मर्दीत्या सुञ्चति ।

सुट्(इ) १ विभाजने सुञ्चति ।

विभाजने
विद्वेजमाने
नयः

सुदिधातवदिमेबोध्याः ॥

धातवः गणाः अर्थोः

ह्रस्वाणि

१६१

सुद् १ द्रष्टे

मोदते, सुमोदे, मोदिता, मोदिष्यते, मोदनाम्, अमोदत, मोदेत, सु
घात, अमोदीत, अमोदिष्यत, मोदयते, अममूदत, अमोदिषते, मो
सुयते, मोसुदीति, सुयते, मोदन्, सुदितम्, मोदितम् ॥

सु ५ संवेष्टने सुति, सर्ववदयंबोधः ॥

सुच्छो

१ मोदसु

मूर्च्छेति, सुमूर्च्छ, मूर्च्छिता, मूर्च्छिष्यति, मूर्च्छेत, अमूर्च्छेत, मूर्च्छेत,
मूर्च्छोत, अमूर्च्छीत, अमूर्च्छिष्यत, मूर्च्छयति, अममूर्च्छेत, अमूर्च्छिष
ति, मोमूर्च्छते, मोमोर्त्ति, मोमूर्त्तः, मोमूर्च्छेति, मूर्च्छन्, मूर्त्तः ॥

सुर्व(३) १ बंधने

सुय १ स्तये

सुष्णाति, सुमोष, मोषिता, मोषिष्यति, सुष्णात्, सुषाण, असुष्णा
त्, सुष्णीयात्, सुष्पात्, अमोषीत्, मोषयति, अममूषत, असुषिष
ति, मोसुष्यते, मोसुषीति, सुष्णन्, सुषित ॥

सुद् ५ वैषिते

सुदाति, सुमोद, सुमोदिष्य, सुमोम्य, सुमोद, मोदिता, मोम्या, मोद्य,

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

मोहिष्यति, मोक्षति, मुह्यति, अमुह्यत, मुह्येत, अमुह्यत, मोहयति, अमूमुह्यत, अमोदिषति, मोमुह्यते, मोमुहीति, मोमुहिषि, मुह्यते, अमोदि, मुह्यन्, मुग्धः, मूढः, मोहनम् ॥

मू(३) १ बंधने

मवते, मुमुवे, मविता, मविष्यते, मवताम्, अमवत, मवेत, मविषीष्ट, अमविष्यत, मावयते, अमीमवत, मुमुविषते, मोमयते, मोमवीति, मवमानः, मवितः ॥

मूत्र १ प्रसवणे

मूत्रयति, मूत्रयांचकार, मूत्रयिता, मूत्रयिष्यति, मूत्रयत, अमूत्रयत, मूत्रयेत्, अमुमूत्रत, मुमूत्रयिषति, मोमूत्रेते, मोमूत्रीति, मूत्रयत, मूत्रितः ॥

मूल १ रोदणेसं

मूलयति, मूत्रिवदयंबोधः ॥

मूष ४ मूलेन

मूष्यति, मुमूष ।

मूस ४ लंडने

मूस्यति, मुमूस ।

धातवः गणः अर्थः

रूपणि

मृ (३)

५ गतौभाणे च

वियते, ममार, मत्रो, मरीष्यति, वियताम्, अमियत्, वियेत, मरीष्ट, अमृत्, अमरिष्यत्, मारयति, अमीमत्, मृष्येति, मरीमृयते, ममेगीति, मरीमरीति, वियते, अमारि, वियमाणाः, मृतः, मृता, मरणात् ॥

मृग

५ अन्नेषणे

मृयति, ममर्ग, मर्गिता, मर्गिष्यति, मृयत्, अमृयत्, मृयेत्, मृयात्, अमर्गीत्, अमर्गिष्यत्, मृगयते, भिमर्गिषति, मरीमृयते, म मेगीति, मृयन्, मृगितम् ॥

मृज (अथ) १ अमृलेका

रयोः

मार्ष्टि, मष्टः, मृजेति, मार्ज्जेति, ममार्जे, ममार्जेतुः, ममृजतुः, म मार्जिष्ट, ममार्ष्टे, मार्जिता, मार्ष्टो, मार्जिष्यति, मार्त्येति, मार्ष्टे, मष्टि, अमार्ष्टे, अमार्ष्टे, अमृजन्, अमार्जेन्, अमार्जीत्, अमार्जीत, विमार्जिषति, मृमृत्तति, मरीमृजते, मरीमार्जीत्, मार्जेन्, मष्टः, मष्टा, मार्जनम्

मृश

५ आमर्षणे

रर्षो

मृशति, ममर्श, मर्शो, मर्त्येति, मृशत्, अमृशत्, मृशेत, अ मर्शीत्, अमर्त्येत्, मर्शयति, अमीमृशत्, भिमृशति, मरीमृशते, मृशन् ॥

अथवा, तान् अयोः

(२५) ५ विविक्तान्
अथवा, तान् अयोः

तुयाणि

मृच्छति, ममये, ममये, ममिताः, ममिच्छते, मृच्छतः, तान् अथवा
मृच्छते, त, मृच्छात्, ममिता, ममिच्छते, ममिच्छते, ममिच्छते, ममिच्छते
+ ते, ममिच्छते, ममिच्छते, ममिच्छते, ममिच्छते, ममिच्छते, ममिच्छते, ममिच्छते
ममिच्छते, ममिच्छते, ममिच्छते, ममिच्छते, ममिच्छते, ममिच्छते, ममिच्छते, ममिच्छते

मे (२) १ अथवा, तान्

अथवा, तान् अथवा, तान्

मे (२) १ अथवा, तान्

मे (२) १ अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान्
मे (२) १ अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान्
मे (२) १ अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान्
मे (२) १ अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान्

मे (२) १ अथवा, तान्

मे (२) १ अथवा, तान्

मे (२) १ अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान्
मे (२) १ अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान्
मे (२) १ अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान्
मे (२) १ अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान् अथवा, तान्

धातवः गणाः अर्थाः

रूपाणि

मिमोधिषति + ते, मेमेध्यते, मेमेधीति, मेधन्, मेधमानः, मेधितः ॥

मेव (अ) (सेवेने

मेवते,

मेष (अ) (गतौ

मेषते,

मोत् (मोत्तणे

मोत्तति, मुमोत्, मोत्तिता, मोत्तिष्यति, मोत्तन्, अमोत्तत्, मोत्तेत्, मोत्त्यात्, अमोत्तीत्, अमोत्त्यत्, मोत्तयति, अमुमोत्तत्, अमोत्तिषति, मोमुत्त्यते, मोमुत्तीति, मोत्तन्, मुत्तितः ॥

म्ना (अभ्यासे

मनति, मनौ, म्नाता, म्नास्यति, मनन्, अमनत्, मनेत्, म्नायात्, म्नेयात्, अम्नासीत्, अम्नास्यत्, म्नाययति, अमिमनयत्, मिम्नासति, म्नायायते, माम्नेति, माम्नाति, मनन्, म्नातः ॥

मत् (सेगृह्णैष

मत्तति, ममत्, मत्तिता, मत्तिष्यति, मत्तन्, अमत्तत्, मत्तेत्, म्मात्त्यात्, अममत्तीत्, अममत्तिष्यत्, मत्तयति, अममत्तत्, मिमत्तिषति, माप्रत्यते, माममत्तीति, मत्तन्, मत्तिनः, मत्तः, मत्तनम्, मत्तिनम् ॥

नाभ्यगेष

मयति,

प्रति,

मरुति

श्री

मोचति, मुमोच, मोचिता, मोचिष्यति, मोचत, अमोचत, मोचेत,
मुच्यत, अमोचीत, अमोचिष्यत, मोचयति, अमुमुचत, मुमोचिष
ति, मोमुच्यते, मोमुचीति, मोचन, मुचिनः, मोचः ॥

पु. वि.

卷之四

正

世宗

四
五

二 元 德 下 爲 正

धातवः गणः अर्थः

रूपाणां

६६

मानः, यतितः, यत्नः ॥

यत् (३) १ संकोचे

यंञति, ययंञ, यंञिता, यंञिष्यति, यंञत्, अयंञत्, यंञेत्, यंञ्यात्,
अयंञीत्, अयंञिष्यत्, अयंञिष्यति, यंञयत्, यंञितः ॥

यम् १ मैथुने

यभति, ययाभ, यब्धा, यस्पति, यभत्, अयभत्, यभेत्, यभ्यात्,
अयाप्सीत्, अयस्प्यात्, याभयति, अयीयभत्, यियस्सति, यायभ्यते,
यायभीति, यायाभि, यभन्, गब्धः, यब्धा, यभनम् ॥

यम् १ उपरमे

यञ्जति, ययाम, येमिय, ययन्त्य, यन्ता, यंस्याति, यञ्जत्, अयञ्ज
त्, यञ्जेत्, यम्यात्, अयंसीत्, अयंस्यात्, यमयति, अयीयमत,
यियंसति, यंयम्यते, यंयमीति, यंयन्ति, यम्यते, अयमि, यञ्जन,
यतः, यन्ता, यम्यः ॥

यस् (३) ५ प्रयत्ने

यस्यति, यसति, ययाम, यसिता, यमिष्यति, अयाप्सीत्, यासय
ति, अयीयसत्, यियमिषति, यायस्यते, यायसीति, यस्यते, अयाशि,

अनन्यः नमः अर्थः

हृदयार्थः

यस्य यतिः ॥

या १ अर्थः

यति, यत्, याता, यास्यति, यात, अयात, यायात्, अयासीत्, अयास्य
त्, याययति, यियासति, याएन्, यातः ॥

याच(२३)

याचति + ते, यथाच, याचिता, याचिष्यति + ते, याचत, ताम्, अयाच
त्, याचेत्, अयाचिष्यत्, याचयति + ते, अययाचत्, यियाचिषति + ते,
यायाच्येते, यायाचीति, याच्येते, अयाचि, याचन्, याचमानः, याचिता,
याचितवान्, पाञ्च, याचितव्यम्, याचितम्

याच कः ॥

१ भिक्षार्थः
अर्थः

यु

यौति, युयाच, यचिता, यचिष्यति, यौत, अयात, युयात्, अयात, अ
यावीत्, अयचिष्यत्, यावयति, अयीयवत्, अयचिषति, यौशयात्, अय
ते, अयावि, युवन्, यवितः ॥

५ विमोदने

युग

युग्यति, युयोग, योगिता, योगिष्यति, युग्यत्, अयुग्यत्, युग्येत्, यु
ग्यन्, आयोगीत्, अयोगिष्यत्, योगयति, अयुग्यत्, अयोगिषति, यो

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

१२

सुम्यते, योयुगीति, सुम्यते, सुम्यन् ॥

सुत्त ४ ममाधो

सुज्यते, सुज्यते, पर्ववटयंबोधाः ॥

सुत्त(३२) उयोगे

सुनक्ति, सुंक्ते, योक्ता, योत्यति + ते, सुनक्ते, सुंक्ताम्, अनेक, अयुक्ते, सुनज्यात्, सुंज्यात्, अयुजत्, अयौदीत्, अयोत्यत्, योजयति, अयुजत्, सुयोदाति, योयुज्यते, योयुजीति, योयुक्ति, सुंजन्, युक्तम्, योजनम्, योक्तेम् ॥

सुत्त(३३) भाषणेभा

योतते, सुयुते, योतिता, योतिष्यते, योतताम्, अयोतत्, योतेत, योतिषीष्ट, अयोतिष्ट, अयोतिष्यत्, सुयोतिषते, योयुत्यते, योतमानः ॥

जनेच

सुथ ४ प्रहारे

सुध्यते, सुयुधे, योहा, योत्स्यते, सुध्यताम्, अयुध्यत्, सुध्यते, सुत्सीष्ट, अयुद, अयोत्स्यत्, योधयते, सुयुत्सते, योसुध्यते, योसुधीति, योयोति, सुध्यन्, सुदम्, योदत्वम्, योहा ॥

सुप ४ विमोहे

सुप्यति, सुध्यातिवरयंबोधाः ॥

धातवः गणः अर्थः

यौट्(ऊ) १ सम्बन्धे

सूयाणी

यौटति, युयौट, यौटिता, यौटिष्यति, यौटत्, अयौटत्, यौटेत, यौटेत्, यौटय
त्, अयौटीत्, अयौटिष्यत्, यौटयति, अयुयौटत्, यौयौटिषति, यौयौटयेत्,
यौयौटीति, यौयौटि, यौटन्, यौटितः ॥

यौड्(ऊ) १ सम्बन्धे

यौडति, सर्ववदयंबोध्याः ॥

रख् १ गतौ

रखति, रखात्, रखिता, रखिष्यति, रखन्, अरखन्, रखेत, रख्यात्, अ
रखीत्, अरखिष्यत्, राखयति, अरीराखत्, रिरखिषति, राख्यते, राखीति,
राख्यते, रखन्, रखितः ॥

रख्(इ) १ गतौ

रखति,

रग् १ शंकायाम्

रगति,

रय्(इ) १ गतौ

ररुति,

रञ् १ गतौ

रिचते,

रञ्ज् १ गते

रजति,

रखिवदिमेवोध्याः ॥

रजते, रज्जे, रञ्ज्, रंक्ता, रंत्यति, रजत्, रजनाम्, अरजत्, अरजते,

१ भमाणाः, रब्धाः, १ भ्माणीयः, रब्धाव्याः ॥

१ म १ मीज्यासु, रमते, रमे, रन्ता, रस्यते, रसताम्, अरमत, रमेत्, रसीष्ट, अर
स्यत्, रमयति + ते, अरीरमत, रिसते, रस्यते, रसीति, रसि, रस्यते,
अरमि, रममाणः, रतः, रमणीयः, रन्ता, रमाणस्, रमः ॥

१ म १ गतौ १ यते, रेय, रयित्वा, रयिष्यते, रयताम्, अरयत्, रयेत्, रयिषीष्ट, अर
यिष्ट, रयते, रियति + ते, रारयते, रारयीति, रयमाणः ॥

१ र १ शब्दे १ वति, रण्व, रवित्वा, रवः, १ र्वेवदयंबोधः ॥

१ र १ आस्रादन १ सति, रणस्, रसित्वा, रसिष्यति, रसत्, अरसत्, रसेत्, रसात्, अ
स्नेहनयोः १ सीत्, रसयति, अरीरसत्, रिरसिषति, रारस्यते, रारसीति, रस्यते,

अरसि, रसन्, रसितः ॥

१ र १ त्वागे १ दति, रणस्, रदित्वा, रदिष्यति, र्वेवदयंबोधः ॥

१ र १ पालने १ तति, ररत्, अयमपि तथैव ॥

धातवः गणाः अर्थोः

रा १ दावेच्चादा
नैच

हृयाणि

राति, रौ, रात्, रास्यति, रात्, अरात्, रायात्, अरासीत्, अरास्य
त्, रिरासति, रायन्, रातः ॥

रात्(क) १ शोषणत्
मर्थयोः

रावति, राव, रावित्, राविष्यति, रावत्, अरावत्, रावेत्, राव्या
त्, अरावीत्, अराविष्यत्, रावयति, अरीरवत्, रिराविषति, राराव्यते,
रावतीति, रावन्, रावितः ॥

राज्(क) १ दीप्ति

राजति + ते, राजत्, रेजे, राजे, राजित्, राजिष्यते, राजन् + राजन्
म्, अराजत्, राजेत्, राजिषीष्ट, अराजिष्ट, अराजिष्यत्, राजयति, अ
राजत्, रिराजिषति, राज्यते, राजीति, राज्यते, अराजि, राजमासः,
राजितः, राजणीयः ॥

राध् ५ संसिद्धे

राध्यति, राध, राह्य, राह्यति, राध्यत्, अराध्यत्, राध्येत्, राध्यात्,
अरासीत्, अरात्स्यत्, राधयति, अराधयत्, रिरात्सति, राध्यते, रा
धीति, राति, राध्यते, अराधि, राध्यन्, राहः, राहुम् ॥

धातवः गणः चयः

रूपाणि

राश १ दीनशब्दे

राशते । शर्ववदयंबोधः ॥

रिख ५ गतौ

रिखति, रिरेष, रेखिता, रेखिष्यति, रिखत, अरिखत, रिखेत्, रिख्या
त्, अरेखीत्, रेखयति, अरिरिखत्, रिरेखिषति, रेखिष्यते, रेखिषीति,
रिखन्, रिखितः ॥

रिग(३) १ गतौ

रिगति । शर्ववदयंबोधः ॥

रिच १ वियोजन

रेचति, रिरेच, रेक्ता, रेत्स्यति, रेचत, अरेचत्, रेचेत्, रिच्यात्, अरे
संपर्चनयोः स्तीत्, अरेत्स्यत्, रेचयति, अरिरेचत्, रिरेत्सति, रेचिष्यते, रेचिषीति,
रेचि, रेचन्, रिक्तम् ॥

रिज १ भर्जने

रेजति ।

शर्ववदयंबोधः ॥

रिष्(३)

गतौ

रिष्यति ।

रिष् १ हिंसायाम्

रेषति, रिरेष, रेषिता, रेष्ट, रेत्स्यति, रेषत, अरेषत्, रेष्टेत्, रिष्यात्,
अरेषीत्, अरेत्स्यत्, रेषयति, अरिरेषत्, रिरेत्सति, रेषिष्यते, रेषिषीति,

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

रेवन्, रिष्टः ॥

रु २ शब्देणैव रोति, रवीति, रवीतः, रुतः, र्वन्ति, र्वीधि, रुराव, रविता, र
विष्यति, रीत्, अरोत्, रुणत्, रूपात्, अगवीत्, अरविष्यत्, राव
यति, अरूरावत्, राविष्यति, रोह्यते, रोर्चीति, ह्यते, अरावि,
हवन्, रुतः ॥

रुत्त १ णरुह्ये रुतयति, रुतयांचकार, रुतयित्वा, अरुह्यत्, रुतयन् ॥

रुच् १ दीप्तौ अथ रोचते, रुह्ये, रोचिता, रोचिष्यति, रोचत्, अरोचत्, रोचेत्, रुह्या
यीतौ च त्, अरोचीत्, अरोचिष्यत्, रोचयति, अरूह्यत्, रुरोचिष्यति, रोह
यते, रोहचीति, रोचन्, रुचितम् ॥

(ओ) रुज् ५ भोगोरोच रुजति, रुरोज, रोक्ता, रोत्यति, रुजत्, अरुजत्, रुजेत्, रुज्यात्,
अरोसीत्, अरोत्यत्, रोजयति, अरूह्यत्, रुह्यति, रोह्यते, रुजन्,
रुतः ॥

धातवः गन्तः अर्घ्यः

रुद् १ प्रतिपत्ति
दीक्षेत्र

रुद् १ प्रतिपत्ति

अधःपत्ति
नेच

रुद्(३२) १ अशुविमो

चने

रुद् ५ कामे

रुद्(३२) १ आयरणे

रुपाणि

रोदति, रुद, रोदिता ।

रुजिबदिमोचोधो ॥

रोदति, रुद ।

रोदिनि, रुदिनः, रुद, रोदिता, रोदिष्यति, रोदिता, रुदिहि, अरो
दीत्, अरोदत्, अरुदिताम्, अरुदत्, अरोदीः, अरोदः, रुद्यात्, अरु
दत्, अरोदीत्, अरोदिष्यत्, रोदयति, अरुदत्, रुदिष्यति, रुदि
दयति, रोदयते, रोददीति, रुदत्, रुदितम् ॥

रुध्यति, रुद्य, रोद्वा, रोत्स्यति, रुध्यत्, अरुध्यत्, रुध्यन्, रुद्यान्,
अरौत्सीत्, अरोत्स्यत्, रोधयति, अरुस्यत्, रुत्स्यति, रोस्यन्, रोसु
धीनि, रोसुहि, रुध्यते, अरोधि, रुध्यन्, रुदः, रोद्वा, रोधनम्, रोधनीयः ॥

रुणादि, रुन्धः, रुन्धन्ति, रुन्धे, रुण्डु, रुन्धि, रुण्धे, अरुणत्, अरु

धातवः गणाः अर्थः

रूपाणि

व्याम्, अरुहान्, अरुहः, अरुधत्, अरौन्सीत्, अरुह ॥

रुष्

५ रोषे रुष्यति, रुषोष, रोषिता, रोषा, सर्ववदयंबोधः ॥

रुह्

१ वीजजन्य निशुभो देव रोदति, रुहोह, रोह्य, रोत्स्यति, रोदत, अरोदत, रोहेत्, रुह्यात्, अरौन्सीत्, अरोत्स्यत्, रोदयति, रोषयति, अरुहन्, रुहन्ति, रोह्यते, रोहसीति, रोहुरि, रोहन्, रुहः ॥

रेक्(अ) १ शंकायाम्

रेकते, रिरेके, रेकिता, रेकिष्यते, रेकताम्, अरेकत, रेकेत, रेकिषीष्ट, अरेकिष्ट, अरेकिष्यत्, रेकयते, रिरेकिषते, रेरेकते, रेकीति, रेकते, अरेकि, रेकमानः, रेकितः ॥

रेल

१ स्वावासाह नयोः कं ऊदि रेलयति ।

रेज्(अ) १ दीप्तौ

रेजते,

सर्वोक्तेरेकिवदिमेवोधाः ॥

रेट्(अ) १ परिभाषणे

रेटते + ति,

धातवः गणः अर्थः

रेफ् (अ) १ गतो

रेपते + ति

रेव् (अ) १ लवगतौ

रेवते,

रेभ् (अ) १ शब्दे

रेभते,

रेष् (अ) १ अय्यशब्दे

रेषते,

अय्यक्ते

शब्देच

१

१ शब्दे

रायति, रौ, राता, रास्याति, रायत्, राययत्, रायेत्, रायात्, अरा
सीत्, अरास्यात्, राययति, रिरासति, राययते, रायेति, रायति, राय
न्, रातः ॥

रोड् (अ) १ अनादरे

रोडति,

श्वेवदयं बोधाः ॥

लक् १ आस्त्रादने

लाकयति, लाकयति, लाकयित्, लाकयिष्यति, लाकयते, अ
लाकयत्, लाकयेत्, अलीलकन्, लिलाकयिष्यति, लालकयते, लाल
कीति, लयते, अलाकि, लकन्, लकितः ॥

उपाजनेच

रूपाणि

श्वौक्तेरेकिवदिमेवोधाः ॥

धातवः गणः अर्थः

लख १ गतौ

ह्रस्वादि

लखति, ललाख, लखिता, लखिष्यति, लखत, अलखत, लखेत्,
लख्यात्, अलखात्, अलखीत्, अलखिष्यात्, लाखयति, लिलखिषति, लालख्य
ते, लालखातीति, लखन्, लखितः ॥

लख(३) १ गतौ

लग(५) १ संज्ञे

लघ(३) १ लंघनेभ्यो
जनाभ्यो
मत्तौच

लंखति,

लगति,

श्वौक्तलखिवदिमौवोभ्यौ ॥

लंघ्यते, ललंघे, लंघिता, लंघिष्यते, लंघ्यताम्, अलंघ्यत, लंघ्येत,
लंघिषीष्ट, अलंघिष्ट, लंघयते, अललंघेत, लिलंघिषते, लालंघ्यते,
लालघीति, लंघ्यमानः, लंघितः ॥

लज्ज १ त्रीअयाभ

लट् १ वास्योक्तौ

लज्जते, लेजे, लज्जिता ॥

लटति, ललाट, लटिता, लटिष्यति, लटत, अलटत, लटेत्, लट्या
त्, अलटीत्, अलटिष्यात्, लाटयति, अलीलटत्, लिलटिषति, लाल
ट्यते, लालटीति, लटन्, लटितः ॥

श्रीगणेशाय नमः

五

三

卷之五

नृपति, नृनाप, नृमा, नृपाणि, नृमयि पूर्ववत् ॥

卷之八

लडगि, ललाउ, लडिगा, लउत, प्रवेवदंकोधः ॥

卷之四

संवेति, तसंबे, संविमि, संबताम्, संबेत, संबे
सीइ, मसंबेइ, संबयति, मलसंबत, सिलंसंबते, लासंबते, ताहं

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

卷之四

लभते, लेभे, लभिना, लब्धं, लप्स्यति, लभताम्, बलभत, लभेत
लप्सीष्ट, बलब्धं, बलप्स्यत, लाभयते, बलीलभत, लभयते, बलेभि,

卷之四

लयति, ललाय, लपिन्ना, लपिष्यति, लयन्, अलयन्, लयेत्, लय्य
न्, अलयेत्, अलयिष्यन्, लापयति, अलीलयन्, लिलपिषति, लाल
यते, लालयीति, लप्यते, अलापि, लयन्, लपितः ॥

卷一

三 漢書卷之九

हृदय

五

RE

卷之四

157

卷之四

॥ १ ॥

五

२० दिवस

二 作 大 臣

元元

卷之六

रत्नसिंहासना, रत्नसिंहासना,

海

此乃正印

五

正
正
正
正

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

विष्णुसिद्धिस्तोत्रम्

卷之四

五

聖賢傳

四

सुखदा सुप्रभा सुप्रभा

धातवः गणः त्रयोः

लात्(३) १ शीघ्रान्त

मध्ययोः

रूपानि

लासति, ललात्, लासिना, लासिष्यति, लासत, अलासत, ला
सित, लासाम्, अलासीन्, अलासिष्यन्, लासयति, अलीलसत,
लिलासिष्यति, लालास्यते, लालासीति, लास्यते, अलासि, लासन्,

लासितः ॥

लाञ्छ(३) १ चिद्रे

लाञ्छति + ते, ललाञ्छ, लाञ्छिता, लाञ्छिष्यति + ते, लाञ्छत, अला
ञ्छत, लाञ्छेत्, लाञ्छाम्, अलाञ्छीत्, अलाञ्छिष्यन्, लाञ्छयति, अ
ललाञ्छन्, लिलाञ्छिष्यति, लालाञ्छ्यते, लालाञ्छीति, लाञ्छ्यते, अ
लाञ्छि, लाञ्छमानः, लाञ्छन्, लाञ्छितः, लाञ्छनम् ॥

लाङ् १ दीये

लाङयति, लाङयांचकार, १, लाङयिता, लाङयिष्यति, लाङयत,
अलाङयन्, लाङयेत्, लाङाम्, अलीलङत्, अलाङयिष्यन्, लिला
ङयिष्यति, लालाङ्यते, लालाङीति, लाङयन् ॥

लित् ५ अत्यधिकोसे लितति, लिलेत्, लेषिता, लेषिष्यति, लितन्, अलितन्, लिखेत्,

लिखात्, अलेखीत्, अलेखिष्यत्, लेखयति, अलीलिखत्, लिलेखिषति,
लेलिखते, लेलिखीति, लिख्यते, अलेखि, लेखकः, लिखितम्, लिखितवा
न्, लेखः, लेखनम्, लेखनीयम्, लेखितव्यम्, लिखन् ॥

लिंग(३) १ विचीकरीणे

लिय ५ उपदेहे ले
पनेच

लिंगति, लिंगति, श्वेदयद्येवोध्यः ॥
लियति + ते, लिय, लेमा, लेप्सति, लिपत्, यत्तिपत्, लिंयेत्, लिप्य
त्, अलेप्सीत्, अलिप्त, अलेप्स्यत्, लेपयति, अलीलिपत्, लिलिप्सति,
लेलिप्यते, लेलिपीति, लेलिप्ति, लिप्यते, अलेपि, लिपन्, लिप्तम्, लेप
नम्, लेपः, लेपनीयम्, लेपकः ॥

लिह २ आस्वादने
लिहति, लेहि, लीह, लिलेह, लिलिह, लेह, लेहति + ते, लेह, लीहम्,
अलेह, अलीह, लिह्यत्, लिहीत्, लेहीह, अलिहत्, अलिहत्, अली
ह, अलेह्यत् + त्, लेहयति, अलीलिहत्, लिलिहति, लेलिहते, लेलि
हति, लेलिहि, लिहते, अलेहि, लिहन्, लिहानः, लीहः, लीहवान्,

धातवः गणाः अष्टाः

ह्रस्वाणि

१८६

ली

अर्धशेषणे

लेह्यः, लेहनम्, लेह्य, लेहकः, लेहम् ॥

लीयते, लीयति, लिल्ये, लेता, लेष्यते, लास्यते, लीयताम्,
अलीयत, लीयेत, लासीष्ट, लेषीष्ट, अलेष्ट, अलाल, अलेष्यत, अलाल
स्यत, लेहद्वेष्टेणौ, विलीनयति द्युतम्, अन्यत्र लौहं, विलाययति,
जराभिर्लीययते, लिलीषते, लेलीयते, लीनम्, लीयमानः ॥

लुट्

५ लोट्

तैच

लुटति, लुलोट, लोटिता, लोटिष्यति, लुटन्, अलुटत्, लुटेत्,
लुट्यात्, अलोटीत्, अलोटिष्यत्, लोटयति, अल्लुटत्, ललोटिष
ति, लोलुटयते, लोलुटीति, लुटयते, अलोटि, लुटन्, लुटितम्, लोटनी
यम् ॥

लृट्

६ संशेषणे

लृटति । श्रवदयंकोध्यः ॥

लृट् (३)

१ आलस्येप्र
ल्लितोत्तग
तीच

लृटति ।

अयमपि तथैव

॥

धातवः गणः अर्थाः

लु३ दं प्रतापे प्रेयं

लु३ (३) १ दिं सांसें

शतयोः

हृणाणि

लु३ति, लुलो३, लुदिदयं बोध्यः ॥

लुन्यति, लुलुन्य, अयमपि तथैव ॥

लु३ (ल) शं मोदने छेद

ने च

लुप्यति, लुपति + ते, लुलोप, लोसा, लोस्यति, लुप्यत, लुपत, अलुप्य
 त, अलुप्यत + त, लुपेत, लुप्यात्, लुपीत्, लुसीह, अलुप्यत + त, अलो
 स्यत + त, लोपयति, अलुलुप्यत, लुलुस्यति, लोलुप्यते, लोलुपीति, लो
 लुति, लुप्यते, अलोपि, लुपन्, लुपन्, लुपमानः, लुप्तः, लोपः ॥

लु३ गार्धे

लुभ्यति, लुलोभ, लोभिता, लोब्धा, लोभिष्यति, लुभ्यत, अलुभ्यत,
 लुभेत, लुभ्यात्, अलुभत, अलोभिष्यत्, लोभयति, अलुलुभत, ल
 लोभिष्यति, लोलुभ्यते, लोलुभीति, लोलुब्धि, लुभ्यते, अलोभि, लुभ
 न, लुब्धाः, विमोदने, लुभितः, लोभनीयम्, लोभः ॥

लु३ १ विलोडने लोलति, लुलोल ।

धातवः गणाः अर्थः

लुट् १ माथे

लृ (अ) २ छेदने

ह्रस्वाणि

लोहति, ललोह, श्वेवदिमौबोधौ ॥

लुनाति, लुनीते, ललाव, ललवे, ललिषि, लविष्यति + ते, लुनीत,
 लुनीताम्, अलुनान्, अलुनीत, लुनीयात्, लवीत्, ल्यात्, लविषीष्ट,
 अलावीत्, अलविष्ट, अलविष्यत्, ललविषति + ते, लोलयते, लोलवी
 ति, लोलोति, ल्यते, अलावि, लुनन्, लुनमानः, ल्यमानः, लुनम्,
 लुनवान्, लावकः, लविता, लवणम्, लविताम्, लावम्, लवम्, ल
 वनीयम् ॥

लेप् १ गतौप्राप्ति

लेपते, लिलेपे, लेपिता, लेपिष्यते, लेपताम्, लेपेत, लेपि
 षीष्ट, अलेपिष्ट ॥

लोक(क) १ दर्शने

लोकति, ललोक, लोकिता, लोकिष्यति, लोकिता, प्रलोकन्, लोके
 त, लोक्यात्, अलोकीत्, अलोकिष्यत्, लोकयति, असुलकत्, लुलो
 कियति, लोलोक्यते, लोलोकीति, लोकाते, अलोकि, लो कन्, लोकिताः

धातवः गणः अर्थः

ह्रस्वार्थः

१८५

लोच(क) । दीप्ति ईत

लोह ^{गोच} दीप्ति धीर्त्

लोड(क) । दीप्ति ईत

लोड(क) । दीप्ति ईत

वक्र(इ) । दीप्ति ईत

वक्र(इ) । दीप्ति ईत

लोचति ।

लोडति ।

लोडति ।

वक्रते, ववके, वंकिता, वंकिष्यते, वंक्रताम्, अवंक्रत, वंक्रेत्, वंक्रि

वीष्ट, अवंकिष्ट, अवंकिष्यत्, वंक्रयते, अवंक्रयते, विवंक्रियते, अविं

क्रियिष्ट, वावंक्रयते, वावंक्रयति, वंक्रयते, अवंक्रि, वंक्रयान्, वंक्रितः ।

वक्र । गति

वक्र । गति

वक्र । गति

वक्रते ।

वक्रति ।

वक्रयति ।

श्वेवदिमेवोधाः ॥

श्वेवदिमेवोधाः ॥

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

वच् (३) १ गत्यायेते वंचति ।

वच् २ परिभाषणे वक्ति, उवाच, वक्ता, वक्ष्यति, वक्तु, वक्ति, वक्ष्यात्, उच्यते, उच्यन्, श्रुतोचत्, वाचयति, विवक्षति, वावच्यते, वावचीति, वचन्, उक्तम्, उक्तवान्, वचनम्, वक्तव्यम्, वक्ता, वाच्यम्, वाचकः ॥

वच् (३) १ गत्यायेते वंचते, वंचे, वंचिता, वंचिष्यते, वंचताम्, श्रवंचते, वंचेत्, वंचिषीष्ट, श्रवंचिष्ट, वंचयेते, श्रवंचन्, वंच्यते, श्रवंचि, वंचितः, वंचमानः, वंचनीयः, वंचनम्, विवंचिष्यते, वचीवच्यते, वचीवंचीति, वचीवक्ति ॥

वट् १ वेष्टने वटति, ववाट, वटिता, वटिष्यति, वटन्, श्रवटन्, वटयात्, श्रवटीन्, श्रवटिष्यन्, वाटयति, श्रवटीवटन्, विवटिष्यति, वावटयते, वावटीति, वटयते, श्रवाटि, वटन्, वटितः ॥

वट् (३) १ विभागे वंटति, ववंट, वंटिता, वंटिष्यति, वंटन्, श्रवंटन्, वंटयात्, श्रवंटीन्, श्रवंटिष्यन्, वंटयति, श्रववंटन्, विवंटिष्यति, वावंटयते, वावे

धातवः मणाः अर्थाः

रूपाणि

टीति, वंद्यते, अवंदि, वंदन्, वंदितः, वंदनीयः ॥

॥१॥

वडा(३) १ विभाजने
वेष्टनेच

वंडते, ववंडे । सर्ववदयंबोधः ॥

वद १ व्याक्रायंवा वदति, उवाद, वदिता, वदिष्यति, वदत, अवदत, वेदेत, उयात, अ
विस्तर्यैच वादीत्, अवदिष्यत्वाटयति, अवीवदत्, विवदिषति, वावद्यते, वावदीति,
उद्यते, अवादि, वदन्, उदितम्, वादः, वदनम्, उयम् ॥

वद(२) १ अभिवाद नस्तन्तोः
चन्दते, चवन्दे, वंदिता, वंदिष्यते, चन्दताम्, अवन्दत, चन्देत्, चन्दि
षीष्ट, अवन्दिष्ट, अवन्दिष्यत, चन्दयते, अवचन्दत, चिचन्दिष्यते, वाव
न्द्यते, वावन्दीति, चन्दमानः, चन्दिताः, चन्दनम्, चन्दनीयः, चयः, चन्दकः ॥

वंथ १ वंथने
वंथने, वचन्ते, वंष्टा, वंथिष्यते, वन्थताम्, अवन्थत, चन्थेत्, वंथि
षीष्ट, अवंष्ट, अवन्थत, वन्थयते, अवचन्थत, चिचन्थते, वावन्थ
ते, वावन्थीति, वन्थमानः, वन्थितः, वन्थः ॥

धातवः भग्नः श्रयोः

१६३

वधु १ दिशायाम्

ह्रयाणि

वधति वधाध ।

वधु (३) १ माचने

वन्ती, वरने, वगिता, वनिष्यते, वरताम्, वरन्तु, वन्वीत, वनिषीष्ट, वचनिष्यत्, वानयते, अचीवनत्, विवनिष्यते, अवि वनिषिष्ट, वावन्त्यते, वंवनीति, वन्त्यते, वचानि, ववानः, वतः ॥

वधु (३) १ वीजरोप

वपति + ते, उवाप, अपे, वप्ता, वप्यति, वपत्, ताम्, अवपत्, वयेत्, उप्यात्, वाप्सीत्, वप्सीष्ट, अवाप्सीत्, अनप्, वापयति, विवप्यति + ते, वावप्यते, वावपीति, उप्यते, अवापि, वपन्, उपमम्, वपनीयम्, वयनम्, वायः, उञ्चिमम् ॥

वम (३) १ उद्धिरो

वमति, ववाम्, वमिता, वमिष्यति, वमत्, अवमत्, वमेत्, वम्यात्, अवम्रीत्, अवमिष्यत्, वमयति, विवमिष्यति, वंवम्यते, वं वमीति, वमन्, वानः, वावनीयम्, वमिष्यम् ॥

वय १ गती

वयते, ववये, वरेवदयंबोधाः ॥

१६३

धातवः गणः अर्थोः

१५४

वल

{ संवरोपेसं
वलनेच }

रूपाणि

वल्ति, वल्त

वश

२ कान्तो

वशि, उष्टः, उशान्ति, उवाश, वशिता, वशिष्यति, वष्टु, उष्टि, अवष्टु,
वश्यात्, उश्यात्, अवशीत्, अवशिष्यत्, विवशिषति, वावशते, वाव
शीति, उशते, अवाशि, उशन्, उष्टम्, वशाः, उष्टिः ॥

वक्ष

१ गतौदर्शने

वक्षते, वक्षति, वबक्षे, वक्षिता, वक्षिष्यते, वक्षताम्, अवक्षत्, वक्षे
त, वक्षिषीष्ट, अवक्षिष्ट, वक्षयते, अववक्षत, विवक्षिषते, वावक्षते,
वावक्षीति, वक्षते, वक्षमानः, वक्षितः ॥

वस

१ निवासे

वसति, उवास, अषत्तः, वस्ता, वत्स्यति, वसत्, अवसत्, वसेत्, उष्यात्,
अवात्सीत्, अवात्ताम्, अवत्स्यत्, वासयति, अवीवसत्, विवत्सति, वाव
स्यत्, वावसीति, उष्यते, अवासि, वसन्, उषितम्, वास्तव्यः, वसनम्, वास्तः ॥

वस

१ आञ्जादने

वसे, ववासे, वसिता, वसिष्यति, वस्ताम्, अवस्त, वसीत्, वसिषीष्ट,

१५५

धातवः गणाः अर्थोः

ह्रस्वाणि

(१५५)

अवसिष्ट, अवसिष्यन्, वासयन्ते, अवसीवसन्, विवसिष्यन्ते, वावस्यन्ते, वसानः,
उष्टम् ॥

वस् नम्रीभावे वस्यति ।

वद् १ प्रापणे

वदति + ते, उवाह, अहे, वीछा, वत्यति, वदन्, वहताम्, अवहन्,
वहेत्, उष्ट्यान्, वहेत्, वलीष्ट, अवसीत्, अवोष्ट, अवस्यन् + त,
विवत्तति, कावद्यन्ते, कावोहि, कावहीति, वदन्, वहमानः, ऊष्टः, वह
नीयः, ऊष्टवान् ॥

वद्(१) १ वृद्धौ

वदन्ते । श्वेवदयंबोधः ॥

वा २ गतिगंधा
नयोः

वाति, ववौ, वाता, वास्यति, वात्, अवात्, वायात्, अवासीत्, अ
वास्यत्, वापयति, विवासति, वावायन्ते, वावेति, वावाति, वात्, वातः,
कर्म्यर्थे, वाजयति, अम्यत्र, वापयति ॥

वात् १ सप्तमैव
गतिषु

वातयति, वातयन्वाधानो दिवास्य ह्रस्वाणि बोध्यानि ॥

धातवः गणः नृपाः

रूपाणि

१६६

वाध

१ दुःखरात्रे
हिंसयांस्व

वाधते, वबाधे, वाधिना, वाधिष्यते, वाधन्वा, वबाधत, वाधेत, वा
धिषीष्ट, वबाधिष्ट, वबाधिष्यत, वाधयते, वबाधत, विबाधिषते,

वावाध्यते, वावाधीति, वाध्यते, वबाधि, वाधमानः, वाधितः ॥

वाश(ऋ) ४ शब्देचट
काशदेच

वाशयति, वबाश, वाशिना, वाशिष्यति, वाशन्वा, वबाशत, वाशे
त, वाशिषीष्ट, वबाशिष्ट, वबाशिष्यत, वाशयति ॥

वास १ उपसेवाणम्

वासयति, वासयोंचकार ।

वववदिमीकोधौ ॥

वाहते, वबाहे, वाहिना, वादिष्यति

वाह(ऋ) १ प्रयत्ने

विच(३५) ३ दृशभावे

वेवेकि, वेविक्रे, वेक्ता, वेत्यति, वेवेक्, वेविक्राम्, ववेवेक्, वेवि
व्यात, वेविचीन्, विव्यात, वेत्सीष्ट, ववेत्सीत्, वविरत्, वविक्र, ववे
त्यत् + त, वेचयति, ववीविरत्, विविरति, वेविचते, वेविचीति,
वेविक्रि, विचते, वेविरत्, विक्रम्, वेचनीयम्, वेक्ता, विवेकः ॥

विछ ६ गतो

विछयति, विछायोंचकार, विरिछ, विच्छिन्ना, विच्छियति, विछा

यत्, अविज्ञायत्, विज्ञायत्, अविज्ञीत्, अविज्ञिष्यत्, विविच्छि
यति, वेविच्छाते, वेविच्छीति, विच्छयत्, विच्छितः ॥

विज् (ई) ६ भयचसुत्
मीः

अदिजते, विविजे, वेजिता, वेजिष्यते, विजनाम्, अविजत, विजिते,
वेजिषीष्ट, अवेजिष्ट, अविजिष्यत्, वेजयते, अवीविजत, विवेजिषते,
वेविज्याताम्, वेविज्जीति, विज्यते, अवेजि, वेजमानः, वेगः, उद्देगः ॥

विद् २ ज्ञाते

वेति, वेद, विवेद, विदोचकार, वेदिता, वेदिष्यति, विदाङ्करोत्,
अवेत्, अविडुः, अवेः, अवेत्, विद्यात्, अवेदीत्, अवेदिष्यत्, वेदयति,
अवीदिदत्, विवेदिसति, वेविद्यते, वेविदीति, वेविनि, विद्यते, अवेदि,
विदितम्, विदत्, विद्यान्, वेदिनम्, वेद्यम्, वेदनीयम् ॥

विद् ४ लज्ञायाम्

विद्यते, विदिष्टे, वेत्ता, वेत्स्याति, विद्यताम्, अविद्यत्, विद्येत, वेत्सी
ष्ट, अविन्, अवेत्स्यात्, वेदयते, विवेत्सति, वेविद्यते, वेविदीति, वेवि
नि, विद्यते, अवेदि, विद्यमानः, विन्नः, विन्नः ॥

धातवः गणाः अर्थः

विट् ७ विचारणे

विट्(ल्) ८ लाभे

विथ् ९ वयेतेषु

विधानेभ्यो
अ

वित् ९ भेदेसंबन्धयोः

विश ९ प्रवेशने

विष्(ल्) ५ व्याप्ती

हृणाणां

विज्ञे, विधिदे, अन्यत्र सर्ववद्बोधः ॥

विन्दति, अयमपि तथैव ॥

विधति, विवेध, वेधिता, वेधिष्यति, विधत्, अविधत्, विधेत्,
विध्यात्, अवेधीन्, अवेधिष्यत्, वेधयति, अवीविधत्, विवेधिष
ति, वेविध्यते, वेविधीति, विधन्, विधिना ॥

विलति । सर्ववदयंबोधः ॥

विशति, विवेश, वेश, वेत्स्यति, विशत्, अविशत्, विषेत्, विश
त्, अवैसीत्, अवेत्स्यत्, वेषयति, अवीविशत्, विविलति, वेविश
ते, वेविशीति, वेविष्टि, निश्चयते, अवेशि, विशन्, विष्टम्, वेशः, वेष्टम् ॥

वेवेष्टि, वेविष्टः, विवेष्ट, वेश, वेत्स्यति, वेष्टेष्ट, अवेवेष्ट, वेविश्यात्,
विश्यात्, अविषत्, अवेत्स्यत्, वेषयति, विविलति, वेविष्यते, वेवि

धातवः गणः अर्थः

रूपाणां

वीति, वेतिष्ठि, वेविषन्, विष्टम् ॥

वी १ गतिशक्ति
प्रजनका
त्यस्यनला
दनसुवेति, वीतः, विपत्ति, विवाय, वेता, वेष्यति, वेत्, अवेत्, अविद्य
न्, वीयान्, अवेषीत्, अवेष्यत्, विवीषति, वेवीयते, वेवीति, वीय
ते, वियन्, वीतम् ॥वीज १ अजनेन
वीजनेवीजयति, वीजयञ्चकार, वीजयता, वीजयिष्यति, वीजयत्, अवी
जयत्, वीजयेत्, वीज्यात्, अवैजीत्, अवीजयिष्यत् ॥वीर १ विज्ञातौ
दर्शनेनवीरयति, वीरयञ्चकार, वीरयिता, वीरयिष्यति, वीरयत्, अवीर
यत्, वीरयेत्, वीर्योत्, अवीरित, विवीरयिषति, वेवीर्यते, वे
वीरीति, वीरयन्, वीरयितः ॥

बुद् १ हिंसायाश्च

बोदयति,

बुध्(२) १ हिंसायाश्च

बुधयति,

बुस ४ उत्सर्गे

बुस्यति, बुसेस, बोसिता, बोसिष्यति, बुस्यत्, अबुस्यत्, बुसेत्,

श्वेवदिमौबोधौ ।

वृष्यत्, अवृषीत्, अवृषिष्यत्, बोधयति, अह, वृषत्, अवृषिषति, बो
धयते, बोधयिषीति, वृष्यन्, वृषितम् ॥

हृक् १ आदाते

वर्कते, वर्कते, वर्कित्, वर्किष्यते, वर्कताम्, अवर्कते, वर्कते,
हृष्यत्, अवर्कित्, अवर्किष्यत्, वर्कयते, विवर्किषते, वरीहृक्यते,
वर्हकीति, वरिहकीति, वरीहकीति, हृक्यते, अवर्कि, वर्कते ॥

हृ (३) २ संभक्तौ

हृणीते, वञ्चे, वृष्टे, वृष्टे, वरिता, वरीता, वरिष्यति, वरीष्यति,
हृणीताम्, अहृणीत्, हृणीत्, वरिषीष्ट, हृषीष्ट, अवरीष्ट, अवरीष्ट,
अहृष्टं, अवरीष्यत्, अवरीष्यत्, विवरीषते, विवरीषते, वृष्टयते,
वरी, वेञ्चीयते, वर्करीति, वरिवरीति, वरीवरीति, वियते, अहृणानः,
हृतम् ॥

हृज् (३) १ त्परोहृजौ

वर्जति, वर्जते, वर्जित्, वर्जिष्यति, वर्जते, अवर्जते, वर्जते, हृज्या
वर्जते, अवर्जित्, अवर्जिष्यत्, वर्जयति, अवीहृजत्, विवर्जिषति, वरीहृ

ज्यते, वर्वर्जति, वरिवर्जति ३, हृज्यते, अवर्जिवर्जते, वर्जितम्, वर्जितम्, वर्जनीयम्, वर्जितम् ॥

हृ (जि) १ वरणी

हृत् (उ) १ वर्जने

हृणोति, हृणते, हृणते, ववार, ववरे, हृङ्धातोर्विवायरूपणिबो-
वर्जते, ववते, वर्जिता, वर्त्यति, वर्जिष्यते, वर्जिताम्, अवर्जते, वर्जितम्, वर्जिषीष्ट, अवर्जते, अवर्तिष्ट, अवर्त्यते, अवर्जिष्यते, वर्ज्यते, विवर्जिषते, विवर्त्यते, वरीहृत्यते, वरीहृत्यते, वर्जितम्, वर्जितम्, वर्जितम्, वर्जितम् ॥

हृथ (उ) १ हृही

हृथ (उ) १ सेवने

वर्जते, श्वेवदयंबोधः ॥

वर्धते, वर्धति, वर्धता, वर्धिष्यति, वर्धते, अवर्धते, वर्धते, हृष्यात्, अवर्धति, अवर्धिष्यते, वर्धयति, अवर्धते, विवर्धिषति, वरीहृत्यते, हृष्यते, अवर्धि, वर्धते ॥

हृत् १ हृही

वर्धते । श्वेवदयंबोधः ॥

३७५

三

和成

(五)

卷之四

22

知

सं. १८३३

दृष्टान्ति, दृष्टीने, वचन, वचन, वरीष्यति, वरीष्यति,
दृष्टान्त, दृष्टीनाम्, अदृष्टान्त, दृष्टीयात्, दृष्टान्, वरीषीष्ट,
दृष्टीष्ट, अचारीत्, अचारीष्टाम्, अचरीष्ट, अचरीष्ट, अचरीष्य
त्, अचरीष्यत्, एवौक्तदधानोरिवायराणां ह्याणां बोध्यानि॥

卷一

५५ (५) ५५

वयति + ते, उवाच, अयतः, अयः, अवतः, अतुः, अवर्षिष्य, अये,
अवे, ववी, ववतः, ववे, वाता, वासति + ते, वयत्, वयताम्, वयेत्,
वयेत्, अयात्, वासीत्, अवासीत्, वाययति, अवासिष्यत्, विवासति,
अयेते वावायते वावेति, वावाति ३, वयन्, वयमानः । "

विष्णुसहस्रनाम

वेलेते, विवेचि, वेखनाम्, नवेखत, वेलेत,
वेलेत, वेखिषीष्ट, अवेखिष्यत, वेखयते, अविवेखत, वे

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

१०६

ने, वाक्कीर्ति, विद्यते, अस्मावि, विचन्, विचिन्तः ॥

अथ १ उक्तभय
चलेनेषु

अयते, विमये, व्यथित, व्यथितम्, अययत्, अययेत्,
अयिषीष्ट, अययिष्ये, अययिष्यत, आशयते, विव्यथिषते, वाक्कयते,
वाक्कयीति, अयमानः, अयितः, अया ॥

अथ १ ताडने

विध्यति, विव्याध, विविध्यतः, विव्यद, विव्यथिथ, व्यदा, व्यत्सति,
विध्यत्, अविध्यत्, विध्येत, विध्यत, अवात्सीत्, अवात्सीत, अवात्स्य
त्, विव्यत्सति, वेविध्यते, वाक्कधीति, विध्यते, अवाधि, विध्यन्, विदः, अथः ।

अथ १ विजितसमु
संगे
मे (ज्) १ संवर्णे

व्ययति + ते, विव्याय, विव्यतः, विव्युः ; विव्यथिथ, व्याता, व्यासति,
अयत्, अयताम्, अययत् + त, अयेत्, वीयात्, व्यासीष्ट, अवासीत्,
अवास्त, अवास्तन्, आपयति, विव्यसति, वेवीयते, वेवयीति, वेवेति, १०७
अयन्, वीतः ॥

धातवः गणः अर्थाः
 वृष ५ दादेरिमा
 गेच

हृयाणी

मुष्यति, वृषोष, व्योषिता, व्योषिष्यति, मुष्यत, अमुष्यत, व्युष्येत,
 मुष्यात्, अम्यौषीत, अमुषिष्यत्, व्योषयति, वृम्योषिषति, वृम्युष्यते,
 वृम्युषीति, मुष्यत, मुषितः ॥

मुस ५ गमनाये
 मासायदे

मुस्यति, सर्ववदयेबोधः ॥

वृज १ गती

वृजति, वृजाज, वृजिता, वृजिष्यति, वृजत, अवृजेत, वृज्यात्,
 अवृज्जीत, अवृजिष्यत्, वृजयति, अववृजत, विवृजिषति, वावृज्य
 ते, वावृज्जीति, वृजन्, वृजितः, वृजकः ॥

वृण १ गत्रविह
 लने
 (गो३)वृष् छेदने

वृणयति, वृणयांचकार, गृजन्नवृजधातोर्निवास्यहृयाणीबोधनि॥
 वृण्यति, ववृष्, वृञ्जिता, वृष्टा, वृञ्जिष्यति, वृत्पति, वृष्टत, अह
 ष्यत्, वृष्टेत, वृष्ट्यात्, अवृञ्जीत्, अवृञ्जीत, अवृञ्जिष्यत्, अवृष्टत,
 विवृञ्जिषति, विवृजतति, वृज्यते, वृष्टन्, वृष्टणः, वृष्टणवान्, वृष्टकः ॥

धातवः गणाः अर्थोः

रूपाणि

शट् १ कैतेवेबधे
कैशेच

शठति, शाशाट, शठिता, शठिष्यति, शठत्, अशठत्, शठेत्, शाखा
त्, अशठीत्, अशठिष्यत्, शाठयति, अशीशठत्, शिशठिषति, शाश
ठीति, शाठ्यते, अशाठि, शठन्, शठिक्त ।

शण् ७ दानेगौच
शद(त्) १ शातने

शीयते, शाशाट, शोदिष्य, शाशात्, शात्रा, शात्स्यति, शीयताम्, अशी
यत्, शीयेत्, शायात्, अशदत्, अशात्स्यत्, शादयति, अशीशदत्,
शिशत्सति, शाशद्यते, शाशदीति, शाशति, शीयमानः, शन्वः ॥

शश् ४११ आक्रीशी

शप्स्यति + ते, शयति, शशाय, शेये, शन्ना, शप्स्यति + ते, शप्स्यत्,
अशप्स्यत्, शप्सेत्, शप्स्यात्, अशाप्सीत्, अशप्, शाययति, अशीशाय
त्, शिशप्सति, शाशप्स्यते, शाशयीति, शाशप्ति, शप्स्यत्, शप्सः,
शायः ॥

शच् १ मनौ

शचति, शशाच, अयमपितथैव ॥

धातवः गणाः अर्थः

शब्द १ शब्दक्रिया
शस् (३) ४ उपशंस

रूपाणि

शब्दयति, शब्दयंचकार,
शाम्यति, शशाम, शमिता, शमिष्यति, शाम्यत, अशाम्यत, शाम्येत्,
शाम्यात्, अशामत्, अशामीत्, अशामिष्यत्, शमयति, अशीशामत्, शिश
मिषति, शाशाम्यते, शाशामीति, शाम्यत्, शमितः, शान्तः, शमः, शान्तिः ॥

शब् १ हिंसायास

शल् १ वेगेचलन

शल् १ कथने

शब् १ गतिप्राप

शब् १ गतिप्राप

शब् १ गतिप्राप

शब् १ गतिप्राप

शब् १ गतिप्राप

शब् १ गतिप्राप

शलति + ते, तथेव ।

शल्भते, शशल्भे ।

शवति, शशाव, शंविता, शविष्यति, शवत्, अशवत्, शवेत्,
शव्यात्, अशवीत्, अशविष्यत्, शावयति, अशीशवत्, शिशविषति,
शाशव्यते, शाशवीति, शवन् ॥

शश १ श्रुतगती

शशति, श्वेवदयंबोधाः ॥

धातवः गणाः अर्थोः

शंस १ स्वतौ हिंसा
शाख्(ऋ) १ व्याप्तौ

२०५

रूपाणि

शंसति, शशंस, शंसिता, शविधातोरित्वास्यरूपाणि बोध्यानि॥
शाखते, शशाखे, शाखिता, शाखिष्यते, शाखिताम्, अशाखत, शा
खेत, शाखिषीष्ट, अशाखिष्ट, अशाखिष्यत, शाखयेते, अशीशाखत,
शिशशाखिष्यते, शाशाख्यते, शाशाखीति, शाखमानः, शाखितः॥

शाट् १ शाटते,

शाड्(ऋ) १ आवाया
म

शान् १ तेजने

शास्(३) २ अनुमिति

शाखिबदिमौबोधयो ॥

शालि, शिष्टः, शासति, शशास, शासिता, शासिष्यति, शास्ते, शि
ष्टान्, शाधि, अशान्, अशिराम्, अशासः, अशान्, अशाः, शिष्यान्,
अशिरामन्, अशासि, शासयति, अशशासन, शिशसिषति, शाशामन्ते,
शाशासीति, शाशालि, शासन्, शिष्टः, शाशनीयः, शास्ते, शासकः,
शासितवान्, शासनम् ॥

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

शिव (२) २ आच्छादो

शिवति, शिशिच, शिंचिता, शिंचिष्यति, शिंचत, अशिंचत, शिंचेत, शिं
च्यात्, अशिंचीत्, अशिंचिष्यात्, शिंचयति, अशिंचिचत्, शिशिचिषति, शि
शिच्यते, शिशिचीति, शिंचन्, शिंचितः ॥

शिव (२) २ अद्यमेध

शिक्षे, शिशिजे, शिंचिता, शिंचिष्यते, शिक्नुम्, अशिक्ष, शिंजीत, शिं
जिषीष्ट, अशिंजिष्ट, अशिंजिष्यत्, शिंजयते, शिशिंजिषते, शेशिंजा
ते, शिंज्यते, अशिंजि, शिंजानः, शिंजितः ॥

शित ५ उञ्जे

शितति, श्वेदयंवेद्यः ॥

शिव (त्) ५ विशरणे

शितष्टि, शिशेष, शेषा, शेत्यति, शिनष्टु, शिष्टि, शिष्टुष्टि, शिष्ट
यानि, अशिनष्ट, शिष्ट्यान्, अशिषत्, अशेत्यत्, शेषयति, शिशितति,
शेषिष्यते, शेषिषीति, शिष्यान्, शिष्टः ॥

शित

२ विद्योपादाने

शितते, शिशिते, शितिता, शितिष्यते, शितताम्, अशितत्, शिते
न, शितिषीष्ट, अशितिष्ट, शितयते, अशिशितत्, शिशितिषते, शेशि

स्वविषय

शितलेच

धातवः गणाः अर्थाः

रूपाणि

त्यते, शेषितोति, शितमाणाः, शितितः, शितकः, शितणीयः ॥

शी (इ.) १ स्वप्ने

शेते, शेते, शिषे, शयिता, शयिष्यते, शेताम्, अशेत्, शयीत्, शयिषीष्ट, अशयिष्ट, अशयिष्यत्, शाययते, शिशयिषते, शाशयते, शेषयति, शेषेति, शयानः, शयितम्, शयितव्यम्, शयनम् ॥

शील १ अभ्यासे स माधीच

शीलति, शिशील, शीलित, शीलिष्यति, शीलत्, अशीलत्, शीलैत्, शील्यत्, अशीलीत्, अशीलिष्यत्, शीलयति, अशिशीलत्, शिशिलिषति, शेषील्यते, शेषीलीति, शीलन्, शीलितः, शीलम् ॥

अश् १ शोके

शोचति, अशोच, शोचिता, शोचिष्यति, शोचत्, अशोचत्, शोचन्, अश्चान्, अशोचीत्, अशोचिष्यत्, शोचयति, अश्शुचत्, अशोचिषति, शोचयते, शोशुचीति, शोचन्, शोचितम्, शोचनीयम्, शोकः ॥

अश् (इ.) ५ इतीभावे
इतीभावेः
इतिः

अच्यति-ते,

अश्चन्, अशोचीत्, अशोचिष्ट।

धातवः गणः अर्थः

शुठ्(३)

१ गतिप्रति

चोत्तेसमा

धीच

धा२ शीने

शुध्

सूयाणि

शुठति, शुशुठ, दृढवदयंवोधः ॥

शुध्यति + ते, शोधति, शुशोध, शोधिता, शोदा, शोधिष्यति, शो
 त्यति, शुध्यन्, शोधन्, अशुध्यन्, अशोधन्, अध्येत्, शोधेत्, शु
 ध्यात्, अशोधीत्, अशोत्सीत्, शोधयति, अशुशुधत्, अशुत्सति,
 शोशुध्यते, शोशुधीति, शुध्यन्, शोधन्, शुदः, शोधितः, शोधकः,
 शोधनीयः, शुद्धिः ॥

शुंघ

१ शुद्धौ

शुंघति + ते, दृढवदयंवोधः ॥

शुभ्

१ दीप्तिशो

द्विसन्नेशु

शोभति + ते, शुशोभ + मे, शोभिता, शोभिष्यति, शोभताम्, अशोभन्,
 शोभेन्, शोभिषीष्ट, अशोभिष्ट, अशोभिष्यन्, शोभयति, अशुशुभन्,
 अशोभिषति + ते, शोशुभ्यते, शोशुभ्येति, शुभ्यते, अशोभि, शोभन्,
 शोभनीयम्, शोभनम्, शोभितः, शोभा, शोभमानः ॥

धातवः गणः अर्थः

रूपार्थः

२१५

शृ २ हिंसायाम्

शृणोति, शशार, शञ्जतः, शशरिव, शशरिव, शशरीत्,
शरीता, शरीता, शरीयति, शरीष्यति, शृणोत, शृणीताम्, शृणीदि,
अशृणोत, शृणीयात्, शीर्योत्, अशरीत्, अशरीष्यत्, अशरीष्यत्,
शिश्रीर्येति, शीर्यते, शृणन्, शीरोः ॥

श्री

१ योके

शायते, शशे, शाना, शास्यते, शायताम्, अशायत्, शायेत, शसी
ह, अशाक, अशास्यत्, शाययति, शाशासति ।

श्री

५ तद्वक्तारो

शयति, शशी, शशतः, शाना, शास्यति, शयत्, अशयत्, शयत्, शायत्,
अशासीत्, अशान्, अशास्यत्, शाययति, शिशासति, शयन्, शितम्,
शानः, जनेत्, संशितं जन्तम्, सम्यवं संपादितमित्यर्थः ॥

शोलाः १

१ कृत्रयो

गती च

शोलाति, अशोला, शोलीता, शोशिष्यति, शोलात्, अशोलात्, शोले
त्, शोलात्, अशोलीत्, अशोशिष्यत्, शोलायति, अशशृणात्, अशोला
यति, शोशोलायते, शोशोलीति, शोलात्, शोलीतः ॥

धातवः गणः अर्थः

शीट् १ गर्बे

श्रुत(३५) १ तारणे

रूपाणि

शीटति, सर्ववदयंबोधः ॥

श्रोतति, उश्रोत, श्रोतिता, श्रोतिष्यति, श्रोतन्, उश्रोतन्, श्रोते
 त्, श्रुत्यात्, उश्रुतन्, उश्रुतीन्, उश्रोतिष्यत्, श्रोतयति, उश्रुत
 त्, उश्रोतिषति, बोश्रुत्यन्ते, बोश्रुतीति श्रोतन्

श्रे १ गतौ

शणयति, शण्यो, शणा, शास्यति, शणयन्, शणयेत्,
 शणयात्, शेयात्, शणाषीत्, शस्यास्यत्, शिषणमति, शीनेयन्ते,
 शाणयायेते, शणयन्, अन्यत्रशीतम् ॥

आण ११० दाते

आणति, आणा, आणीता, आणीष्यति, आणत्, आणात्, आणेत्,
 आणात्, आआणीत्, आआणीष्यत्, आणयति, आशआणत्, शिआणिष
 ति, शाआणते, शाआणीति, आणन्, आणीतम्, आणः, विआणनम् ॥

आश १ शोथित्ये

अंशते, शअंशे, अंशिता, अंशिष्यते, अंशताम्, अअंशत्, अंशेत्,
 अंशिषीष्ट, अअंशिष्ट, अअंशिष्यत्, अंशयन्ते, अशअंशत्, शिअंशिषते,

धातवः गणाः अर्थः

रूपाणि

२१६

प्रसञ्ज्यते, शाञ्जयीति, अंशमानः, अंशितः, अशितव्यः ॥

अम ४ तयसि
विदेच

अम्यति, शअम, अमिता, अमिष्यति, आम्यत, अअम्यत, आये
त, अम्यात, अअमत्, अअमिष्यत्, शिअमिषति, शंअम्यते, शंअमी
ति, आम्यन्, आनः, आन्तिः ॥

आ २ यर्के

आति, शअी, आता, आस्यति, आत, अआत, अेयात्, आयात्,
अआसीत्, अआस्यत्, अययति, अशअयत्, शिअासति, शाआयत्,
आयन्, आणः ॥

अि(न) १ सेवयाम् अयति, अयते, शिआय, शिअिये, अयिता, अयिष्यति + ते, अयत्,
नाम्, अअयत्, अयेत्, अीयात्, अयिषीष्ट, अशिअियत्, अअयिष्ट,
अअयिष्यत्, शिअयिषति, शेअीयेते, अयन्, अयमानः, अितः, अ
यलीयः, अयणम्, अीः ॥

शु १ अवणे

शुणोति, शुण्वः, शुण्वः, शुण्वः, शुआव, अोता, अोष

२१६

ध्यातवः गणः अर्थः

रूपाणि

ति, शृणोत, अशृणोत, शृणयात्, अश्यात्, अश्रीषीत्, अश्रीष्यति, शोझ
यते, शोअवीति, शोअोति, अयते, अयावि, अएवत्, अतम्, अतवान्,
आवयति, अशुअवत्, अोता, आवकः, आवणीयम्, अोतव्यम्, आवणम्,

不復
院

शास्त्रेते, शास्त्रोचे, शासिता, शासिष्यते, शास्त्रताम्, अ
शास्त्रत, शास्त्रेत, शासिषीष्ट, अशासिष्ट, अशासिष्यत, शिसासिय
ते, शासाश्रयते, शास्त्रमानः, शासितः, शास्त्रः, शास्त्रीयः ॥

卷之四

सिष्यति, शिक्षेय, श्रेया, श्रेयति, सिष्यत, सिष्यते, सिष्यन्
सिष्यात्, असिषित्, असिष्यत्, शेषयति, अशिसियत्, शिसित
ति, शोक्षिष्यते, सिष्यते, अक्षेपि, सिष्यन्, सिष्टः ।

雷震一(張)少派

संज्ञा संज्ञा संज्ञा संज्ञा संज्ञा संज्ञा संज्ञा संज्ञा संज्ञा संज्ञा
संज्ञा संज्ञा संज्ञा संज्ञा संज्ञा संज्ञा संज्ञा संज्ञा संज्ञा संज्ञा

卷之五

卷之四

शिष्टवाक्य

五

धातवः गणः अर्थः

हृणणि

११८

अभ १ गन्तं धी

कारणे दी

स्वयं

अस १ आणने

अभयति, अभयोरवन्त, अभयिता, अभयिष्यति, अभयत, अभय
भयत, अभयेत, अशसभन्, अचभयिष्यत, अभयन् ॥

असिती, असितः, असिता, असिष्यति, असित, अससीत, अस
सत, अस्यात्, अससीत्, अससिष्यत्, आसयति, आसिष्यसत्,
आसिष्यति, अससत्, असितः, आसामः, असनम् ॥

अि (टो) १ गतिहृष्टोः

अयति, अयति, अयाव, अयदन्तः, आयाय, आसियतः, अयिता, अयि
ष्यति, अयत, अययत्, अयेत्, अयात्, अयत, अयताम्, अशि
ष्यन्, अयसीत्, अयसिष्यत्, अयेत्, आययति, आसयिषति,
आसीयते, आस्यते, अयन्, अयसुः, अन् ॥

अित (आ) १ आचारेणे

अेतने, आसेते, अेतिता, अेतिष्यते, अेतताम्, अयेतत, अेतते,
अेतिषीष्ट, अयेतिष्ट, अयेतिष्यत, अेतयते, अशिष्यितत, आसेतिष
ते, आसित्यते, अित्यते, अेतमानः, अेतितः ॥

धातवः गणः अर्थाः

स्थिद्(३) १ स्त्रियो

यच् १ समवाये

यञ्ज १ संगे

यण(३) ८ दात्रे

यद्(ज) १ विषाण
गत्यवसा
देनेषु

तृयाणि

स्थिते, शिथिदे, अयगणि तृयाणि शब्देव होध्यानि ॥

सचति + ते, समाच, सचिता, सचतु, असचत, सचेत, सच्यात्, अस
चीत्, असचिष्यत्, माचयति, असीसचत, सचन्, सचितः ॥सजति, संसंज, सङ्गा, सङ्गाति, सजत, असजन्, सजेत्, सज्यात्,
असांतीत्, असङ्गात्, सिसंसति, सासज्यते, सासङ्गीति, सासङ्गि, सज
न्, सासङ्गः ॥सनीति, सनुते, ससान, सेने, सनिता, सनिष्यति + ते, सनीत, अ
सनीत्, असनुत्, सनुयात्, सन्वीत्, सायात्, सन्यात्, असात्, अस
निए, असायाः, असनिष्ठाः, असनिष्यत्, सिसनिषति + ते, सासाय
ते, संसन्यते, असानि, सन्वत्, सातः ॥सीदति, ससाद, सेदिथ, सत्य, सजा, सज्याति, सीदत, असीदन्,
सीदेत्, सयात्, असदत्, असस्यत्, सादयति, असीसदत्, सिषस्यति,

घंश्च १ सम्बन्धे सासद्यते, सासदीति, सासन्ति, सद्यते, असादि, सीदन्, सन्त्रः, आसन्त्रः ॥
 त, असम्बन्धीत, असम्बिष्यत, सम्बन्धेति ॥

घञ्जे १ अङ्गने सङ्गतेति,
 घर्धे १ गतौ सद्देति, ससद्दे,
 घर्ध्व १ गतौ सर्वेति, ससर्वे,
 घल् १ गतौ सलति, ससाल
 घट्ट १ सद्देने सहने, सेहे, सदित्ता, सोढा, सदिष्यते, सद्दताम्, असद्दत, सद्दे

सम्बिवादिमेवोधाः

त, सदिवीष्ट, असदिय, असदिय्यत, सादयते + ति, सिसदियते,
 सासद्यते, सासदीति, सासोढि, सद्यते, असादि, सद्मानः, सोढव्य
 म्, सदितनव्यम्, सद्दनीयम्, सदितः, सोढः, सद्दनम्, सद्यम्, उत्सादः
 साधोति, ससाध, साहा, सात्स्यति, साधोत, असाधोत, साधुयात्,

साधु संसिद्धौ

धातवः गणाः अर्थाः

ह्रस्वाणां

२२१

साध्यात्, असात्सीत्, असात्साम्, साधयति, साधयंचकार, सिसात्सति,
सासाधते, सासाधीति, सासादि, साधून्, सादः, साधनीयः ॥

यान् १ सामप्रयोगे

सान्त्वयति, सान्त्वयंचकार, सान्त्वयिता, सान्त्वयिष्यति, सान्त्वयत्,
असान्त्वयत्, सान्त्वयेत्, अससान्त्वत्, सिसान्त्वयिषति, सासान्त्वते,
सान्त्वयन् ॥

षिच् १ सेचनेलो

अभियेचति, सिषेच, सेक्ता, सेत्याति, सेचत्, असेचत्, सेचेत्, सि
च्चात्, असेत्सीत्, सेचयति, असीसिचत्, सिसितति, सेसिच्यते, सि
च्यते, असेचि, सेचन्, सिक्ताम् ॥

षिच्(३) १ तारणे

सिंचति, सर्ववदयंवोधः ॥

षिज् २ बंधने

सिनाति, सिषाय, सेता, सेष्याति, सिनात्, असिनात्,
सिनीयात्, सीयात्, असेषीत् ॥

षिट् १ अनारदे

सेदति, सिषेद, सेदिता, सेदिष्यति, सेदत्, असेदत्, सेदेत्, सिष्य

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

बिद् ४ दृञ्च

त, असेदीत्, असेदिष्यत् ।

सिद्यति, सिषेद ।

बिध् (३) १ गत्याम्

सेधति, सिषेध, सेधिता, सेधिष्यति, सेधत, असेधत्, सेधेत्, सि
ध्यात्, असेधीत्, असेधिष्यत्, सेधयति, असीसिधत्, सिषेधिष्यते, से
विध्यते, सेषिधीति, सेधत्, सेधितः, सेधनीयः ।

बिध् (३) १ शासिषीत्

सेधति, सेद्वा, सेधिता, सेत्स्यति । श्वेददयणीरूपाणि वो० ।

त्वेच संग

होच

बिध् (३) १ तन्त्रसन्ता

सीव्यानि, सिषेव, सेविता, सेविष्यति, सीव्यत्, असीव्यत्, सीव्येत्, सी
व्यात्, असेवीत्, असेविष्यत्, सेदयति, असीषिवत्, सिसेविषति, सेसी
व्यते, असेसिवीति, सेवत्, सेवितः, सेवनीयम् ।

बु १ प्रसवैश्च

अर्थः

सवति, सखाव, सीता, सोष्याति, सवत्, असवत्, सवेत्, स्यात्,
असीषीत्, असोष्यात् ।

धातवः गणाः अर्थोः

रूपाणी

११३

सू३-

२ प्राणीप्रसवे

सूते, सुषुवे, सोता, सविता, सोष्यते, सविष्यते, सूताम्, असूत, सवी
त, सोषीष्ट, सविषीष्ट, असोष्ट, असविष्ट, असविष्यत, असोष्यत, साव
यते, असस्रसवत, ससविषते, सोस्रयते, सोसवीति, सूतः, प्रसवः ।

सू४-

१ त्राणे

सूदते, सुष्टे, सूदिता, सूदिष्यते, सूदताम्, असूदत, सूदेत, सूदि
षीष्ट, असूदिष्ट, असूदिष्यत, सूदयते, सूदयञ्चके ।

सू५-

४ संभेदिसंयु

सूयते ।

सू६-

१ आदौ

सूतेति, सुसूते, सूतिता, सूतिष्यति, सूतेत, असूतेत, सूतेत, सू
त्योत, असूतीत, असूतिष्यत ।

षेव(३)

२ सेवते

सेवते, सिषेवे, सेविता, सेविष्यते, सेवताम्, असेवत, सेवेत, सेविषी
ष्ट, असेविष्ट, असेविष्यत, सेवयते, सिषेविषते, सेसेष्यते, सेसेवीति,
सेष्यते, असेवि, सेवमानः, सेवितः, सेवनीयः, सेव्यः, सेवितम्, सेवनम् ।

षे

१ तये

सायति, समी, सात, सास्यति, सायत, असायत, सायेत, सायात्,

धातवः गणाः अर्थोः

रूपाणि

२२५

यो ५ अंतकमे
दुभ (३) १ प्रतिबंधे

आसासीत्, असास्यत् ।

स्यति, ससौ, साता, सास्यति, स्यत्, अस्यत्, स्येत्, सेयाम्, स्येत्, सितः ।
संभते, संभ्यते, तसंभे, संभिता, संभिष्यते, संभताम्, असंभत, सं
भेत, संभिषीष्ट, असंभिष्ट, असंभिष्यत्, संभयते, तिसंभिष्यते, तासंभ
ते, तासंभीति, सम्भमानः, अवष्टम्भः, सव्यः ।

एन १ शुद्धे

सनति, तस्नात्, सनिता, सनिष्यति, सनत्, असनत्, सनेत्, स
न्यात्, असनीत्, असनिष्यत्, सानयति, अतसनत्, तासन्यते, ता
सनीति, सन्यते, असानि, सनत्, सानितः, सननीयः ।

एत् १ स्थितौ

स्यसति, तस्यात्, स्यसिता, स्यसिष्यति, स्यसत्, स्यसेत्, अस्यसीत्,
अस्यसिष्यत्, सनिधातोर्वापराणिरूपाणि बोध्यानि ।

ष्टि (३)

निरसने

हीवति, तिष्टेव, हेविता, हेविष्यति, हीवत्, अहीवत्, हीवेत्, ही
व्यात्, अहेवीत्, अहेविष्यत्, हेवयति, अनिष्टिवत्, निष्टूयति, निष्टिवी २२५

धातवः गणः चर्षीः

हूयाणि

यति, तेह्रीच्यते, तेह्रीनीति, ह्रीच्यन्, ह्रीवितः ॥

ह्रिम् ४ आर्शीभावे
 चोदने ल
 ज्ञायोच

ह्रु(त्) १ ह्रुती

ह्रिम्यति, तिस्रेम्, होमिता, होमिष्यति, ह्रिम्यत्, अह्रिम्यत्, ह्रिम्येत्,
 ह्रिम्यात्, अह्रिमीत्, अह्रिमिष्यत्, होमयति, अतिह्रिमत्, तिस्रोमिषति ।

ह्रीति, ह्रवीति, ह्रते, ह्रवीते, ह्रवते, ह्रवते, त्रशव, त्रह्वे, हो
 ता, होष्यति, ते, ह्रीत्, ह्रवीत्, ह्रादि, ह्रवति, अह्रीत्, ह्रयात्,
 ह्रयात्, अह्रीमीत्, अह्रत्, ह्रावयति, अत्रह्रवत्, त्रह्रवति, त्रह्र्य
 ते, त्रह्रवीति, ह्र्यते, अह्रावि, ह्रवन्, ह्र्यमानः, होता, ह्रावकः,
 ह्रतः, ह्रतवान्, ह्रवः, ह्रति, ह्रयः, होत्रम्, होतव्यः, ह्रवनम् ॥

ह्रुम्(३) १ होमे

होमति, ते, तहोम, त्रहोमे, होमिता, होमिष्यते, होमत्, ताम्,
 अहोमत्, होमेत्, ह्रम्यात्, होमिषीष्ट, अहोमीत्, अहोमिष्ट, अहो
 मिष्यत्, त, होमयति, होमयञ्चकार, त्रहोमिषति, त्रह्र्यते, त्रह्र
 मीति, त्रह्र्यिद्य, ह्रम्यते, अहोमि, होमन्, ह्रमिताः, होमनीयः ॥

धातवः गणाः अर्थः

हृष्यादि

ह्री १ शब्दसंज्ञा

तयोर्विष्ट
मैत्र

हृष्यायति, तस्मै, स्नात, हृष्यास्यति, हृष्यायन्, अहृष्यायन्, स्नायते,
हृष्यायन्, स्नायान्, अहृष्यासीत्, अहृष्यास्यत्, हृष्याययति, निहृष्यामति, तस्मै
यते, तादृशयति, हृष्यायन्, प्रहृषीमः, प्रहृषीतः, स्नानः ॥

हृत् १ स्थाने

हृत्, हृत्सति, तस्थान्, हृत्सति, स्थलिष्यति, हृत्सत्, अहृत्सत्, स्थले
त्, स्थत्स्यात्, अहृत्सलीत्, अहृत्सलिष्यत्, स्थलयति, अतिस्थलयत् ॥

ह्य १ गतिनिष्ठ

मौ

ह्यतिष्ठति + ते, तस्थौ, तस्थे, ह्यत्स्यति + ते, तिष्ठत्, तिष्ठताम्, अति
हृत्, तिष्ठेत्, स्थायान्, स्थेयान्, अस्थान्, अस्थास्यत्, स्थापयति, अ
तिष्ठियन्, तिष्ठामसि, तेषीयते, स्पीयते, अस्थापि, तिष्ठन्, स्थितम्,
स्थानम्, स्थातव्यम्, स्थेयम्, स्थितिः, स्थाना, स्थायकः ॥

घा १ योचे

घाति, सघ्नौ, स्नाता स्नास्यति, स्नात, अस्नान्, स्नायान्, स्नेयान्,
स्नायान्, अहृस्नासीत्, अहृस्नायन्, स्नाययति, अतिस्नायत्, सिस्नासति, सस्ना
यते, सस्नेति, स्नानीयम्, स्नातव्यम्, स्नातः, स्नातवान्, स्नापयन्, स्नानम् ॥

धातवः गणः अर्थः

धातु ४ जीतो

रूपाणि

स्विद्यति, सिषोद, स्वेदिता, स्वेथा, स्वेदिष्यति, स्वेत्स्यति, स्विद्यत,
अस्विद्यत्, स्विद्येत्, स्विद्यन्, अस्विदन्, स्वेदयति, सिस्वेदिष्यति, सि
स्विद्यति, सेस्विद्यते, सेस्वेदीति, सेस्वेदि, स्विद्यन्, स्विथा, सेदः, स्वीढः।

षष्ठ ४ उक्तो

सुद्यति, सस्वाद, स्वादित्ता, स्वाद, स्वीथा, स्वेदिष्यति, स्वेत्स्यति,
सुद्यन्, असुद्यन्, सुद्येत्, सुद्यात्, असुदन्, सस्वेदिष्यति, ससु
दति, सोसुद्यते, सोसुदीति, सुद्यते, अस्वाद, सुद्यन्, सुगः, सूढः।

स्वि(३.) १ ईयद्वसने

सायते, सिमिधे, सेता, स्वेप्यते, सायताम्, अस्वयत्, सयेत,
स्वेपीद, अस्वेष्ट, अस्वेप्यत, स्वीयते, अस्मायि, सिस्वीयते, सेस्मी
यते, स्वयमानः, स्थितम् ॥

सञ्ज १ यीषुंगे

सजते, सस्वजे, सङ्गा, संत्यते, सजताम्, असजन्, स्वजेत,
स्वेत्तीष्ट, असंक्त, असंस्त्यन्, संजयते, सिस्वेत्तेते, मास्वयते, मा
स्वेजीति, संजमानः, परिष्वंगः, स्वक्तः ॥

धातवः गणः अर्थः

रूपाणि

षट् १ आहोदे

स्वदते, लसदे, सदिता, स्वदिष्यते, स्वदताम्, असदत्, स्वदेत्,
 स्वदिषीष्ट, अस्वदिष्ट, अस्वदिष्यात्, सिस्वदिष्यते, सास्वयते, सास्वदीते,
 स्वदमानः ।

सप्त (त्रि) २ शये

स्वपिति, सषाय, सषुयतः, सषुयुः, सषपिष्य, सषप्य, सषप्ता,
 स्वप्पति, स्वपितुः, नात्, अस्वपीत्, अस्वपत्, स्वप्यात्, स्वप्यात्,
 अस्वाप्सीत्, अस्वाप्ताम्, अस्वप्स्यत्, सिस्वप्सति, सा
 स्वपीति, सास्वति, स्वप्यते, अस्वापि, स्वपत्, सप्तम् ।

षिट् (त्रि) १ स्वेदनमो

दनस्वेद
 नमोहेषु

स्वेदति, सिषेद, सेता, सेत्स्यति + ते, सिद्यत्, अस्विद्यत्, स्वेद्ये
 त्, स्विद्यात्, अस्विदत्, स्वेदयति, अस्विषिदत्, सेस्विद्यते, सि
 वित्सति, सिद्यत्, सिन्नः, प्रसेदः ।

सग १ आह्लाद

सगति, ससाग, सगिना, सगिष्यति, सगत्, असगत्, सगेत्,
 सग्यात्, असगीत्, असगीष्यात्, सागयति, असीसगत्, सिस्सगिषति,

धातवः गणाः अर्थः

रूपाणि

सासयते, सासगीति, सगन्, सगितः ॥

संशाम्

१८ बुद्धे

संशामयते ।

सञ्

१८ सन्नाचकि
या याम्

सञ्चयते ।

ध्रुवेवदिमौबोधो ।

सांत्

१८ सामप्रयोगे

सांत्वयति ।

इमेपितयेव ।

सृञ्

१८ ऐप्सृन्वे

सृञ्चयति ।

सृञ्

१८ वेष्टनेमोच

सृञ्चयति ।

स्

१ गतौशीञ्च
गतीञ्च

सरति, ससार, धावति, सजो, सरिष्यति, सारत्, असारत्, सोत्, सोरत्,
सर्प्योत्, असारीत्, असरिष्यत्, सारयति, असरीसारत्, सिसीर्येति,
ससंज्ञि, सरिमन्नि, सरीमन्नि, स्त्रियते, असारि, सारत्,
सतम्, सत्रेव्यम्, सारः ।

सृज्

१ विसर्गे

सृजति, ससर्जे, ससर्जिज्ञेय, ससृष्ट, सृष्टा, सृत्यति, सृजन्ते ,

धातवः गणाः अर्थोः

हूयाणि

१३०

असृजत्, सृजेत्, सृज्यात्, अस्त्रादीत्, असृज्यत्, सृजेयति, असीसृजत्,
सिसृजति, सीसृज्यते, सीसृज्यते, सृज्यते, असृजि, सृजन्, सृष्टम्, स्वष्ट,
सृष्टिः, स्वष्टव्यम्, सर्गः ॥

सृष्ट् १ गतौ

ससृप्येति, ससृप्ये, सस्रा, ससृप्येति, ससृप्यत्, असृप्यत्,
ससृप्येत्, सृप्यात्, असृपत्, अससृप्यत्, अससृप्येति, सीसृप्य-
ते, सीसृप्यते, ससृप्येत्, ससृप्ये, ससृप्येत्, असृप्येत्, असृप्येत् ।

सेक(क) १ गतौ

सेकते, सिसेके, सेकिता, सेकिष्यते, सेकताम्, असेकत्, सेकेत्,
सेकिषीष्ट, असेकिष्ट, असेकिष्यत्, सेकयते, सिसेकियते, सेसेक्यते,
सेकमानः, सेकितः, सेकितव्यः ॥

सेव(क) १ सेवने

सेवते, सेकितवयंबोधः ।

स्कंद(इ) १ गतिशेष

स्कंदति + ते, चस्कंद, चस्कंदे, स्कंदिता, स्कंदिष्यते, स्कंदत्, अस्कंद
त, स्कंदेत्, स्कंद्यात्, अस्कंदीत्, अस्कंदिष्यत्, स्कंदयति, अचस्कंदत्,

णयोः

१३१

धातवः गणः अर्थः

हूयार्ण

२३१

विसृदिषति, चासंकीर्ति, चासंकीर्ति ॥

सुभ(३) १ प्रतिबंधे

सुभते, चसंभे, संभित्ता, संभियते, संभताम्, असंभत, संभेत,
संभियीष्ट, असंभिय, असंभियत, संभयते, विसंभियते, चासंभयेते,
चासंभीति, संभयेते, असंभि, संभमानः, संभितः ॥

सुल १ सुलने
सेचलने च

सुलति, च सुलत, सुलतिता, सुलियति, सुलत, असुल
त, सुलतेन, सुल्यत, असुलीत, असुलियति, सुलयति,
अचसुलत, विसुलियति, चासुल्यते, चासुलीति, सुल्यते,
असुलि, सुलन, सुलिनः, सुलनीयः ॥

सुन १ शब्दे
सुन(न) आञ्जने

सुनति, नुनत, श्वेवद्वोधः ॥
सुनति, सुनीते, नुनत, सुनीति, सुनीति, सुनी
यति, सुनत, सुनीताम्, असुनत, सुनीयात्, असुनीत,
सुनीयते, सुनीयिष्ट, सुनीयिष्ट, असुनीष्ट, असुनीष्ट,

धातवः गणः अर्थाः

हयाणि

स्त्रीर्णः, स्तृणन्, स्तृणन् ॥

स्तेन १० चोर्छे

स्तेनयति, स्तेनयांचकार, स्तेनयिता, स्तेनयिष्यति, स्तेनयत्, अस्ते
 नयत्, स्तेनयेत्, अतिस्तेनत्, अस्तेनयिष्यत्, तिस्तेनयिषति, तेस्तेन्य
 ते, तेस्तेनयीति, स्तेनयन्, स्तेनयितः ॥

स्त्ये

१ शबसंज्ञा

स्त्यायति, तस्त्यो, स्त्याता, स्त्यास्यति, स्त्यायत्, अस्त्यायत्, स्त्यायेत्,
 तै स्त्यायात्, स्त्यायेत्, अस्त्यासीत्, अस्त्यास्यत्, तिष्ठ्यासति, नास्त्यायते,
 स्त्यायन्, स्त्यानः, प्रस्तीनः, प्रस्तीमः ॥

स्तोम

१ स्थाद्याया

स्तोमयति, स्तोमयांचकार ।

स्थल

१ परिहृद्दो

स्थलयति, स्थलयांचकार, स्थलयिता, स्तेनिवदिमौबोधौ ।

स्पद् (रु)

१ किंचिच्चल

स्पंदति, पस्पंदे, स्पंदिता, स्पंदिष्यति, स्पंदत्, अस्पन्दत्, स्पंदेत्,
 स्पंदात्, अस्पंदीत्, अस्पंदिष्यात्, पस्पंदिषति, वास्पंयते, पास्पंदीति,
 वास्पंति, स्पंयते, स्पंदन्, स्पंदितः ॥

धातवः गणाः अर्थः

तृतीया

स्पृहं
१ संचेष्टेसच
परिभवेच्छा

स्पृहते, पस्पृहं, स्पृहिता, स्पृहिष्यते, स्पृहेताम्, अस्पृहन्, स्पृहेत,
स्पृहिषीष्ट, अस्पृहिष्ट, अस्पृहिष्यन्, स्पृहयते, अयस्पृहन्, विस्पृहिष्यते,
पास्पृह्येते, पास्पृहीते, स्पृहेमानः, स्पृहितः, स्पृहेनीयः ॥

स्पृश
द संस्पृशे

स्पृशति, पस्पृशे, स्पृशा, स्पृशति, स्पृशेति, स्पृशन्, स्पृश,
अस्पृशन्, स्पृशेत्, स्पृशन्, अस्पृशन्, अस्पृशीन्, अस्पृक्षन्,
अस्पृक्ष्यन्, स्पृशोयति, अयस्पृशन्, विस्पृशति, पास्पृश्येते, स्पृशन्,
स्पृष्टम्, स्पृशः ॥

स्पृह
१ ईष्णायाय स्पृहयति, स्पृहणंचकार, स्पृहयिता, स्पृहयिष्यति, स्पृहयन्,

अस्पृहयन्, स्पृहयेत्, अयस्पृहन्, स्पृहयन्, स्पृदनीयः ॥

स्पृष्ट
१ शीर्णे

स्फटति, पस्फट, श्वेवदयेनोध्यः ॥

स्फाय(ई) १ दृष्टौ

स्फायति, पस्फाय, स्फायिता, स्फायिष्यति, स्फायन्, अस्फायन्,
स्फायेत्, स्फायान्, अस्फायीन्, अस्फायिष्यन्, स्फावयति, अस्फा-

धातवः गणः अर्थः

ह्रस्वाणि

वत्, णिस्त्वयिषति, यास्त्वय्यते, यास्त्वायीति, स्त्वयन्, स्वीतम्, स्वी
तवान् ॥

सुट् ६५ विनासे सुटति, स्फोटति, पुस्फोट, स्फोटिवा, स्फोटिष्यति, स्फुटत, अस्फुट
विशरणेच टन्, स्फुटेत, स्फुट्यान्, अस्फोटीत, अस्फोटिष्यन्, पुस्फोटिष्यति,
पोस्फुट्यते, वोस्फुटीति, स्फुटन्, स्फुटितम् ॥

सुट् ६ स्फुराणि पुस्फुरा, स्फुरिता, स्फुरिष्यति, स्फुरत, अस्फुरत,
सेचलने श्वेवदयंबोधः ॥

स्फुज् १ वज्रतिवो स्फुज्जति, पुस्फुज्ज, स्फुज्जित, स्फुज्जिष्यति, स्फुज्जन्त, अस्फुज्जन्त, स्फु
ज्जैत, स्फुज्जीन्, अस्फुज्जीत, अस्फुज्जिष्यन्, स्फुज्जयति, अषुस्फुज्जन्त,
पुस्फुज्जयिषति, पोस्फुज्ज्येते, पोस्फुज्जीति, स्फुज्जयन्, ॥

स्फ १ आधाने स्फाति, सस्फार, स्फात्, स्फारिष्यति, स्फात, अस्फारन्, स्फरेत, स्फय्ये
उल्काश्वे कस्फारेण त, अस्फावीन्, अस्फारिष्यन्, स्फारयति, अस्फारन्, स्फास्य्येते, स्फास्यीति,

धातवः गणः अर्थः

ह्रयाणि

२३५

स्मर्यते, अस्मरि, स्मरन्, स्मरणीयः, स्मृतम्, स्मरः, स्मरणम्, स्मृतिः ॥
स्पंद(३) १ प्रसवणे
स्पंदते, पस्पंदे, स्पंदिता, स्पन्ना, स्पन्स्यति, स्पंदिष्यते, स्पन्स्यते, स्पं
दताम्, अस्पंदत, स्पंदेत, स्पंदिषीष्ट, स्पंत्सीष्ट, अस्पंदत, अस्पन्दिष्ट,
अस्पन्त, अस्पन्स्यत, अस्पंदिष्यत, अस्पन्स्यत, स्पद्यते, सिस्पन्दिष्य
ते, सिस्पन्स्यते, सासद्यते, सासन्दीति, सासन्ति, स्पन्दमाना, स्पन्दनम् ॥
संभ(३) १ विधासे
संभते, ससंभे, संभिता, संभिष्यते, संभताम्, असंभत, संभेत,
संभिषीष्ट, असंभिष्ट, असंभिष्यत, सिंसंभते, सासंभ्यते, सासंभीति,
सासंभ्यि, संभमानः, संभितः ॥
संस(३) १ भंशे
संसते, ससंसे, ससिन्ता, संसिष्यते, संसताम्, असंसत, संसेत,
संसिषीष्ट, असंसिष्ट, असंसिष्यत, सिंसंसिष्यते, सनीस्यस्यते, स
नीसंसीति, संसः ॥

सु १ सुतीगती

सुवति, सुत्वाव, सुतीता, सुोष्यति, सुवत, असुवत, सुवेत,

सृयात्, असृषीषीत्, असृषीष्यात्, स्रावयति, असृषुवत्, ससृयते, सोस
षीति, सवन्, सुवम्, सवः ॥

सृज् १ आलिङ्गे सृजते, ससृजे, ससृजे, सृज्, संत्यते, सृजताम्, असृजत्, सृजेत्,
संसृजिष्ट, असंसृज्, असंसृज्यत्, सृजयते, असंसृजत्, सिसंसृजति, सा
सृज्यते, सासंसृजीति, सासंसृज्ति, ससृज्यते, सृजमानः, परिषृज्कः ॥

सृद् १ आसादने सृदने, ससृदे, सृदिता, सृदिष्यते, सृदताम्, सृदमानः ॥

सृन् १२ शब्दे सृन्ति, ससृन्, सृनिता, सृनिष्यति, सृनत्, असृनत्, सृनेत्,
सृन्यात्, असृनीत्, असृनिष्यात्, सिसृनिषति, संसृन्यते, संसृनीति,
सृनन्, सृनितः, सृानः ॥

सृ १ आतेये सृरयति, सृस्याचकार ॥

सृ १ हिंसायाम् सृणति, सृणीते, ससार, ससृ, सृरिता, सृरीता, सृरिष्यति, सृरी
ष्यति, सृणत्, असृणत्, सृणीयात्, असृरीयात्, असृरीयात्, असृरीयात्,

धातवः यणाः अर्थः

रूपाणी

सिमरिषति, सिमरीषति, हणन् ॥

१३

हृ
१ कीलचंघे
बलाकृतौ

हृति, जहाव, हठिता, हठिष्यति, हठत्, अहटत्, हठेत्, हठ्या
त्, अहटीत्, अहठिष्यत्, हाठयति, अजीहठत्, जिहठिषति, जा
ह्यते, जाहटीति, दठन्, हठितः ॥

हृ
१ पुरीषोत्स
र्गौ

हृते, जहदे, हठिता, दठिष्यते, हदताम्, अहटत्, हदेत्,
हृदिषीष्ट, अहृदिष्ट, अहृदिष्यत्, हादयते, अतीहटत्, जिहृदि
षते, जाह्यते, जाहटीति, ह्यते, चहादि, हदमानः, हदनम् ॥

हृ
१ हिसृग
त्पः

हन्ति, हतः, ज्वन्ति, जवान, हन्ता, हनिष्यति, हन्त, जहि, अह
न्, हन्यात्, वध्यात्, अवधीत्, अहनिष्यत्, घातयति, अजीघनत्,
जिघांसति, जंघन्यते, जंघनीति, जघन्ति, जेघीयते, हन्यते, अहनि,
अघानि, घ्नन्, दन्ता, हतः, घातकः, हति, हनन्तः, घातः ॥

हृ
१ गतौकम्

दयति, जहाय, हयिता, हयिष्यति, हयत्, अहयत्, हयेत्,

धातवः गणः अर्थोः

रूपाणि

१२८

अदयीत्, अदयिष्यत्, हाययति, अजीहयत्, जिहायिषति, जादयति,
जादयीति, हय्यत्, हयन्, हयितः

दत्त १ विसृज्यते

दत्ति, जहात्, दत्तिता, दत्तिष्यति, दत्तात्, अदत्तत्, दत्तेत्, दत्त्या
त्, अदत्तीत्, अदत्तिष्यत्, दालयति, अजीदलत्, जिदलिषति, जा
दत्यते, जादलीति, दल्यते, अदालि, दलत्, दलितः ॥

दत्त १ दसने

दसति, जहास, दसिता, दसन्, दसनम्, दसितम्, श्वेदयन्ते ॥

दास २ त्यागे

जहाति, जदिनः, जहीतः, जहति, जहो, हाता, हास्यति, जहाति,
जदिहि, जहीदि, जहादि, अजहात्, अजहः, जस्यात्, हेयात्, अ
हासीत्, अहास्यत्, जिहासति, जदत्, हीनः, हातयाम्, देयम् ॥

(ओङ्) हा २ गतौवहे
नेच

जिदीते, जिदते, जहे, हाता, हास्यते, जिदीताम्, अजिदीत्, जि
हीत्, हासीष्ट, अहास, अहास्यत्, जिहासते, जादायते, जिदानः, दानः

दि ५ गतौवहेनेच

दिनोति, जिनाय, निच्यतः, देता, देष्यति, दिनोत्, दिनुहि, अदि

१२९

धातवः गणाः अर्थोः

रूपाणि

नोत्, दिनुयात्, हीयात्, अदेसीत्, अदेष्टात्, जिघेषति, ज्ञेयीयते, दि
त्वं, दितम् ॥

दिक १ अय्यङ्गेश

दिकति, जिदिक, दिक्षिता, दिक्षिष्यति, दिक्ता, अदिकत्, दिक्
त्, दिक्तात्, अदिक्तीत्, अदिक्षिष्यत्, जिदिक्षिषति, जेदिक्ताते, दिक्
त्, दिक्षितः, दिक्ता ॥

दित ५ भावकोणे

दित्, दितति, जिदेल, देलित, देलियति, दितत्, अदितत्, दितेल,
दित्यात्, अदेसीत्, अदेलियत्, देलयति, अजीदितत्, जिदीलि
षति, जेदित्यते, जेदिलीति, दित्यत् ॥

दिस (३) १ दिंसायाश्

दिंसति, जिदिंस, दिंसा, दिंसिष्यति, दिंसत्, अदिंसत्, दिंसे
त्, दिंस्यात्, अदिंसीत्, दिंसयति, जिदिंसिषति, पूर्ववदयंबोधः ॥

१ दानादन

जहोति, जडतः, जहति, जुदगोचकार, जहाव, होत्, दोष्यति,
जहोत्, जहति, अजहोत्, अजहदधुः, जडयात्, हयात्, अदोषीत्,

कोः

अदोष्यत्, दावयति, अजरहवत्, जरहयति, जोदवीति, ह्य
ते, अदावि, जहत्, हुतम्, हवनीयम्, होतव्यम्, हवनम्, होता, हव्यम् ।
हर्षेति, महर्षे, हर्षिता, हर्षिष्यति, हर्षेत, अहर्षेत, हर्षेत, ह
र्षीत्, अहर्षीत्, अहर्षिष्यत्, महर्षिष्यति, हर्षेत्, हर्षितः ॥

हरति ॥ ते, जहार, जह्रे, दजो, हरिष्यति ॥ ते, हरत् ॥ ताम्, अह
रत्, हरोत्, ह्रियात्, अदायीत्, अहत्, जिहीषेति, ह्रियेत्, अहारि,
हारन्, हारणाः, ह्रियमाणाः, हतम्, हार्यम्, हारणम्, ह
नी, हारकः ॥

हृष्यति, हर्षेति, हर्षिता, हर्षिष्यति, हृष्यत्, अहृष्यत्, हृष्येत्, ह
षिषीत् ॥ हृष्यत्, अहर्षीत्, अहर्षिष्यत्, जिहर्षिष्यति, जरीहृष्यते, हृष्यत्, हृषः, हृषेः ।
हृडेति, जिहृडे, हेडिता, हेडिष्यते, हेडताम्, अहेडत्, हेडेत्, हेडि
रोच षीष्ट, अहेडिष्ट, अहेडिष्यत्, हेडयते, अजिहेडत्, जिहेडिष्यते, जेहे

धातवः गणाः अर्थः

रूपाणि

उयते, जेहेतीति, हेउते, अहेडि, हेउमानः, हेडितः ॥

होउ(ऊ)

१ गतो

होउति + ते, सर्ववदयंबोधः ॥

हु(इ)

१ अयनयने

हुते, हुवाने, जेहुवे, होता, होषाते, हुगम्, अहुत, हुवीत, होषीष्ट, अहोष्यत, जहुयते, जोहूयते, जोहूवीति, हूयते, हुवानः, हुतम् ॥

हल

१ चलने

हलति, जहल, हलित, हलिष्यति, हलत, असलत, हलेत, हल्यत, असलीत, हल्यति, जहल्यति, जहलीति, हलन् ॥

हस

१ अव्यक्तेषु

हसति, जहस, सर्ववदयंबोधः ॥

ह्रा

१ अव्यक्तेषु

ह्राते, जह्रादे, ह्रादिता, ह्रादिष्यते, ह्रातनाम्, अह्रात, ह्रादेत, ह्रादिषीष्ट, अह्रादिष्ट, अह्रादिष्यत, जिह्रादिषते, जाह्रायते, जाह्रादीति, जायते, ह्रादमानः ॥

ही

१ लज्जायाश्च

जिह्रीति, जिह्रीतः, जिह्रियति, जिह्रियंचकार, जिह्राय, हेता, देष्यति,

तम् (अष्ट) ४ सद्मे

वितृणीयति + ते, चात्तएयेते, चात्तणीति, तएते, तएवत्, तन्तः ॥
 तम्यति, तन्ताम्, तमिता, तंता, तमिष्यति, तंष्यति, तम्यत्, अत
 म्यत्, तम्येत्, तम्यात्, अतमीत्, अतमीष्यत्, अतमिष्यत्, अतंस्यत्,
 तम्यति, अचतमत्, वितृमिष्यति, वितृंसि, चेतम्यते, चेतमीति,
 चेतंति, तम्यत्, तान्तः, तानिः, तन्ता, तन्तव्यः, तान्तिः ॥

ति १ तमैश्वर्य

योः

तयति + ते, वित्ताय, वित्तिरे, तेना, तेष्यति, तयत्, ताम्, अ
 तयत्, तं, तंषेत्, तीयात्, अतमीषीत्, अतमीष्यत्, ताययति, अवि
 तयत्, वित्तीयति + ते, चेत्यते, चेतयीति, तीयते, अत्तायि,
 तीयाः, तीणावान्, सितः, तयत्, तयमाणः, तयः ॥

त्वाए (१) १ विधूनने

त्वायते, चत्वाये, त्वायिता, त्वायिष्यते, त्वायताम्, अत्वाय
 त्, त्वायेत्, त्वायिषीष्ट, अत्वायिष्ट, अत्वायिष्यत् ॥ इति ॥

BINDING SECT. OCT 1, 1969

PK Bhagwandass
745 Dhaturupakara
B5
1883

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
